ΨΗΦΙΣΜΑ (ΕΕ) 2024/2233 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

της 11ης Απριλίου 2024

με τις παρατηρήσεις που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των αποφάσεων σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2022, τμήμα III – Επιτροπή και εκτελεστικοί οργανισμοί

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,

— έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2022, τμήμα III – Επιτροπή,

— έχοντας υπόψη τις αποφάσεις του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση των προϋπολογισμών των εκτελεστικών οργανισμών για το οικονομικό έτος 2022,

— έχοντας υπόψη το άρθρο 99 και το παράρτημα V του Κανονισμού του,

— έχοντας υπόψη τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων, της Επιτροπής Ανάπτυξης, της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων, της Επιτροπής Μεταφορών και Τουρισμού, της Επιτροπής Περιφερειακής Ανάπτυξης, της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας, της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων και της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων,

— έχοντας υπόψη την επιστολή της Επιτροπής Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου,

— έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού (A9-0139/2024),

— έχοντας υπόψη τη διοργανική συμφωνία της 16ης Δεκεμβρίου 2020 για τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και τους νέους ιδίους πόρους, συμπεριλαμβανομένου ενός οδικού χάρτη για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων,

Πολιτικές προτεραιότητες

1. υπενθυμίζει την ισχυρή προσήλωσή του στις θεμελιώδεις αρχές και τις αξίες που κατοχυρώνονται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), συμπεριλαμβανομένης της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, όπως ορίζεται στο άρθρο 317 ΣΛΕΕ, και της καταπολέμησης της απάτης και της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 325 ΣΛΕΕ·

2. τονίζει τη σημασία του προϋπολογισμού της Ένωσης για την επίτευξη των πολιτικών προτεραιοτήτων της Ένωσης, καθώς και τον ρόλο του στην παροχή βοήθειας στα κράτη μέλη σε απρόβλεπτες περιστάσεις όπως η πανδημία της COVID-19, οι διεθνείς συγκρούσεις ή κρίσεις και οι συνέπειές τους· επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, τη διαρκή σημασία των επενδύσεων και της στήριξης από τον προϋπολογισμό της Ένωσης για τη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των κρατών μελών και των περιφερειών, για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης, για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και, επομένως, για τη βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών της Ένωσης και του οικονομικού αντικτύπου στο εσωτερικό της Ένωσης· παροτρύνει την Επιτροπή να μην μειώσει τον ρυθμό και τη φιλοδοξία που απαιτείται για την επίτευξη των σχετικών με το κλίμα στόχων που ορίζονται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και τονίζει ότι πρέπει να αυξηθούν οι αναγκαίες επενδύσεις για τον σκοπό αυτό· τονίζει το γεγονός ότι το 2022 η Ένωση δεν κατόρθωσε να επιτύχει σε επαρκή βαθμό το επίπεδο αποτελεσματικότητας που απαιτείται για την επίτευξη των σχετικών με το κλίμα στόχων που έχουν τεθεί για το 2030, το 2040 και το 2050·

3. τονίζει ότι η ορθή και έγκαιρη εκτέλεση του προϋπολογισμού συμβάλλει στην αντιμετώπιση των αναγκών και των προκλήσεων σε διάφορους τομείς πολιτικής, με αποδοτικότερο και αποτελεσματικότερο τρόπο· τονίζει ότι η ταυτόχρονη εκτέλεση πολλαπλών μέσων με διαφορετικούς κανόνες και χρονικούς περιορισμούς, επιπροσθέτως προς την πίεση που δημιουργεί το οριστικό κλείσιμο του ΠΔΠ 2014-2020 ενδέχεται να οδηγήσει σε καθυστέρηση της εκτέλεσης και σε αύξηση των σφαλμάτων, των παρατυπιών και των περιπτώσεων απάτης· υπενθυμίζει τον ρόλο της Επιτροπής ως θεματοφύλακα των Συνθηκών για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρώπης·

4. τονίζει τη συμβολή του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) στη στήριξη των κρατών μελών ώστε να ανακάμψουν από τις οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες της πανδημίας της COVID-19 και να δημιουργήσουν μια ανθεκτική Ένωση ικανή να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του μέλλοντος· σημειώνει τη συμβολή του ΜΑΑ και του RePowerEU στην αντιμετώπιση των ενεργειακών προκλήσεων που δημιούργησε ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι δεν προσδιορίστηκαν καλύτερα τα ορόσημα και καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί την υλοποίηση από τα κράτη μέλη των σχετικών δράσεων σύμφωνα με τα ορόσημα και τους στόχους που συμφωνήθηκαν·

5. επισημαίνει τον καίριο ρόλο που διαδραμάτισε ο προϋπολογισμός της Ένωσης το 2022 στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, συγκεκριμένα, όσον αφορά την ασφάλεια των εφοδιαστικών αλυσίδων τροφίμων, την αντιμετώπιση των ενεργειακών προκλήσεων, τη στήριξη των κρατών μελών στην υποδοχή Ουκρανών προσφύγων, και την παροχή βοήθειας στην Ουκρανία για τη φροντίδα των πολιτών της· σημειώνει ότι για τον λόγο αυτό ασκήθηκε πίεση στον προϋπολογισμό και ότι έχουν χρησιμοποιηθεί όλα τα διαθέσιμα μέτρα ευελιξίας· σημειώνει, στο πλαίσιο αυτό, την έγκριση της ενδιάμεσης επανεξέτασης του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ), το οποίο αναπροσανατολίζει τα κονδύλια και αντλεί νέα κονδύλια· τονίζει ότι είναι σημαντικό να παρουσιάσει η Επιτροπή έναν σαφή και ρεαλιστικό χάρτη πορείας για την αποπληρωμή του χρέους της ΕΕ·

6. υπενθυμίζει τη σημασία της αυστηρής εφαρμογής των δημοσιονομικών κανόνων της Ένωσης σε όλα τα προγράμματα και σε όλους τους δικαιούχους, προκειμένου να αποφεύγεται κάθε μορφή απάτης, σύγκρουσης συμφερόντων, διαφθοράς, διπλής χρηματοδότησης και νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες· υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, τον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζει ολόκληρο το ενωσιακό σύστημα καταπολέμησης της απάτης και εκφράζει ανησυχίες σχετικά με την άρνηση ορισμένων κρατών μελών να συνεργαστούν με ένα από τα στοιχεία της, συγκεκριμένα την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία·

7. υπενθυμίζει τη σημασία της διενέργειας εκ των υστέρων και ενδιάμεσων αξιολογήσεων των χρηματοδοτικών προγραμμάτων που δημιουργήθηκαν για την αντιμετώπιση κρίσεων, όσον αφορά τη συνάφεια, τη συνοχή και την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία τους, επιπροσθέτως προς τη συμμόρφωση και την κανονικότητα, την αποδοτικότητα, την αποτελεσματικότητα, τις επιδόσεις και τον μακροπρόθεσμο οικονομικό αντίκτυπό τους· σημειώνει ότι οι αποφάσεις που σχετίζονται με τα μέσα αντιμετώπισης της νόσου COVID-19 ελήφθησαν υπό τεράστια πίεση χρόνου, παρά το γεγονός ότι τα μέσα αυτά θα εφαρμόζονται έως το 2026· τονίζει ότι η ταχεία αντίδραση δεν θα πρέπει να αποβαίνει εις βάρος του κατάλληλου ελέγχου των δαπανών και καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή να αντλήσει διδάγματα από τα μέσα αυτά·

8. υπενθυμίζει τη σημασία του ΜΑΑ στην αντιμετώπιση της οικονομικής ύφεσης μετά από την πανδημία της COVID-19, υπενθυμίζει ότι το μοντέλο υλοποίησης του ΜΑΑ θέτει πολύ πιο ήπιες απαιτήσεις στην Επιτροπή και μειώνει την ελεγκτική επιβάρυνση της Επιτροπής μεταβιβάζοντάς την στα κράτη μέλη· προβληματίζεται για το γεγονός ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο, στην αξιολόγησή του για τον ΜΑΑ, εντόπισε ελλείψεις στην προκαταρκτική αξιολόγηση και τους κατασταλτικούς ελέγχους της Επιτροπής, και θεωρεί ότι εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στα συστήματα υποβολής εκθέσεων και ελέγχου των κρατών μελών· ανησυχεί για το γεγονός ότι αυτές οι αδυναμίες οδήγησαν στον καθορισμό «ορόσημων ελέγχου» που υποδεικνύουν ότι τα οικεία συστήματα των κρατών μελών δεν ήταν πλήρως λειτουργικά όταν ξεκίνησε η υλοποίηση των σχεδίων, θέτοντας έτσι σε κίνδυνο την κανονικότητα των δαπανών του ΜΑΑ και την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης·

9. υπογραμμίζει τον κίνδυνο σύγκρουσης συμφερόντων σε περιπτώσεις στις οποίες θα μπορούσαν να απειληθούν οι παράγοντες που συμμετέχουν στην εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης, σε οποιοδήποτε επίπεδο, για λόγους που δεν σχετίζονται με τα οικονομικά τους συμφέροντα· επισημαίνει τον μεγάλο βαθμό κατακερματισμού του νομικού πλαισίου στα κράτη μέλη και στις περιφέρειες σχετικά με τη σύγκρουση συμφερόντων και ζητεί την καθοδήγηση της Επιτροπής για τη διασφάλιση νομικής σαφήνειας και την προώθηση μιας ομοιόμορφης ερμηνείας και εφαρμογής· επιδοκιμάζει την παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην ειδική έκθεσή του 6/2023 ότι «η εξόρυξη δεδομένων, μέσω της σύγκρισης πληροφοριών από διάφορες πηγές, μπορεί να διευκολύνει τον εντοπισμό τέτοιων περιπτώσεων»·

10. τονίζει τον ρόλο της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΡΡΟ), του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης (Eurojust) και του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) στην καταπολέμηση της διαφθοράς· ζητά να ενισχυθούν περαιτέρω τόσο οι ικανότητες της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και της OLAF όσο και η μεταξύ τους συνεργασία και να προσδιοριστούν ακριβέστερα οι αρμοδιότητές τους· επιδοκιμάζει τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας για τη διερεύνηση και τη δίωξη περιπτώσεων απάτης και άλλων ποινικών αδικημάτων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και τονίζει τη σημασία της πλήρους ανεξαρτησίας και αμεροληψίας της για την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων της· υπενθυμίζει ότι είναι σημαντικό να παρασχεθούν στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και στην OLAF επαρκείς οικονομικοί και ανθρώπινοι πόροι· ζητεί να θεσπιστούν κοινοί κανόνες για την καταπολέμηση της διαφθοράς, που να ισχύουν για όλο το προσωπικό των οργάνων της Ένωσης και ζητεί επίσης να γίνει το διοργανικό Μητρώο Διαφάνειας υποχρεωτικό για όλα τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, για να εξασφαλιστεί ότι δεν θα θίγεται η ανεξαρτησία που απαιτείται για ορισμένα θεσμικά όργανα της ΕΕ· επαναλαμβάνει ότι πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για την καταπολέμηση της απάτης τόσο σε επίπεδο Ένωσης όσο και σε επίπεδο κρατών μελών, σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και την OLAF·

11. επισημαίνει την επιδείνωση του κράτους δικαίου σε ορισμένα κράτη μέλη και τονίζει τη μεγάλη σημασία του μηχανισμού αιρεσιμότητας για το κράτος δικαίου, για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης· καλεί την Επιτροπή να αξιοποιήσει πλήρως τα διαθέσιμα εργαλεία για την αντιμετώπιση του σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης των αξιών της Ένωσης και να επικαλείται άμεσα τον κανονισμό για την αιρεσιμότητα όταν υπάρχει ο κίνδυνος οι παραβιάσεις του κράτους δικαίου να επηρεάσουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης· τάσσεται υπέρ της διακοπής της διάθεσης κονδυλίων της ΕΕ εάν δεν πληρούνται απόλυτα οι προϋποθέσεις και της αντίστασης σε εκβιασμούς· παροτρύνει την Επιτροπή να εγγυηθεί μια ενιαία, συνολική και ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τα διάφορα κονδύλια και τις διάφορες νομοθετικές πράξεις και να απόσχει από την υιοθέτηση τεχνοκρατικής και αντιφατικής προσέγγισης όσον αφορά τα διάφορα χρηματοδοτικά μέσα·

12. τονίζει, στο πλαίσιο της αρχής του κράτους δικαίου, την ανάγκη να διασφαλίζονται σαφή πρότυπα και αποτελεσματική διάκριση των εξουσιών· επισημαίνει ότι όλα τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης θα πρέπει να σέβονται πλήρως την αρχή του κράτους δικαίου και την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και να απέχουν από το να ενεργούν ως πειθαρχικό τμήμα εκτός του ανεξάρτητου δικαστικού συστήματος· επισημαίνει ότι, σε περίπτωση παραβιάσεων του δικαίου, θα πρέπει να είναι υπεύθυνα τα αρμόδια θεσμικά όργανα ή οργανισμοί της Ένωσης ή οι εθνικές αρχές· τονίζει την ανάγκη να αποφεύγονται οι διαδικασίες καταχρηστικής καταγγελίας ή πληροφοριοδοσίας δημόσιου συμφέροντος και ότι οι διαδικασίες αυτές θα πρέπει να βασίζονται σε σαφή πρότυπα για το κράτος δικαίου·

13. σημειώνει τα μέτρα που έλαβε η Επιτροπή το 2022 στο πλαίσιο του κανονισμού για την αιρεσιμότητα, αλλά θεωρεί ότι θεσπίστηκαν με σημαντικές καθυστερήσεις και μετά από μακροχρόνιες πολιτικές εκτιμήσεις· ζητεί από την Επιτροπή να διενεργήσει ενδελεχείς αξιολογήσεις και να εξασφαλίσει επαρκείς μηχανισμούς ελέγχου ώστε να είναι εγγυημένες η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και η προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης στις τρέχουσες και τις μελλοντικές περιπτώσεις έλλειψης σεβασμού των αξιών της Ένωσης και του κράτους δικαίου η οποία επηρεάζει ή απειλεί να επηρεάσει τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης·

14. χαιρετίζει τη συμφωνία που επιτεύχθηκε στις διαπραγματεύσεις σχετικά με τους αναθεωρημένους δημοσιονομικούς κανόνες της Ένωσης τον Δεκέμβριο του 2023· εκφράζει, ειδικότερα, την ικανοποίησή του για τις βελτιώσεις που σχετίζονται με την παρακολούθηση των κονδυλίων της Ένωσης μέσω ψηφιακών εργαλείων και διαλειτουργικότητας που θα ενισχύσουν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, τη στοχευμένη επέκταση του συστήματος έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού (EDES) στην επιμερισμένη διαχείριση μετά το ΠΔΠ 2027, την αναφορά στον μηχανισμό αιρεσιμότητας για το κράτος δικαίου και τις αξίες της Ένωσης όπως κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, καθώς και την ευκαιρία εξορθολογισμού της στήριξης για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και τους μεμονωμένους αιτούντες με τη θέσπιση επιχορηγήσεων πολύ μικρού ύψους·

15. υπενθυμίζει στην Επιτροπή ότι όλες οι νομοθετικές προτάσεις που έχουν σημαντικό οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο πρέπει να συνοδεύονται από αξιόπιστες και διεξοδικές εκτιμήσεις επιπτώσεων, συμπεριλαμβανομένου του αντικτύπου τους στο κόστος ζωής των πολιτών της Ένωσης, στο επίπεδο γραφειοκρατικοποίησης για τους δικαιούχους και τη διοίκηση, καθώς και σε ζητήματα που σχετίζονται με το φύλο, προκειμένου να διασφαλιστεί η δίκαιη κατανομή των κονδυλίων του προϋπολογισμού της Ένωσης· τονίζει ότι αυτό είναι μέρος του θεματολογίου της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας· υπογραμμίζει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να διενεργεί εκτιμήσεις επιπτώσεων με εντελώς ουδέτερο και αμερόληπτο τρόπο· αναμένει, επιπλέον, ότι η Επιτροπή θα βελτιώσει την ανάλυση κόστους–οφέλους των οικείων επιλογών μέσω της αύξησης του βαθμού συμμετοχής των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών με διαφορετικές απόψεις σε ανοιχτές δημόσιες διαβουλεύσεις·

16. επισημαίνει ότι η ισότητα των φύλων είναι μία από τις θεμελιώδεις αξίες της Ένωσης και κατοχυρώνεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (ο «Χάρτης»)· υπενθυμίζει τη μακροχρόνια δέσμευση της Ένωσης για ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στη χάραξη πολιτικής της, προκειμένου να εντοπίζει και να αίρει τις ανισότητες, καθώς και ως απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων της Ένωσης για ανάπτυξη, απασχόληση και κοινωνική συνοχή· τονίζει ότι είναι σημαντικό να συνεχιστούν οι προσπάθειες που καταβάλλονται ιδίως όσον αφορά τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό, όπως η πιλοτική μεθοδολογία για την παρακολούθηση των δαπανών για την ισότητα των φύλων στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, προκειμένου να διασφαλιστεί η επιτυχία της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό της Ένωσης·

17. υπενθυμίζει ότι οι τομείς δαπανών που υπόκεινται σε πιο περίπλοκους κανόνες και κριτήρια επιλεξιμότητας διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο σφάλματος και δημιουργούν υπερβολική διοικητική επιβάρυνση για τους αποδέκτες της στήριξης, και, ιδίως, για τους νεοεισερχόμενους· επαναλαμβάνει την ανάγκη απλούστευσης των προγραμμάτων δαπανών της ΕΕ στο μέτρο του δυνατού, σε ισορροπία με αυστηρούς ελέγχους και επαληθεύσεις· τονίζει ότι η ψηφιοποίηση της διαχείρισης, της υποβολής εκθέσεων και του ελέγχου των κονδυλίων της Ένωσης είναι απαραίτητη για να βελτιωθεί η ισότιμη πρόσβαση των πιθανών αποδεκτών και για να αυξηθούν η αποδοτικότητα και η διαφάνεια των κονδυλίων για όλους τους πολίτες·

18. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι η καθυστερημένη έγκριση διαφόρων τομεακών κανονισμών που διέπουν ένα φάσμα πολιτικών της Ένωσης, όπως η πολιτική συνοχής, οδήγησε σε σημαντική καθυστέρηση στην εφαρμογή της περιόδου προγραμματισμού 2021-2027· παροτρύνει εκ νέου την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να συνεχίσουν να επιταχύνουν την επιτόπια εφαρμογή των πολιτικών με καλύτερη γεωγραφική ισορροπία, εξακολουθώντας παράλληλα να εστιάζουν σε μεγάλο βαθμό στη συμμόρφωση με τους κανόνες, στην ποιότητα των έργων, στην επίτευξη αποτελεσμάτων και στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης· επισημαίνει, εν προκειμένω, τον κίνδυνο οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων να επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό της Ένωσης, προκαλώντας ενδεχομένως σημαντικές αποδεσμεύσεις, οι οποίες με τη σειρά τους αναμένεται να μειώσουν τον αντίκτυπό του· καλεί την Επιτροπή να αναφέρει στην αρμόδια για την απαλλαγή αρχή τα μέτρα που προτίθεται να λάβει για να αποφευχθεί αυτή η κατάσταση·

19. καλεί την Επιτροπή να αναλάβει πρωτοβουλίες όπως η τεχνική βοήθεια προκειμένου να αυξηθεί το ποσοστό απορρόφησης στα κράτη μέλη σε μόνιμη βάση· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί στενά την πρόοδο της εκτέλεσης στα κράτη μέλη, ιδίως στις περιπτώσεις ανεπαρκούς εκτέλεσης και χαμηλών ποσοστών απορρόφησης, και να υποβάλει ανάλυση ανά χώρα στην αρμόδια για την απαλλαγή αρχή, όπου θα εντοπίζει τα επαναλαμβανόμενα προβλήματα, καθώς και τα μέτρα που λαμβάνονται για τη βελτιστοποίηση της κατάστασης·

20. τονίζει τη σημασία της πολιτικής συνοχής της Ένωσης για την οικονομική και εδαφική σύγκλιση και ανάπτυξη στις περιφέρειες της Ένωσης, καθώς και για τη στήριξη της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων· επισημαίνει τις συνέργειες των Ταμείων Συνοχής σε συντονισμό με άλλα προγράμματα της Ένωσης, και, ειδικότερα, με τον ΜΑΑ, για τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου και της αποδοτικότητας των δημόσιων δαπανών·

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ)

Δήλωση αξιοπιστίας του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση

Αξιοπιστία των λογαριασμών

21. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο, στην ετήσια έκθεσή του σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2022 ([1]), διαπιστώνει ότι οι ενοποιημένοι λογαριασμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το έτος 2022 είναι αξιόπιστοι· σημειώνει με ικανοποίηση ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο διατυπώνει γνώμη χωρίς επιφύλαξη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών κάθε χρόνο από το 2007·

22. σημειώνει ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2022 οι συνολικές υποχρεώσεις ανέρχονταν σε 577,2 δισεκατομμύρια EUR, έναντι στοιχείων ενεργητικού συνολικού ύψους 445,9 δισεκατομμυρίων EUR· σημειώνει ότι η διαφορά των 131,3 δισεκατομμυρίων EUR αντιπροσωπεύει τα (αρνητικά) καθαρά στοιχεία ενεργητικού, τα οποία συνίστανται στα αποθεματικά και στο μέρος των δαπανών που είχαν ήδη πραγματοποιηθεί από την Ένωση έως την 31η Δεκεμβρίου 2022 και πρέπει να χρηματοδοτηθούν από μελλοντικούς προϋπολογισμούς·

23. σημειώνει ότι στο τέλος του 2022 η εκτιμώμενη αξία των επιλέξιμων δαπανών που είχαν μεν πραγματοποιηθεί και οφείλονταν στους δικαιούχους, αλλά δεν είχαν ακόμη δηλωθεί και οι οποίες καταχωρήθηκαν ως δεδουλευμένα έξοδα, ανερχόταν σε 148,7 δισεκατομμύρια EUR (2021: 129,9 δισεκατομμύρια), εκ των οποίων 22,6 δισεκατομμύρια EUR αφορούσαν δεδουλευμένα έξοδα στο πλαίσιο του ΜΑΑ·

24. σημειώνει ότι, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου μετά τη διαδικασία αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου, η Επιτροπή εκτίμησε ότι, κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, οι λογαριασμοί της Ένωσης παρουσίαζαν καθαρές απαιτήσεις έναντι του Ηνωμένου Βασιλείου ύψους 23,9 δισεκατομμυρίων EUR (2021: 41,8 δισεκατομμυρίων EUR το 2020), από τα οποία ποσό ύψους 9,1 δισεκατομμυρίων EUR εκτιμάται ότι θα καταβληθεί εντός 12μήνου από την ημερομηνία της αναφοράς· θεωρεί ότι οποιοδήποτε ποσό υπερβαίνει το εκτιμώμενο ποσό των 9,1 δισεκατομμυρίων EUR ληφθεί από το Ηνωμένο Βασίλειο θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τη μείωση του χρέους που έχει αναληφθεί μέσω των δανειοληπτικών και των δανειοδοτικών δραστηριοτήτων της Επιτροπής·

25. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο αξιολόγησε τον αντίκτυπο του απρόκλητου και αδικαιολόγητου επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας στους λογαριασμούς της Ένωσης· εκφράζει την ικανοποίησή του για το συμπέρασμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι ο αντίκτυπος αυτός έχει ληφθεί δεόντως υπόψη και δημοσιοποιηθεί στους ενοποιημένους ετήσιους λογαριασμούς·

26. εκφράζει την ικανοποίησή του για το συμπέρασμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι τα στοιχεία ενεργητικού, οι υποχρεώσεις, τα έσοδα και οι δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με το Ευρωπαϊκό Μέσο Ανάκαμψης «NextGenerationEU» (NGEU), παρουσιάζονται ακριβοδίκαια στους ενοποιημένους ετήσιους λογαριασμούς·

Νομιμότητα και κανονικότητα των εσόδων και των δαπανών της Ένωσης

27. εκφράζει τη λύπη του για την αρνητική γνώμη που εξέδωσε το Ελεγκτικό Συνέδριο για τέταρτο συνεχές έτος σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών του προϋπολογισμού της Ένωσης· υπογραμμίζει τη σημασία της ενίσχυσης των μηχανισμών ελέγχου της Επιτροπής και των κρατών μελών τους οποίους το Ελεγκτικό Συνέδριο κρίνει ως μη αξιόπιστους και θεωρεί συνεπώς ότι θέτουν σε κίνδυνο την αξιοπιστία της ετήσιας έκθεσής της για τη διαχείριση και τις επιδόσεις (ΕΕΔΕ)· σημειώνει το συμπέρασμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι τα έσοδα δεν περιέχουν ουσιώδη σφάλματα και ότι τα συστήματα διαχείρισης που εξέτασε το Ελεγκτικό Συνέδριο ήταν σε γενικές γραμμές αποτελεσματικά·

28. εκφράζει ανησυχία για το γεγονός ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εκτιμά ότι το επίπεδο σφάλματος για τις δαπάνες του 2022 είναι 4,2 %, ποσοστό που είναι υπερδιπλάσιο από το όριο σημαντικότητας· σημειώνει ότι το γεγονός αυτό συνιστά περαιτέρω επιδείνωση σε σύγκριση με τα προηγούμενα δύο έτη (3,0 % το 2021 και 2,7 % το 2020)· σημειώνει με ανησυχία ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εντόπισε σημαντικά προβλήματα στις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για την απόδοση εξόδων, οι οποίες αντιστοιχούν στο 66 % του πληθυσμού που ελέγχθηκε από το Ελεγκτικό Συνέδριο, όπου το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος είναι 6 %· σημειώνει ότι οι επιπτώσεις των σφαλμάτων που εντόπισε το Ελεγκτικό Συνέδριο εκτιμώνται όχι μόνο ως ουσιώδεις αλλά και ως διάχυτες στις δαπάνες που έγιναν δεκτές για το συγκεκριμένο έτος·

29. σημειώνει ότι η Επιτροπή εκτιμά τον κίνδυνο κατά την πληρωμή σε 1,9 % για το 2022 (όπως το 2020 και το 2021), ποσοστό που είναι χαμηλότερο από το όριο σημαντικότητας του 2 %· σημειώνει ότι η εκτίμηση της Επιτροπής για τον κίνδυνο κατά το κλείσιμο, μετά την εφαρμογή κατασταλτικών ελέγχων και διορθώσεων, είναι 0,9 %· σημειώνει την απόκλιση μεταξύ του συνολικού ποσοστού σφάλματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του κινδύνου κατά την πληρωμή, η οποία παρατηρείται για τις συνολικές δαπάνες του προϋπολογισμού της Ένωσης το 2022, αν και όχι σε όλους τους τομείς δαπανών και σημειώνει, επίσης ότι η απόκλιση αυτή είναι ιδιαίτερα εμφανής στους τομείς 1 και 2, όπως και στο παρελθόν· παρατηρεί, επιπλέον, το γεγονός ότι οι εκτιμήσεις της Επιτροπής για τον κίνδυνο κατά την πληρωμή βρίσκονται σταθερά στο χαμηλότερο εύρος ή κάτω από τις στατιστικές εκτιμήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου· επιδοκιμάζει την εκτίμηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου όσον αφορά το επίπεδο σφάλματος ως σημαντικό δείκτη για τους υπάρχοντες κινδύνους· ζητεί την υιοθέτηση κοινής αντίληψης ούτως ώστε να εξασφαλιστεί η αποφυγή αυτής της απόκλισης μεταξύ του συνολικού ποσοστού σφάλματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του κινδύνου κατά την πληρωμή·

([1]) ΕΕ C, C/2023/103, 4.10.2023.

30. επαναλαμβάνει τις ανησυχίες του για την παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι η εκτίμηση κινδύνου της Επιτροπής είναι πιθανό να υποτιμά το επίπεδο κινδύνου σε διάφορους τομείς· εκφράζει επίσης ανησυχία για τις επαναλαμβανόμενες αδυναμίες που εντόπισε το Ελεγκτικό Συνέδριο όσον αφορά τους εκ των υστέρων ελέγχους των κρατών μελών στον τομέα 2, οι οποίες περιορίζουν την αξιοπιστία του έργου τους·

31. υπογραμμίζει ότι η γενική εκτίμηση του επιπέδου σφάλματος στον προϋπολογισμό της Ένωσης, όπως παρουσιάζεται στη δήλωση αξιοπιστίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, συνιστά εκτίμηση των χρημάτων που δεν θα έπρεπε να είχαν καταβληθεί διότι δεν χρησιμοποιήθηκαν σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και κανονισμούς, και όχι δείκτη απάτης ή διαφθοράς· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η γενική εκτίμηση του επιπέδου σφάλματος στον προϋπολογισμό της Ένωσης ενδέχεται να δίνει κάθε χρόνο αρνητική εντύπωση στους πολίτες·

32. υπενθυμίζει ότι η προσέγγιση και η μεθοδολογία ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου βασίζονται σε διεθνή πρότυπα ελέγχου που απαιτούν τη δοκιμή τυχαίου, αντιπροσωπευτικού δείγματος πράξεων που οδηγούν σε εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος· υπενθυμίζει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο κάνει διάκριση μεταξύ των δαπανών χαμηλού κινδύνου, δηλαδή των πληρωμών βάσει δικαιωμάτων με απλουστευμένους κανόνες, και των δαπανών υψηλού κινδύνου, δηλαδή των πληρωμών βάσει απόδοσης εξόδων που υπόκεινται σε πολύπλοκους κανόνες· σημειώνει ότι, για τις δαπάνες του 2022, το Ελεγκτικό Συνέδριο επέλεξε το 66 % του πληθυσμού ελέγχου του από τις δαπάνες υψηλού κινδύνου (63,2 % το 2021), που ανέρχονται σε 110,1 δισεκατομμύρια EUR, και το 34 % από τις δαπάνες χαμηλού κινδύνου, οι οποίες ανέρχονται σε 56,7 δισεκατομμύρια EUR· σημειώνει ότι το εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου για το 2022 (4,2 %) βασίζεται κυρίως στους τομείς «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες» (2,5 % του συνολικού ποσοστού σφάλματος), «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον (0,8 %), «Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος» (0,4 %) και «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία» (0,3 %), που θεωρούνται, ως επί το πλείστον, τομείς δαπανών υψηλού κινδύνου από το Ελεγκτικό Συνέδριο· σημειώνει ότι η Επιτροπή, στην ΕΕΔΕ της, κατηγοριοποιεί τις δαπάνες σε τμήματα υψηλότερου, μεσαίου και χαμηλότερου κινδύνου· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο χρησιμοποιεί σε μεγάλο βαθμό τις κατηγορίες κινδύνου για τον καθορισμό του μεγέθους του δείγματος για την τελική στήριξη της γνώμης του σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών, ενώ η χρήση από την Επιτροπή των κατηγοριών κινδύνου εξυπηρετεί τον καθορισμό τομέων όπου απαιτείται μεγαλύτερη προσοχή από τη διεύθυνση για τη διόρθωση των σφαλμάτων· τονίζει ότι η χρήση διαφορετικών κατηγοριών κινδύνου από το Ελεγκτικό Συνέδριο και την Επιτροπή εμποδίζει την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή να προβαίνει σε συγκριτική ανάλυση των σφαλμάτων εκ παραδρομής και των ουσιωδών διοικητικών σφαλμάτων·

33. υπενθυμίζει ότι η ο έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου επικεντρώνεται στο υπό εξέταση έτος· θεωρεί, ωστόσο, ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο λαμβάνει υπόψη πορίσματα πολλών ετών στις ετήσιες εκθέσεις του και εμβαθύνει την εστίαση σε συγκεκριμένα θέματα στις ειδικές εκθέσεις του· σημειώνει ότι σε αντίθεση με αυτήν τη μέθοδο, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της ολόκληρο τον κύκλο ζωής των προγραμμάτων και κονδυλίων της Ένωσης που καλύπτουν πολλά έτη, καθώς και τις διορθώσεις και ανακτήσεις μετά το τέλος του υπό εξέταση έτους· πιστεύει, ωστόσο, ότι αυτές οι διαφορετικές προσεγγίσεις δεν εξηγούν πλήρως τη μεγάλη διαφορά στην εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος·

34. υπενθυμίζει ότι τα προγράμματα δαπανών της Ένωσης είναι πολυετή εκ σχεδιασμού και ότι, κατά συνέπεια, τα σχετικά συστήματα ελέγχου και οι κύκλοι διαχείρισής τους καλύπτουν επίσης πολλά έτη· υπενθυμίζει ότι οι εκτιμήσεις της Επιτροπής σχετικά με τον κίνδυνο κατά το κλείσιμο έχουν πολυετή προοπτική που λαμβάνει υπόψη τις διορθώσεις και τις ανακτήσεις επί σειρά ετών· σημειώνει ότι η προσέγγιση της Επιτροπής βασίζεται σε δοκιμές, όπως ορίζονται στις στρατηγικές ελέγχου, οι οποίες αποσκοπούν στον έλεγχο της συμμόρφωσης με τους κανόνες της Ένωσης, προκειμένου να διαπιστωθεί τελικά κατά πόσον πρέπει να ανακτηθούν κονδύλια από τους δικαιούχους· σημειώνει ότι το εύρος του κινδύνου κατά την πληρωμή, το οποίο καθορίζεται στο πλαίσιο αυτής της προσέγγισης, μοιάζει με το μεγαλύτερο μέρος του εκτιμώμενου ποσοστού σφάλματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και θεωρείται από την Επιτροπή ως η βέλτιστη εκτίμηση για να εκφραστεί το άνοιγμα στον προϋπολογισμό της Ένωσης·

35. θεωρεί ότι οι δύο προσεγγίσεις εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς και έχουν τα οφέλη, τα μειονεκτήματα, τα δυνατά σημεία και τις αδυναμίες τους, και θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για να αλληλοσυμπληρώνονται, με παράλληλη κατανόηση των διαφορών και των ιδιαιτεροτήτων, όπως οι διαφορετικές έννοιες του σφάλματος και η κατηγοριοποίηση κινδύνου που χρησιμοποιεί κάθε θεσμικό όργανο· θεωρεί ότι το ποσοστό σφάλματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποτελεί σημαντικό δείκτη συμμόρφωσης με τη νομιμότητα και κανονικότητα της εκτέλεσης του προϋπολογισμού της Ένωσης· εκφράζει την ανησυχία του για τη μεγάλη απόκλιση των ποσοστών που παρέχουν το Ελεγκτικό Συνέδριο και η Επιτροπή σε σχέση με τις αδυναμίες που εντοπίστηκαν στην πλευρά της Επιτροπής· εκφράζει, στο πλαίσιο αυτό, την ικανοποίησή του για τα πορίσματα, τις παρατηρήσεις και τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως πολύ χρήσιμη συμβολή στην περαιτέρω βελτίωση της διαχείρισης και της εκτέλεσης του προϋπολογισμού στο πλαίσιο διαφορετικών τρόπων διαχείρισης και από όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η ανάλυση που εστιάζει αποκλειστικά και μόνο στον κίνδυνο παραβλέπει τις πραγματικές επιδόσεις, την ποιότητα, τη βιωσιμότητα και την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία των έργων που υλοποιούνται· επαναλαμβάνει την υποστήριξή του στην προσέγγιση και τη μεθοδολογία ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία θα πρέπει να χαρακτηρίζει τον αντίκτυπο των διορθωτικών μέτρων στο συνολικό επίπεδο σφάλματος και καλεί την Επιτροπή να συνεργαστεί με το Ελεγκτικό Συνέδριο με σκοπό την αύξηση της εναρμόνισης και την εξασφάλιση πιο συγκρίσιμων αριθμητικών στοιχείων·

36. σημειώνει ότι, σε διάφορα ζητήματα, οι διαπιστώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της Επιτροπής ευθυγραμμίζονται, ιδίως όσον αφορά τις κύριες πηγές παρατυπιών στον τομέα «Συνοχή», και τους υψηλότερους κινδύνους για τα μέτρα στήριξης της αγοράς και την αγροτική ανάπτυξη στον τομέα «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον»· σημειώνει ότι, ειδικά στον τομέα «Συνοχή», ορισμένες περιπτώσεις σφαλμάτων επιλεξιμότητας που εντοπίστηκαν και ποσοτικοποιήθηκαν από το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν θεωρούνται απαραιτήτως μη επιλέξιμες από την Επιτροπή· η Επιτροπή δεν βρίσκει καμία νομική βάση για να χαρακτηρίσει το σφάλμα ως παρατυπία που πρέπει να διορθωθεί σύμφωνα με τον ορισμό που δίνεται στο άρθρο 2 παράγραφος 36 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [2] («κανονισμός περί κοινών διατάξεων» ή ΚΚΔ) και

[2] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το

επομένως η Επιτροπή δεν μπορεί να κινήσει διαδικασίες δημοσιονομικής διόρθωσης, ενώ τα σφάλματα αυτά δεν εγγράφονται στην εκτίμηση της Επιτροπής για τον κίνδυνο κατά την πληρωμή·

37. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Επιτροπή βελτίωσε την υποβολή εκθέσεων σχετικά με προληπτικά και διορθωτικά μέτρα για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης από παράνομες και παράτυπες δαπάνες· σημειώνει ότι η Επιτροπή διευκρίνισε ότι το συνολικό ποσό που αναφέρεται στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις (ΕΕΔΕ) ως δημοσιονομικές διορθώσεις και ανακτήσεις (4,95 δισεκατομμύρια EUR) περιλαμβάνει προληπτικά και διορθωτικά μέτρα που λήφθηκαν από την ίδια και από τα κράτη μέλη· σημειώνει ότι η Επιτροπή ανέφερε 734 εκατομμύρια EUR σε καθαρές διορθώσεις και 195 εκατομμύρια EUR σε ανακτηθέντα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά από τελικούς αποδέκτες·

38. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο, κατά την άσκηση της εντολής του, δεν διερευνά την απάτη, αλλά λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο απάτης· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο διαβιβάζει στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία τις υπόνοιες για ποινικά αδικήματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της και στην OLAF τις υπόνοιες για απάτη, διαφθορά ή άλλη παράνομη δραστηριότητα εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης που εντοπίζονται κατά τη διενέργεια των ελέγχων του· σημειώνει ότι το 2022 το Ελεγκτικό Συνέδριο ανέφερε στην OLAF 14 περιπτώσεις εικαζόμενης απάτης και, παράλληλα, ανέφερε 6 από αυτές τις υποθέσεις στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, με αποτέλεσμα να έχουν κινηθεί μέχρι στιγμής 6 έρευνες της OLAF και 3 έρευνες της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας·

Διαχείριση του προϋπολογισμού και χρηματοοικονομική διαχείριση

39. επισημαίνει ότι το 2022 χρησιμοποιήθηκε το 98,5 % των διαθέσιμων πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων (179,4 δισεκατομμύρια EUR από τα 182,2 δισεκατομμύρια EUR)· σημειώνει ότι οι διαθέσιμες πιστώσεις ήταν υψηλότερες από το ανώτατο όριο του ΠΔΠ των 179,9 δισεκατομμυρίων EUR εξαιτίας της χρήσης ειδικών μέσων, η οποία ήταν δικαιολογημένη λόγω απρόβλεπτων γεγονότων και κατά την οποία χρησιμοποιήθηκε όλη η διαθέσιμη ευελιξία στο πλαίσιο του ΠΔΠ· σημειώνει ότι χρησιμοποιήθηκε το 98,1 % των πιστώσεων πληρωμών (167,3 δισεκατομμύρια EUR από τα διαθέσιμα 170,6 δισεκατομμύρια EUR)· συγχαίρει την Επιτροπή και την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή για την αποφασιστική και ευέλικτη δημοσιονομική απόκρισή τους στις προκλήσεις που αντιμετώπισαν το 2022·

40. σημειώνει με ανησυχία ότι οι συνολικές εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων, που συνιστούν μελλοντικά χρέη εάν δεν αποδεσμευθούν, ανήλθαν στο πρωτοφανές υψηλό επίπεδο των 450 δισεκατομμυρίων EUR το 2022, λόγω τόσο των αυξημένων αναλήψεων υποχρεώσεων που σχετίζονται με το NGEU (με όλα τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που εγκρίθηκαν το 2022) όσο και της έναρξης της εκτέλεσης της περιόδου προγραμματισμού 2021-2027· σημειώνει ότι η Επιτροπή αναμένει περαιτέρω αύξηση του ποσού αυτού το 2023 σε 460 δισεκατομμύρια EUR και προβλέπει μείωση από το 2024 έως το 2027, όταν θα πρέπει να καταβληθούν τα δεσμευμένα ποσά τόσο για το NGEU όσο και για την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027· σημειώνει ότι δεν θα χρησιμοποιηθούν δάνεια ύψους περίπου 90 δισεκατομμυρίων EUR και υπενθυμίζει ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχουν καθυστερήσει σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα των πληρωμών που έχει καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση για την έγκριση των εθνικών τους σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ)· σημειώνει ότι οι αναλήψεις υποχρεώσεων στο πλαίσιο του ΠΔΠ εξακολουθούν να αυξάνονται και θα συνεχίσουν να αυξάνονται κατά τα επόμενα έτη λόγω της καθυστερημένης έναρξης της περιόδου προγραμματισμού που συνεπάγεται ακόμα μεγαλύτερη καθυστέρηση των πληρωμών·

41. επισημαίνει ότι ο χρόνος που διατίθεται για την εκτέλεση των υπό επιμερισμένη διαχείριση ταμείων στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2021-2027 είναι λιγότερος σε σχέση με τα προηγούμενα ΠΔΠ λόγω του κανόνα n+2 για το τελευταίο έτος της περιόδου· έχει επίγνωση των προκλήσεων που σχετίζονται με τη διαχείριση και τον έλεγχο των συνδυασμένων ταμείων του ΠΔΠ και του NGEU λόγω του όγκου τους και των διαφορετικών μηχανισμών διαχείρισης, προγραμματισμού, υλοποίησης και ελέγχου· σημειώνει με ανησυχία τις σημαντικές διαφορές στα ποσοστά απορρόφησης ανά κράτος μέλος· εκφράζει τη λύπη του για τις ανεπαρκείς πρωτοβουλίες που έλαβε η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, για την αύξηση της ικανότητας απορρόφησης των προγραμμάτων και, κατά συνέπεια, για την επίτευξη σημαντικής και διαρκούς μείωσης των εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων· ζητεί από την Επιτροπή να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα και να παράσχει την αναγκαία διοικητική στήριξη στα κράτη μέλη, ιδίως για τη βελτίωση της ικανότητας απορρόφησής τους·

42. υπογραμμίζει ότι οι προβλέψεις της Επιτροπής για τη μείωση των εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων βασίζεται στις παραδοχές ότι τα κράτη μέλη καταβάλλουν στην ουσία περισσότερες προσπάθειες προκειμένου να επιταχύνουν την απορρόφηση των κονδυλίων που τελούν υπό επιμερισμένη διαχείριση για την περίοδο 2021-2027 και ότι οι αυτόματες τεχνικές προσαρμογές των ανώτατων ορίων πληρωμών είναι επαρκείς για την κάλυψη των αναγκών που σχετίζονται με τις πληρωμές· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι αυτές οι 2 παραδοχές ενδέχεται να αποδειχθούν αβάσιμες με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί μια πολύ επικίνδυνη κατάσταση για τον προϋπολογισμό της ΕΕ·

43. σημειώνει την προειδοποίηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι, όσον αφορά τα ταμεία επιμερισμένης διαχείρισης για την περίοδο 2021-2027 στο πλαίσιο του ΚΚΔ, ο κίνδυνος αποδέσμευσης έχει αυξηθεί σημαντικά λόγω μιας σειράς παραγόντων, και συγκεκριμένα της αργής έναρξης λόγω της καθυστερημένης έγκρισης τομεακών κανονισμών, της ιεράρχησης των υπόλοιπων ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ) και της χρηματοδότησης NGEU, του γεγονότος ότι τα εν λόγω ταμεία έχουν μικρότερο χρονοδιάγραμμα πληρωμών κατά ένα έτος σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο του ΠΔΠ και της αλληλεπικάλυψης με τις πληρωμές του NGEU έως το 2026· τονίζει, ως εκ τούτου, τη σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου του 2021 προς την Επιτροπή να διασφαλίσει την παροχή πρόσθετης συμβουλευτικής στήριξης στις εθνικές αρχές, ώστε όλοι οι φορείς που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση και τον έλεγχο των εν λόγω κονδυλίων να μπορούν να διασφαλίζουν τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση·

Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).

44. χαιρετίζει τον ζωτικό ρόλο που διαδραματίζουν οι ΜΚΟ στην εκπροσώπηση της κοινωνίας των πολιτών και στην προώθηση και υπεράσπιση των αξιών που κατοχυρώνονται στις Συνθήκες και στον Χάρτη κατά τη διάρκεια της υλοποίησης προγραμμάτων και έργων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ με πλήρη σεβασμό των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ και της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ· ζητεί να διασφαλιστεί ότι όλοι οι δικαιούχοι ενωσιακής χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ, που έχουν καταχραστεί ή υπεξαιρέσει κονδύλια της Ένωσης ή έχουν συμμετάσχει σε δραστηριότητες αντίθετες προς τις αξίες της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων της υποκίνησης της τρομοκρατίας, της ρητορικής μίσους, της υποστήριξης ή της εξύμνησης της βίας και του πολιτικού και θρησκευτικού εξτρεμισμού, θα περιλαμβάνονται στο σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού (EDES) και δεν θα έχουν πρόσβαση σε θεσμικά όργανα και χρηματοδοτικά προγράμματα της Ένωσης· θεωρεί ότι η απάτη, οι συγκρούσεις συμφερόντων, η διπλή χρηματοδότηση, η διαφθορά και η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή η υπεξαίρεση πρέπει να προλαμβάνονται και να αντιμετωπίζονται σε όλες τις περιπτώσεις και για όλους τους δικαιούχους, ανεξάρτητα από τη φύση και το νομικό καθεστώς τους (όπως επισημαίνεται στο ψήφισμα του Κοινοβουλίου της 17ης Ιανουαρίου 2024 σχετικά με τη διαφάνεια και τη λογοδοσία των μη κυβερνητικών οργανώσεων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης)· καλεί την Επιτροπή να εφαρμόσει τις συστάσεις που διατυπώνονται στο εν λόγω ψήφισμα·

45. σημειώνει με ανησυχία ότι το χρέος της Ένωσης αυξήθηκε από 236,7 δισεκατομμύρια EUR το 2021 σε 344,3 δισεκατομμύρια EUR το 2022· σημειώνει ότι από το συνολικό χρέος, μόνο το μερίδιο της μη επιστρεπτέας στήριξης του NGEU (185,6 δισεκατομμύρια EUR, 53,9 %) δημιουργεί κίνδυνο επιτοκίου για τον προϋπολογισμό της Ένωσης· σημειώνει ότι, λόγω των αυξανόμενων επιτοκίων της αγοράς, το κόστος της νέας χρηματοδότησης από το NGEU αυξήθηκε από 0,14 % το δεύτερο εξάμηνο του 2021 σε 1,24 % το πρώτο εξάμηνο του 2022, και σημείωσε περαιτέρω αύξηση σε 2,60 % το δεύτερο εξάμηνο του 2022, με αποτέλεσμα πληρωμές τόκων ύψους 0,5 δισεκατομμυρίων EUR για το NGEU το 2022, ενώ προβλεπόταν σημαντική αύξηση για το 2023· εκφράζει την ανησυχία του για τη μεγάλη αύξηση των επιτοκίων από το 2020 και μετά ή οποία οδηγεί σε μεγαλύτερη οικονομική επιβάρυνση για τον ετήσιο προϋπολογισμό· υπενθυμίζει ότι, επιπλέον, οι αποπληρωμές του δανεισμού του NGEU θα πρέπει να ξεκινήσουν το 2028 και πρέπει να ολοκληρωθούν έως το 2058, γεγονός που θα απαιτήσει επαρκείς χρηματοδοτικούς πόρους· σημειώνει ότι η μέγιστη αξιοποίηση του προϋπολογισμού της Ένωσης το 2022, με χρήση όλης της διαθέσιμης ευελιξίας, δεν επιτρέπει καμία αποπληρωμή δανείων εκτός εάν πραγματοποιηθούν περικοπές σε άλλες δαπάνες της ΕΕ· καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν και να συμφωνήσουν επί ενός προγράμματος αποπληρωμής από νέους ιδίους πόρους χωρίς να προκληθεί ζημία στο νέο ΠΔΠ·

46. σημειώνει ότι, από τον Δεκέμβριο του 2022, η Επιτροπή εφαρμόζει μια νέα στρατηγική διαχείρισης του χρέους, και συγκεκριμένα μια «διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης», η οποία συνίσταται στις τεχνικές και τα χρηματοδοτικά μέσα που χρησιμοποιούν οι κρατικοί εκδότες· υπενθυμίζει την ειδική έκθεση αριθ. 16/2023 του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τη διαχείριση του χρέους NGEU, η οποία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή θέσπισε ταχέως το σύστημα διαχείρισης του χρέους, το οποίο επέτρεψε την έγκαιρη έναρξη δανειοληπτικών πράξεων και πληρούσε όλες τις κανονιστικές απαιτήσεις σχετικά με το χαρτοφυλάκιο χρέους και τη διαχείριση κινδύνων·

47. στηρίζει τη σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου προς την Επιτροπή να ενεργήσει πιο προορατικά ώστε να εξασφαλίσει ότι τα εργαλεία που είναι διαθέσιμα για τον μετριασμό των κινδύνων έκθεσης θα έχουν επαρκή ικανότητα·

48. σημειώνει ότι το συνολικό άνοιγμα του προϋπολογισμού της Ένωσης λόγω εγγυήσεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων για δάνεια αυξήθηκε σε 248,3 δισεκατομμύρια EUR, εκ των οποίων 57,8 δισεκατομμύρια EUR για πρόσθετη διασφάλιση έχουν δημιουργηθεί μέσω του κοινού ταμείου προβλέψεων (ΚΤΠ)· σημειώνει ότι τα υψηλότερα επιτόκια απαιτούν επίσης υψηλότερο επίπεδο προβλέψεων στο μέλλον·

49. σημειώνει ότι το 2022 η Επιτροπή άλλαξε τη γνωστοποίηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων στους ενοποιημένους λογαριασμούς της, καθιστώντας τη σύγκριση ανά έτος εξαιρετικά περίπλοκη και χρονοβόρα· καλεί την Επιτροπή να υποβάλει πιο σαφείς αναφορές σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς της, προκειμένου να διευκολύνει την εξαγωγή συμπερασμάτων και την ανάλυση, μεταξύ άλλων, ενόψει της διαδικασίας απαλλαγής·

50. σημειώνει ότι το άνοιγμα του προϋπολογισμού της Ένωσης στην Ουκρανία αυξήθηκε το 2022 σε 15,6 δισεκατομμύρια EUR, με σχετικές προβλέψεις· σημειώνει με ανησυχία ότι για τη στήριξη της ΜΧΣ+ προς την Ουκρανία αξίας 18 δισεκατομμυρίων EUR, η οποία συμφωνήθηκε στο τέλος του 2022 και εκταμιεύθηκε καθ' όλη τη διάρκεια του 2023, δεν απαιτούνταν προβλέψεις στο ΚΤΠ για την κάλυψη των κινδύνων αθέτησης υποχρεώσεων, γεγονός που αποτελεί σοβαρό κίνδυνο για τον προϋπολογισμό της Ένωσης όπως εκφράζεται στη γνώμη 07/2022· εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι πιθανές απώλειες που σχετίζονται με τη ΜΧΣ + θα πρέπει να καλυφθούν από μελλοντικούς προϋπολογισμούς της Ένωσης ή από το δημοσιονομικό «ελεύθερο περιθώριο» μεταξύ του ανώτατου ορίου του ΠΔΠ και του ανώτατου ορίου των ιδίων πόρων· καλεί την Επιτροπή να προβλέψει επιπλέον μέτρα για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ από μελλοντικές απώλειες που σχετίζονται με τη ΜΧΣ+·

51. σημειώνει ότι κατά τη διάρκεια του 2022 ο πληθωρισμός των τιμών καταναλωτή αυξήθηκε σημαντικά, επηρεάζοντας τον προϋπολογισμό της ΕΕ με διάφορους τρόπους, μειώνοντας το σχετικό μέγεθος του προϋπολογισμού της ΕΕ και την αποτελεσματικότητα των ταμείων της Ένωσης όσον αφορά την επίτευξη των στόχων στον ίδιο βαθμό με εκείνον που είχε προβλεφθεί αρχικά· θεωρεί ότι ο υψηλός πληθωρισμός επηρεάζει το ποσοστό των εσόδων από διάφορες πηγές, με καθαρή μείωση του μεριδίου των ιδίων πόρων που βασίζονται στο ΑΕΕ· στηρίζει θερμά τη σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου προς την Επιτροπή να αξιολογήσει τον αντίκτυπο της αύξησης του πληθωρισμού στον προϋπολογισμό της Ένωσης, προκειμένου να εφαρμοστούν προληπτικά μέτρα μετριασμού·

52. εκφράζει την ικανοποίησή του για τις πλατφόρμες διαφάνειας που ανέπτυξε και διατηρεί η Επιτροπή, οι οποίες παρέχουν δεδομένα σχετικά με την υλοποίηση των προγραμμάτων δαπανών της Ένωσης και επιτρέπουν την αναζήτηση των αποδεκτών της χρηματοδότησης και των έργων της Ένωσης, όπως το σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας, το οποίο παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη χρηματοδότηση της Ένωσης στο πλαίσιο της άμεσης και της έμμεσης διαχείρισης, ο πίνακας αποτελεσμάτων του ΜΑΑ, η πλατφόρμα ανοικτών δεδομένων για τη συνοχή και η πλατφόρμα Kohesio·

53. σημειώνει τη μεθοδολογία της Επιτροπής για την παρακολούθηση των έμφυλων πτυχών των δαπανών από το 2023· υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με την αξιολόγηση που διενεργήθηκε, μόνο το 2 % του προϋπολογισμού της Ένωσης έχει ως βασικό στόχο τη βελτίωση της ισότητας των φύλων· καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει το ποσοστό αυτό ενσωματώνοντας τη διάσταση του φύλου εξ αρχής κατά τον σχεδιασμό των προγραμμάτων· επαναλαμβάνει ότι απαιτούνται περαιτέρω λεπτομέρειες ώστε να γίνει πλήρως κατανοητό το γεγονός ότι η πλειονότητα των δαπανών (73 %) με «δυνατότητα να συμβάλουν στην ισότητα των φύλων» λαμβάνουν επί του παρόντος βαθμολογία 0*· σημειώνει με ανησυχία ότι, σύμφωνα με την ειδική έκθεση αριθ. 10/2021 που δημοσίευσε το Ελεγκτικό Συνέδριο, ο κύκλος του προϋπολογισμού της Ένωσης εξακολουθεί να μη λαμβάνει δεόντως υπόψη την ισότητα των φύλων, καθώς λείπουν σε μεγάλο βαθμό βασικά στοιχεία, όπως η ανάλυση βάσει φύλου, οι έμφυλοι στόχοι, δείκτες και η λογοδοσία μέσω της υποβολής στοιχείων·

54. επαναλαμβάνει τις εκκλήσεις του για ειδική γραμμή του προϋπολογισμού για την ισότητα των φύλων, ιδίως στο πλαίσιο του προγράμματος Δάφνη, υπό το πρίσμα της κρίσης της έμφυλης βίας με την οποία βρίσκεται αντιμέτωπη η Ένωση· τονίζει ότι είναι σημαντικό να ενισχυθεί η ειδική πρωτοβουλία Δάφνη με την αύξηση των πόρων της, ιδίως για μέτρα που αποσκοπούν στην καταπολέμηση όλων των επιπέδων και όλων των μορφών έμφυλης βίας κατά γυναικών και κοριτσιών και ενδοοικογενειακής βίας, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([3]), και στην κατάλληλη στήριξη των θυμάτων· τονίζει επίσης ότι είναι σημαντικό να αξιοποιηθούν τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), για την προαγωγή της ισότητας των φύλων, της γυναικείας απασχόλησης, της ενδυνάμωσης των γυναικών, της γυναικείας επιχειρηματικότητας και της ανάληψης ηγετικών και διευθυντικών ρόλων από γυναίκες, καθώς για εγκαταστάσεις μακροχρόνιας φροντίδας· σημειώνει ότι, σύμφωνα με μελέτη που ζήτησε η επιτροπή FEMM ([4]), οι άνδρες συχνά ευνοούνται έναντι των γυναικών και των περιθωριοποιημένων ομάδων σε ό,τι αφορά τον σχεδιασμό επιδοτήσεων και υποστήριξης στο πλαίσιο της δέσμης «Fit for 55», καθώς και σε άλλες πολιτικές, προγράμματα και χρηματοδότηση για την πράσινη μετάβαση·

Συστάσεις

55. υποστηρίζει σθεναρά τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην ετήσια έκθεσή του σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2022 («ετήσια έκθεση για το οικονομικό έτος 2022») ([5]), καθώς και στις σχετικές ειδικές εκθέσεις· καλεί την Επιτροπή να τις εφαρμόσει χωρίς καθυστέρηση και να τηρεί ενήμερη την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με την πρόοδο της εφαρμογής·

56. καλεί το Ελεγκτικό Συνέδριο:

i) να διαφοροποιήσει τα είδη σφαλμάτων και να αυξήσει τη διαφάνεια του ποσοστού σφάλματος που προκαλείται από σοβαρή κατάχρηση, απάτη ή άλλες εγκληματικές δραστηριότητες και των σφαλμάτων που προκαλούνται από διοικητική παράβλεψη ή εσφαλμένη εφαρμογή των κανόνων·

ii) να αξιολογήσει πιο διεξοδικά, μεταξύ άλλων, την ποιότητα, την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, τη βιωσιμότητα, τις επιδόσεις και την πρακτικότητα των υλοποιούμενων έργων·

57. καλεί, ειδικότερα, την Επιτροπή:

i) να συνεργαστεί με το Ελεγκτικό Συνέδριο προκειμένου να αυξηθεί η κατανόηση, η σύγκλιση και η συγκρισιμότητα των δύο προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση των παρατυπιών·

ii) να υποβληθεί σε εκ των υστέρων αξιολόγηση της αξιοπιστίας της δικής της εκτίμησης του κινδύνου κατά το κλείσιμο του οικονομικού έτους ολοκλήρωσης των προγραμμάτων και να παρουσιάσει τα αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης στην αρμόδια για την απαλλαγή αρχή·

iii) να συνεχίσει να απλουστεύει τους κανόνες και τις διαδικασίες χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ποιότητα των ελέγχων· και να συνεχίσει την ψηφιοποίηση των διαδικασιών ελέγχου·

iv) να εντείνει τις προσπάθειες για τη βελτίωση της διαφάνειας στη χρήση των κονδυλίων, μεταξύ άλλων όσον αφορά την ενημέρωση σχετικά με τους τελικούς δικαιούχους·

v) να συνεχίσει να υποστηρίζει τη διοικητική ικανότητα των αρχών των κρατών μελών· να εντοπίσει τρόπους για να βοηθήσει τα κράτη μέλη να επιταχύνουν τη χρήση των κονδυλίων της ΕΕ και να μειώσουν το επίπεδο των εκκρεμών υποχρεώσεων, κυρίως σε ταμεία που τελούν υπό επιμερισμένη διαχείριση στο πλαίσιο του κανονισμού περί κοινών διατάξεων·

vi) να υποβάλει έκθεση, στο πλαίσιο των στοιχείων που δημοσιοποιεί, σχετικά με τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις και με το ύψος του ετήσιου ανοίγματος του προϋπολογισμού της Ένωσης, το οποίο προκύπτει από τις δημοσιονομικές εγγυήσεις και από τη χρηματοδοτική συνδρομή που παρέχεται σε τρίτες χώρες, δημοσιοποιώντας τις εκτιμήσεις της σχετικά με το συνολικό ετήσιο άνοιγμα·

vii) να προβλέψει επαρκή μέτρα για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ από τους διάφορους κινδύνους που εντοπίζονται, συγκεκριμένα, το υπόλοιπο προς εκκαθάριση (RAL), το αυξανόμενο χρέος, το αυξανόμενο άνοιγμα του προϋπολογισμού, μεταξύ άλλων για την Ουκρανία, τον αυξανόμενο πληθωρισμό κ.λπ.·

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του Προγράμματος «Πολίτες, Ισότητα, Δικαιώματα και Αξίες» και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1381/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 390/2014 του Συμβουλίου (ΕΕ L 156 της 5.5.2021, σ. 1).
([4]) https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/736899/IPOL_STU(2022)736899_EN.pdf.
([5]) ΕΕ C, C/2023/103, 4.10.2023.

viii) να συνεχίσει να παρακολουθεί τον πιθανό κίνδυνο διαφθοράς και απάτης σε όλα τα ταμεία, χρησιμοποιώντας στοιχεία από έρευνες της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και της OLAF· και να ενθαρρύνει τη συστηματική χρήση των συστημάτων βάσεων δεδομένων Archane και EDES·

ix) παρέχει και χρηματοδοτεί υποδομή ΤΠ στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία για όσο διάστημα είναι αναγκαίο ώστε η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία να εφαρμόσει ανεξάρτητο και κατάλληλο σύστημα ΤΠ, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση και να αποφευχθεί η απώλεια δεδομένων·

x) να εξασφαλίσει την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης μέσω της γενικής και συστηματικής χρήσης ψηφιακών και αυτοματοποιημένων συστημάτων για την υποβολή εκθέσεων, την παρακολούθηση και τον έλεγχο, και να θεσπίσει επειγόντως ένα υποχρεωτικό ολοκληρωμένο και διαλειτουργικό σύστημα που θα βασίζεται, μεταξύ άλλων, σε υφιστάμενα εργαλεία και βάσεις δεδομένων, στο πλαίσιο της περατωθείσας αναθεώρησης του δημοσιονομικού κανονισμού·

xi) να τροποποιήσει και να βελτιώσει τον πίνακα αποτελεσμάτων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα, καθώς και τον αντίστοιχο ιστότοπο ΜΑΑ της Επιτροπής, ώστε να διασφαλιστούν η τακτική επικαιροποίηση, η ακρίβεια, η σαφής διάρθρωση και η διαφάνεια της υλοποίησης, των επιδόσεων και της εκπλήρωσης των δεικτών·

xii) να διασφαλίσει τη διαφάνεια του αποτελέσματος των ελέγχων·

xiii) να διασφαλίσει ότι όλα τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τα συστήματα και τα κεντρικά μητρώα για την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους και τους τελικούς δικαιούχους·

xiv) να αξιολογήσει τις επιπτώσεις του επί σειρά ετών συνεχιζόμενου υψηλού πληθωρισμού στον προϋπολογισμό της Ένωσης και να καθορίσει εργαλεία για τον μετριασμό των βασικών κινδύνων που προκύπτουν·

Επιδόσεις του προϋπολογισμού της Ένωσης

58. σημειώνει ότι οι εργασίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορούν τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της Ένωσης περιλαμβάνονται εκ νέου στην ετήσια έκθεσή του· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι το περιεχόμενο του σχετικού κεφαλαίου είναι σημαντικά λιγότερο εμπεριστατωμένο από ό,τι η ετήσια έκθεση του προηγούμενου έτους σχετικά με τις επιδόσεις· εκφράζει ιδίως τη λύπη του για το γεγονός ότι η σύνδεση με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης έχει καταστεί πολύ λιγότερο εμφανής στην τρέχουσα δομή· σημειώνει ότι το έργο του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τις επιδόσεις, όπως περιλαμβάνεται στην ετήσια έκθεσή του για το 2022, συνίσταται πρωτίστως στη σύνοψη των πορισμάτων των ειδικών εκθέσεων·

59. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο παρακολούθησε την εφαρμογή 213 από τις συστάσεις του που διατυπώθηκαν το 2019, εκ των οποίων οι 179 απευθύνονταν στην Επιτροπή· σημειώνει ότι τέσσερις από τις 179 συστάσεις δεν ήταν ακόμη προς εφαρμογή κατά τον χρόνο διενέργειας της επανεξέτασης επακολούθησης και ότι, από τις υπόλοιπες 175 συστάσεις, η Επιτροπή υλοποίησε πλήρως 101 (58 %), 26 ως επί το πλείστον (15 %), 24 από ορισμένες απόψεις (13 %), και δεν υλοποίησε καθόλου τις 17 (10 %), το δε Ελεγκτικό Συνέδριο δεν ήταν σε θέση να καταλήξει σε συμπέρασμα σε 7 περιπτώσεις (4 %) στις οποίες ο ελεγχόμενος δεν τις είχε αποδεχθεί ή ήταν πολύ νωρίς για να αξιολογηθεί η εφαρμογή·

60. θεωρεί ότι η επισκόπηση των ειδικών εκθέσεων, η οποία καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος του τρίτου κεφαλαίου της ετήσιας έκθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου, παρέχει ικανοποιητική επισκόπηση των εκθέσεων που υπέβαλε το Ελεγκτικό Συνέδριο και αφορούν 2022 στρατηγικούς τομείς· θεωρεί ότι μια εις βάθος ανάλυση των επιδόσεων του προϋπολογισμού της Ένωσης θα μπορούσε να αποτελέσει προστιθέμενη αξία στην παρακολούθηση των συστάσεων των ελεγκτών· σημειώνει το ζήτημα του χρονοδιαγράμματος όσον αφορά τη δημοσίευση της ΕΕΔΕ·

61. σημειώνει ότι η Επιτροπή δημοσιεύει τις «δηλώσεις επιδόσεων του προγράμματος», οι οποίες αποτελούν επισκόπηση των πληροφοριών σχετικά με τις επιδόσεις των προγραμμάτων του προϋπολογισμού της Ένωσης για την περίοδο 2021-2027, και τις «οριζόντιες προτεραιότητες», μια ενότητα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή παρακολουθεί και υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με τις δαπάνες που αφορούν την κατάρτιση του πράσινου προϋπολογισμού, την ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων, την ψηφιακή παρακολούθηση και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης·

62. σημειώνει την επισκόπηση 06/2023 του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την ΕΕΔΕ της Επιτροπής του 2022 για τον προϋπολογισμό της Ένωσης, και το συμπέρασμά του ότι ο τόμος Ι της ΕΕΔΕ του 2022 ακολούθησε τη στρατηγική καθοδήγηση του διοικητικού συμβουλίου της Επιτροπής όταν παρουσίασε τα γεγονότα και τα επιτεύγματα όσον αφορά τη δημοσιονομική διαχείριση για το 2022, και σημειώνει ότι υπήρχε περιθώριο βελτίωσης της ποιότητας των δεδομένων σχετικά με τις επιδόσεις· σημειώνει τις απαντήσεις της Επιτροπής σε γραπτές ερωτήσεις σχετικά με έλεγχο της IAS ο οποίος αφορούσε το σύστημα ελέγχου της Επιτροπής υπό το πρίσμα της αξιοπιστίας των πληροφοριών για τις επιδόσεις και της διαβεβαίωσης που δόθηκε ότι το εντοπισθέν ζήτημα αντιμετωπίζεται·

63. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Επιτροπή έχει συμπεριλάβει πληροφορίες στην ΕΕΔΕ σχετικά με την κατάρτιση του πράσινου προϋπολογισμού, την ψηφιακή παρακολούθηση και τη διάσταση της ισότητας των φύλων στον προϋπολογισμό της Ένωσης· σημειώνει ότι ο αριθμός των προγραμμάτων για τα οποία η συμβολή στην ισότητα των φύλων δεν είναι γνωστή μειώθηκε σε 72 %· υποστηρίζει τη θέση της Επιτροπής ότι ο αριθμός αυτός πρέπει να μειωθεί περαιτέρω·

64. υπενθυμίζει τα πορίσματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην ειδική έκθεσή του 09/2022 με τίτλο «Κλιματικές δαπάνες από τον προϋπολογισμό της ΕΕ της περιόδου 2014-2020»· σημειώνει, επιπλέον, την ειδική έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου 26/2023 με τίτλο «Πλαίσιο παρακολούθησης των επιδόσεων του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας»· συμπεραίνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εντόπισε και στις δύο εκθέσεις ζητήματα σχετικά με τη μέθοδο με την οποία η Επιτροπή παρουσιάζει πληροφορίες για τις επιδόσεις, τόσο στο ΠΔΠ όσο και στον ΜΑΑ· σημειώνει ειδικότερα ότι η αποκάλυψη ελλείψεων στις μεθοδολογίες παρακολούθησης των επιδόσεων καταδεικνύει αδυναμίες ιδίως λόγω της ανάμειξης εκτιμήσεων με πραγματικά αριθμητικά στοιχεία για αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί και έργα που έχουν υλοποιηθεί ή λόγω της ανάμειξης προϋπολογισθέντων ποσών με ποσά που έχουν πραγματικά καταβληθεί· θεωρεί ότι τα δεδομένα σχετικά με τις επιδόσεις που παρουσιάζονται από την Επιτροπή δεν θα πρέπει να περιλαμβάνουν εκτιμήσεις αλλά μόνο αριθμητικά στοιχεία από συναλλαγές που έχουν πραγματοποιηθεί· εξακολουθεί να εκφράζει την ανησυχία του για τη διαπίστωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι αναμένονται περιορισμένες βελτιώσεις στην υποβολή εκθέσεων για το κλίμα κατά την περίοδο 2021-2027· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν έχει ακόμη αντιμετωπίσει τις αδυναμίες των αναφερόμενων αριθμητικών στοιχείων της νέας μεθοδολογίας της·

Έσοδα

65. σημειώνει ότι τα έσοδα του προϋπολογισμού της Ένωσης περιλαμβάνουν ιδίους πόρους, εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό και άλλα έσοδα· σημειώνει ότι το 2022 ο ίδιος πόρος που βασίζεται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ) αντιστοιχούσε σε 103,9 δισεκατομμύρια EUR (42,3 %), τα εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό αντιστοιχούσαν σε 62,2 δισεκατομμύρια EUR (25,4 %), οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι (ΠΙΠ) αντιστοιχούσαν σε 25,9 δισεκατομμύρια EUR (10,6 %), οι συνεισφορές και οι επιστροφές που συνδέονται με τις συμφωνίες και τα προγράμματα της Ένωσης αντιστοιχούσαν σε 20,9 δισεκατομμύρια EUR (8,5 %), ο ίδιος πόρος που βασίζεται στον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) αντιστοιχούσε σε 19,7 δισεκατομμύρια EUR (8,0 %), οι ίδιοι πόροι που βασίζονται στα απορρίμματα μη ανακυκλωμένων πλαστικών συσκευασιών αντιστοιχούσαν σε 6,3 δισεκατομμύρια EUR (2,6 %), και άλλα έσοδα αντιστοιχούσαν σε 6,4 δισεκατομμύρια EUR (2,6 %)·

66. σημειώνει την ειδική έκθεση αριθ. 25/2022 του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την επαλήθευση του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (ΑΕΕ) για τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού της Ένωσης· υπενθυμίζει ότι τα στοιχεία για το ΑΕΕ που υποβάλλουν τα κράτη μέλη αποτελούν τη βάση για τον υπολογισμό των συνεισφορών των κρατών μελών και θεωρεί επομένως αναγκαίο να βελτιώσει η Επιτροπή την αποτελεσματικότητα του κύκλου επαλήθευσης σύμφωνα με τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου· εκφράζει την ικανοποίησή του για τα συμπεράσματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με τα οποία η διαδικασία επαλήθευσης των στοιχείων για το ΑΕΕ που διενήργησε η Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurostat) ήταν αποτελεσματική· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Eurostat έχει καταρτίσει σχέδιο δράσης για την υλοποίηση των συστάσεων με σκοπό την εφαρμογή τους μετά τον κύκλο 2020-2024·

67. σημειώνει ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ πρέπει να ανταποκριθεί στις πολλαπλές προκλήσεις με επιπρόσθετα οικονομικά προγράμματα, όπως το μέσο ανάκαμψης NGEU· σημειώνει ότι, για το 2022, τα έσοδα από τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους παρέμειναν σχετικά σταθερά, ενώ οι εγγυήσεις του προϋπολογισμού για δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις ήταν σημαντικό μέρος των εσόδων· υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, το ψήφισμα του Κοινοβουλίου, της 10ης Μαΐου 2023 σχετικά με τους ιδίους πόρους: μια καινούρια αρχή για τα οικονομικά της ΕΕ, μια καινούρια αρχή για την Ευρώπη·

68. εκφράζει την ικανοποίησή του για το συμπέρασμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην ετήσια έκθεσή του για το 2022 ότι το επίπεδο σφάλματος στις πράξεις που αφορούν τα έσοδα δεν ήταν σημαντικό και ότι τα συστήματα διαχείρισης των εσόδων είναι εν γένει αποτελεσματικά· εκφράζει την ανησυχία του για τις αδυναμίες που εντόπισε το Ελεγκτικό Συνέδριο στη λογιστική και τη διαχείριση των ΠΙΠ ορισμένων κρατών μελών, καθώς και στη δράση της Ένωσης για τη μείωση του ελλείμματος τελωνειακών δασμών και τη διασφάλιση της ολοκλήρωσης των ΠΙΠ· εκφράζει την ικανοποίησή του για τις δράσεις που ανέλαβαν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη στο πλαίσιο αυτό·

69. σημειώνει, με βάση την ετήσια έκθεση για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (έκθεση PIF ([6])), ότι το 2022 ο αριθμός των δόλιων παρατυπιών που σχετίζονται με τους ΠΙΠ (454) μειώθηκε κατά 6,8 % και οι μη δόλιες παρατυπίες (4 207) αυξήθηκαν κατά 9,4 % σε σύγκριση με τον πενταετή μέσο όρο για την περίοδο 2018-2022· σημειώνει ότι οι περισσότερες περιπτώσεις απάτης που αναφέρθηκαν το 2022 αφορούν εσφαλμένη αξία και εσφαλμένη ταξινόμηση ή εσφαλμένη περιγραφή εμπορευμάτων, ενώ το λαθρεμπόριο παραμένει ένας από τους βασικούς τρόπους δράσης· σημειώνει ότι οι περισσότερες περιπτώσεις απάτης εντοπίζονται μέσω επιθεωρήσεων από τις εθνικές υπηρεσίες καταπολέμησης της απάτης σε συνδυασμό με ελέγχους εκτελωνισμού· σημειώνει ότι το ποσοστό ανάκτησης είναι επί του παρόντος 48 %, αν και μπορεί να αναμένεται ότι θα αυξηθεί στο μέλλον λόγω της διάρκειας της διαδικασίας·

70. σημειώνει τη σύνοψη των παραιτήσεων από ανακτήσεις και βεβαιωθείσες απαιτήσεις στο παράρτημα 9 της ΕΕΔΕ του 2022· σημειώνει ότι η συνολική γενική αξία των παραιτήσεων από ανακτήσεις ανήλθε σε 40,4 εκατομμύρια EUR, ποσό που συνιστά αύξηση κατά 28 % σε σύγκριση με το 2021 (31,4 εκατομμύρια EUR) και θεωρεί ότι πρόκειται για απώλεια εσόδων για τον προϋπολογισμό της Ένωσης·

([6]) COM(2023)0464.

71. καλεί την Επιτροπή να διενεργήσει εις βάθος ανάλυση όλων των ποσών που έχουν ανακτηθεί με βάση τις κοινοποιήσεις της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και να ενημερώσει την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με τα αποτελέσματα· υπενθυμίζει ότι τα κράτη μέλη διαδραματίζουν τον πρωταρχικό ρόλο στην παρακολούθηση και την ανάκτηση ζημιών προς όφελος του προϋπολογισμού της ΕΕ, στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων ανακτήσεων ύστερα από κοινοποιήσεις της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, και ότι η Επιτροπή μπορεί να επιβάλλει δημοσιονομικές διορθώσεις· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι μέχρι τώρα η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία δεν γνωρίζει τους μηχανισμούς που έχει θεσπίσει η Επιτροπή για τον σκοπό αυτόν· σημειώνει ότι το ζήτημα των κοινοποιήσεων της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας έχει τεθεί στο πλαίσιο της διοργανικής ανταλλαγής απόψεων σχετικά με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2223 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([7])· εκφράζει την ικανοποίησή του για τη συμφωνία συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και τη σύσταση ομάδας εργασίας με σκοπό να διασφαλιστεί ότι οι κοινοποιήσεις της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας θα επιτρέψουν στην Επιτροπή να μεγιστοποιήσει την ανάκτηση προς όφελος του προϋπολογισμού της ΕΕ·

72. εκφράζει την ικανοποίησή του για τις εξελίξεις που οδήγησαν στην άρση τόσο της ποσοτικοποιημένης όσο και της μη ποσοτικοποιημένης επιφύλαξης στον τομέα των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και των υποδημάτων που εισάγονται από την Κίνα· σημειώνει με ικανοποίηση ότι το Ηνωμένο Βασίλειο έχει πλέον καταβάλει το συνολικό οφειλόμενο ποσό (τελική πληρωμή ύψους 1,57 δισεκατομμυρίων EUR τον Ιανουάριο του 2023), συμπεριλαμβανομένων των τόκων (1,4 δισεκατομμύρια EUR τον Φεβρουάριο του 2023)· σημειώνει ότι, έως το τέλος του 2023, 27 κράτη μέλη είχαν πραγματοποιήσει σημαντικές προσωρινές πληρωμές για τα αναμενόμενα ποσά που οφείλονται στον προϋπολογισμό της Ένωσης και ότι, σύμφωνα με την απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση C-213/19, η Επιτροπή θα εφαρμόσει την ίδια μέθοδο ποσοτικού προσδιορισμού για τα εν λόγω κράτη μέλη όπως και για το Ηνωμένο Βασίλειο, γεγονός που θα οδηγήσει σε εκ νέου υπολογισμό των ποσών, επιτρέποντας στην Επιτροπή να ολοκληρώσει πλήρως τη διαδικασία·

Συστάσεις

73. καλεί την Επιτροπή:

i) να υιοθετήσει τις προτάσεις που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στα ψηφίσματά του σχετικά με τους ιδίους πόρους, προκειμένου να εξασφαλιστούν επαρκείς πόροι για την αποπληρωμή των επενδύσεων που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του NGEU·

ii) να χρησιμοποιήσει όλα τα διαθέσιμα μέσα για την τόνωση της συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών καταπολέμησης της απάτης και των τελωνειακών υπηρεσιών για τον εντοπισμό, την πρόληψη και τη διόρθωση της απάτης που επηρεάζει τα έσοδα της Ένωσης·

iii) να ενημερώσει την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με τα αποτελέσματα της επανεξέτασης των εισπραχθέντων ιδίων πόρων·

iv) να εξετάσει προσεκτικά τις διαφορές στα ποσοστά ανάκτησης από τα κράτη μέλη, προκειμένου να εντοπίσει ενδεχόμενες ειδικές αδυναμίες·

v) να παράσχει στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή λεπτομερείς εξηγήσεις σχετικά με τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή υλοποίησε μόνο εν μέρει το 13 % των συστάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου του 2019 και δεν υλοποίησε περαιτέρω ποσοστό 10 % των συστάσεών τους·

Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία

74. σημειώνει ότι ο προϋπολογισμός για τα προγράμματα στο πλαίσιο του τομέα 1 του ΠΔΠ «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία» ανήλθε σε 25,2 δισεκατομμύρια EUR (12,9 % του προϋπολογισμού της Ένωσης), τα οποία κατανέμονται ως εξής: 15,8 δισεκατομμύρια EUR (62,8 %) για την έρευνα, 3,5 δισεκατομμύρια EUR (14,0 %) για τις μεταφορές, την ενέργεια και τον ψηφιακό τομέα, 2,7 δισεκατομμύρια EUR (10,6 %) για το πρόγραμμα InvestEU, 2 δισεκατομμύρια EUR (8,0 %) για το διάστημα και 1,2 δισεκατομμύρια EUR (4,6 %) για άλλους τομείς· σημειώνει ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2022 οι οριστικές εγκριθείσες πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων του προϋπολογισμού ανέρχονταν σε 21 845,08 εκατομμύρια EUR και εκτελέστηκαν κατά 99,99 % (21 842,58 εκατομμύρια EUR)· σημειώνει περαιτέρω ότι οι οριστικές εγκριθείσες πιστώσεις πληρωμών του προϋπολογισμού ανήλθαν σε 20 605,64 εκατομμύρια EUR και εκτελέστηκαν κατά 99,35 % (20 471,31 εκατομμύρια EUR)·

Καινοτομία και έρευνα

75. τονίζει τη σημασία των ενωσιακών προγραμμάτων χρηματοδότησης της έρευνας και καινοτομίας για την επιστημονική, κοινωνική και τεχνολογική/οικονομική ανάπτυξη της Ένωσης, για τη μείωση των ανισοτήτων, για την ανάκαμψη, την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και την ανάγκη μείωσης της ενεργειακής εξάρτησης της Ένωσης από τη Ρωσία· υπενθυμίζει ότι το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» είναι το σημαντικότερο πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας στην Ευρώπη, με συνολικό προϋπολογισμό 95,5 δισεκατομμυρίων EUR, συμπεριλαμβανομένων 5,4 δισεκατομμυρίων EUR από το μέσο NGEU· σημειώνει ότι ο ΜΑΑ έχει διαθέσει περίπου 48 δισεκατομμύρια EUR σε επενδύσεις για έρευνα και καινοτομία·

76. σημειώνει την καθυστερημένη έγκριση των νομικών βάσεων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» το 2021 και εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Επιτροπή κατάφερε να επιτύχει σχεδόν το 100 % της εκτέλεσης του προϋπολογισμού το 2021 και το 2022· σημειώνει ότι ο αριθμός των συμφωνιών επιχορήγησης που υπογράφηκαν έως το τέλος του 2022 ήταν 5 509· σημειώνει ότι, παρά το γεγονός ότι το μέσο ποσοστό επιτυχίας των προτάσεων έχει αυξηθεί από 11,9 % στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» σε 15,9 % στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», 7 από τις 10 προτάσεις υψηλής ποιότητας εξακολουθούν να μην μπορούν να χρηματοδοτηθούν και θα απαιτούνταν επιπλέον 34,3 δισεκατομμύρια EUR για τη χρηματοδότηση των εν λόγω προτάσεων·

([7]) Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2223 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Δεκεμβρίου 2020, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 όσον αφορά τη συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και την αποτελεσματικότητα των ερευνών της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (ΕΕ L 437 της 28.12.2020, σ. 49).

77. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εξέτασε 127 πράξεις που καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των δαπανών του συγκεκριμένου τομέα του ΠΔΠ, ιδίως το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF), τα χρηματοδοτικά μέσα και το διαστημικό πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με την κανονικότητα στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΔ RTD) και της Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικής Βιομηχανίας και Διαστήματος (ΓΔ DEFIS)·

78. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εκτιμά ότι το επίπεδο σφάλματος στις δαπάνες του τομέα «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία» το 2022 ήταν ουσιαστικό, ανερχόμενο σε 2,7 %· σημειώνει με ικανοποίηση ότι πρόκειται για σημαντική μείωση σε σύγκριση με 4,4 % το 2021· σημειώνει την παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι οι δαπάνες για την έρευνα και την καινοτομία επηρεάζονται περισσότερο από σφάλματα, ιδίως στον τομέα των δαπανών προσωπικού· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι η Επιτροπή υπολόγισε ποσοστό σφάλματος 1,5 % για τον τομέα αυτό, ποσοστό που βρίσκεται στο κατώτερο ήμισυ του εύρους της εκτίμησης του Ελεγκτικού Συνεδρίου· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο παρατηρεί εδώ και αρκετά χρόνια ότι η Επιτροπή υποεκτιμά το ποσοστό και ότι εντοπίζει συγκεκριμένη αδυναμία στους κατασταλτικούς ελέγχους της Επιτροπής·

79. σημειώνει ότι τα ποσοτικώς προσδιορίσιμα σφάλματα που σχετίζονται με μη επιλέξιμες δαπάνες αντιπροσωπεύουν το 98 % του ανερχόμενου σε 2,7 % εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου το 2022· σημειώνει με ανησυχία, ειδικότερα, ότι οι κανόνες για τη δήλωση δαπανών προσωπικού στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» παραμένουν πολύπλοκοι και ότι ο υπολογισμός τους εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πηγή σφάλματος (67 % του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος το 2022)· σημειώνει ότι η Επιτροπή έχει αναπτύξει και προωθήσει τη χρήση του προγράμματος «Personnel Costs Wizard» για να βοηθήσει τους δικαιούχους να δηλώνουν σωστά τις δαπάνες προσωπικού τους·

80. σημειώνει ότι το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει τη μεγάλη πλειονότητα των έργων του δείγματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με ένα μόνο έργο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» στο δείγμα του 2022· τονίζει ότι, σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο, ορισμένες απλουστεύσεις στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020», ιδίως η θέσπιση ενιαίου συντελεστή για τις έμμεσες δαπάνες, έχουν μειώσει τον διοικητικό φόρτο για τους δικαιούχους και θα μπορούσαν να μειώσουν τον κίνδυνο σφάλματος·

81. σημειώνει τις παρατηρήσεις που διατύπωσε ο Γενικός Διευθυντής Έρευνας και Καινοτομίας στην ακρόασή του για την απαλλαγή, σύμφωνα με τις οποίες η Επιτροπή προτίθεται να αυξήσει την εκταμίευση των κονδυλίων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» μέσω κατ' αποκοπή ποσών από 2 % το 2022 σε 50 % το 2027· σημειώνει, στο πλαίσιο αυτό, την ειδική επανεξέταση από το Ελεγκτικό Συνέδριο των διαδικασιών και των κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής σχετικά με τις επιχορηγήσεις που χρηματοδοτούνται κατ' αποκοπή στον τομέα της έρευνας· σημειώνει τη δήλωση της Επιτροπής ότι το επίπεδο ελέγχου όσον αφορά την οικονομία, την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα είναι υψηλότερο στην αξιολόγηση των προτάσεων για κατ' αποκοπή ποσά· τονίζει την ανάγκη να ελεγχθεί η πραγματική υλοποίηση έργων με χρήση κατ' αποκοπή ποσών·

82. τονίζει τον καίριο ρόλο του ιδιωτικού τομέα στην αντιμετώπιση του χάσματος καινοτομίας στην Ένωση και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης της Ένωσης· πιστεύει, ειδικότερα, ότι είναι επιτακτική ανάγκη να συνεχιστεί η προώθηση και η διευκόλυνση, στο μέτρο του δυνατού, της συμμετοχής των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στα προγράμματα χρηματοδότησης έρευνας και καινοτομίας της Ένωσης· σημειώνει το συμπέρασμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι οι ΜΜΕ και οι νεοεισερχόμενοι είναι πιο επιρρεπείς σε σφάλματα από ό, τι άλλοι δικαιούχοι, επειδή δεν έχουν επαρκή εμπειρία και πόρους για τη διαχείριση των κονδυλίων, και εκφράζει την ικανοποίησή του για τις προσπάθειες που καταβάλλει η Επιτροπή για να τους στηρίξει ειδικά, για παράδειγμα μέσω ενημερωτικών εκστρατειών, επαφών με το σύστημα των εθνικών σημείων επαφής και το ειδικό γραφείο υποστήριξης της υπηρεσίας πληροφοριών για την έρευνα· θεωρεί ότι η απλούστευση των κανόνων και των διαδικασιών είναι ο πιο σημαντικός παράγοντας για την αύξηση της συμμετοχής των ΜΜΕ·

83. τονίζει ότι είναι σημαντικό να εφαρμόζονται διαφανείς και σαφείς κανόνες στη διαδικασία επιλογής και στις διαδικασίες προμηθειών σε όλους τους εκτελεστικούς οργανισμούς· εκφράζει τη λύπη του για την αύξηση καταγγελιών από ερευνητές για έλλειψη διαφάνειας, κυρίως για τον Εκτελεστικό Οργανισμό Έρευνας· υπενθυμίζει ότι, στο πλαίσιο του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού της Ένωσης για την περίοδο 2021-2027, ο Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας διαχειρίζεται διάφορα προγράμματα και υποστηρικτικές υπηρεσίες της ΕΕ· ζητεί από την Επιτροπή να διενεργήσει αξιολόγηση όλων των διαδικασιών καθώς και εκ των υστέρων αξιολόγηση της προστιθέμενης αξίας όλων των εκτελεστικών οργανισμών της σύμφωνα με το άρθρο 3.1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 58/2003 του Συμβουλίου ([8])·

84. σημειώνει ότι η εκτίμηση κινδύνου απάτης στο πλαίσιο του τομέα της έρευνας και καινοτομίας επικαιροποιήθηκε το 2022 ως έργο που προηγήθηκε της επικαιροποίησης της κοινής στρατηγικής για την καταπολέμηση της απάτης το 2023· σημειώνει την κατάρτιση και την έγκριση το 2022 του εγγράφου καθοδήγησης σχετικά με τους προληπτικούς ελέγχους για την καταπολέμηση της απάτης στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», το οποίο αποτελεί μέρος της στρατηγικής εκ των προτέρων ελέγχων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»· σημειώνει ότι το κύριο φόρουμ στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας για θέματα καταπολέμησης της απάτης είναι η επιτροπή για την απάτη και τις παρατυπίες στην έρευνα (Επιτροπή FAIR), η οποία συνεδρίασε δύο φορές το 2022· σημειώνει ότι η ΓΔ RTD επικαιροποίησε επίσης τη στρατηγική της για την καταπολέμηση της απάτης το 2022· θεωρεί ότι μια πολιτική μηδενικής ανοχής έναντι της απάτης είναι επίσης απαραίτητη στον τομέα της έρευνας· λαμβανομένων υπόψη των συνεχιζόμενων προσπαθειών απλούστευσης είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι όλες οι ευρωπαϊκές επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις θα ωφελούν τους στόχους των προγραμμάτων, καθώς και να αναπτυχθούν αποτελεσματικά εργαλεία για τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης και μοτίβων απάτης στο πλαίσιο των κατ' αποκοπή ποσών· σημειώνει ότι ένα σημαντικό στοιχείο για την αποφυγή της δόλιας κατάχρησης είναι η παραπομπή των αντίστοιχων υποθέσεων στην επιτροπή έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού·

([8]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 58/2003 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2002, περί θεσπίσεως του καταστατικού των εκτελεστικών οργανισμών που είναι επιφορτισμένοι με ορισμένα καθήκοντα σχετικά με τη διαχείριση κοινοτικών προγραμμάτων (ΕΕ L 11 της 16.1.2003, σ. 1).

85. υπενθυμίζει ότι η προώθηση, η προσέλκυση και η διατήρηση ταλέντων είναι μία από τις πέντε εμβληματικές πρωτοβουλίες που περιλαμβάνουν το νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο καινοτομίας (ΝΕΙΑ), το οποίο εγκρίθηκε στις 5 Ιουλίου 2022· σημειώνει τις δηλώσεις της Επιτρόπου Ivanova στην ακρόαση απαλλαγής της σχετικά με τις προσπάθειες που καταβάλλει η Επιτροπή για την αύξηση της συμμετοχικότητας στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» και στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»· σημειώνει ότι η Επίτροπος αναγνωρίζει ότι απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών και των νέων στα προγράμματα έρευνας και καινοτομίας της Ένωσης· σημειώνει, στο πλαίσιο αυτό, τις προσπάθειες που καταβάλλει η Επιτροπή για την εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με τα σχέδια για την ισότητα των φύλων στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», και την κοινή προσπάθεια RTD-EAC για την προσέλκυση γυναικείου ταλέντου στους τομείς STEM· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι, εκτός από άλλες πρωτοβουλίες της Ένωσης που αποσκοπούν στη στήριξη και τη χειραφέτηση των γυναικών στον τομέα της τεχνολογίας και της καινοτομίας, το 2022 η Επιτροπή δημοσίευσε τη δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τις γυναίκες TechEU με αυξημένο προϋπολογισμό ύψους 10 εκατομμυρίων EUR, για την οποία σημειώθηκε πρωτοφανές ενδιαφέρον με 467 αιτήσεις από 35 κράτη μέλη και συνδεδεμένες χώρες του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»·

86. εκφράζει την ικανοποίησή του για τον ρόλο του ΕΣΕ στην υποστήριξη κορυφαίων ερευνητών στην Ευρώπη, ο οποίος υπογραμμίζεται από πολυάριθμα βραβεία, συμπεριλαμβανομένων 14 βραβείων Νόμπελ, 6 Μεταλλίων Fields και 11 βραβείων Wolf· εκφράζει την ικανοποίησή του για τις 2 300 αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και τις 400 εταιρείες τεχνοβλαστών που δημιουργήθηκαν χάρη σε έργα του ΕΣΕ·

87. τονίζει την ανεξαρτησία και την αυτονομία του ΕΣΕ κατά την εκπλήρωση του ρόλου του στη στήριξη ερευνών με αντικείμενο την αριστεία στην Ένωση· υπενθυμίζει ότι το ΕΣΕ απαιτεί μια ενιαία εγκατάσταση για τη φιλοξενία του προσωπικού του Εκτελεστικού Οργανισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (ERCEA), του Επιστημονικού Συμβουλίου του ΕΣΕ και των εμπειρογνωμόνων που είναι υπεύθυνοι για τις αξιολογήσεις της επιτροπής και ότι αυτή η διαμόρφωση είναι απαραίτητη για το έργο του· εκφράζει την έκπληξή του για το σχέδιο της Επιτροπής να μετακινήσει διάφορους εκτελεστικούς οργανισμούς και τον ERCEA σε νέα κτίρια χωρίς κατάλληλες διαβουλεύσεις και χωρίς τη συμφωνία τους, αψηφώντας τις πραγματικές τους ανάγκες για γραφεία και, κατά συνέπεια, θέτοντας σε κίνδυνο τη συνέχεια των δραστηριοτήτων· επισημαίνει ότι ακόμα και ορισμένες υπηρεσίες της Επιτροπής δεν ενημερώθηκαν επαρκώς για τα σχέδια αυτά· τονίζει ότι ο ERCEA έχει δικαίωμα να υπογράφει αυτόνομα συμβόλαια μίσθωσης, χωρίς την έγκριση της Επιτροπής για τη διατήρηση του εξαιρετικού επιχειρηματικού μοντέλου του· υπογραμμίζει ότι η Επιτροπή πρέπει να προβεί σε σχεδιασμό και να συνεργαστεί με τον ERCEA εγκαίρως για την εξεύρεση κατάλληλων χώρων γραφείων οι οποίοι να πληρούν τις απαιτήσεις του και να μη θέτουν σε κίνδυνο τις δραστηριότητές τους·

88. σημειώνει τις διαφορές στην ανάπτυξη της έρευνας και καινοτομίας εντός της Ένωσης και εκφράζει την ικανοποίησή του για τα διάφορα μέτρα που έλαβε η Επιτροπή για την τόνωση των επενδύσεων έρευνας και καινοτομίας των κρατών μελών, ιδίως των χωρών με χαμηλότερες επιδόσεις σε αυτόν τον τομέα, συμπεριλαμβανομένων περίπου 48 δισεκατομμυρίων EUR από τον ΜΑΑ, σε συνδυασμό με 43 δισεκατομμύρια EUR από την πολιτική συνοχής και 3 δισεκατομμύρια EUR από τη συνιστώσα «Διεύρυνση της συμμετοχής και διάδοση της αριστείας» του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»· σημειώνει ότι, παρά τις προσπάθειες της Επιτροπής να αυξήσει τη χρηματοδότηση που διατίθεται σε ερευνητές σε χώρες της διευρυμένης συμμετοχής, αρκετές «υστερούσες χώρες» δεν έχουν σημειώσει ακόμη πρόοδο·

89. σημειώνει ότι, μετά τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η Επιτροπή σταμάτησε τη συμμετοχή ρωσικών δημόσιων οντοτήτων σε τρέχοντα έργα του προγράμματος «Ορίζων 2020» και σε μελλοντικά έργα του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»· σημειώνει ότι η τελευταία τροποποίηση του «κύριου» προγράμματος εργασίας του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» για την περίοδο 2021-2022, που εγκρίθηκε στις 10 Μαΐου 2022, περιλάμβανε δράσεις για τη στήριξη ερευνητών που δραστηριοποιούνταν προηγουμένως στην Ουκρανία· σημειώνει ότι η Επιτροπή παρείχε χρηματοδοτική στήριξη με τη μορφή επιχορήγησης ύψους 1,5 εκατομμυρίων EUR στο Εθνικό Ίδρυμα Έρευνας της Ουκρανίας για τη δημιουργία γραφείου του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» στην Ουκρανία (Κίεβο), το οποίο θα προωθήσει ευκαιρίες χρηματοδότησης και θα προσφέρει στήριξη για την κατάρτιση προτάσεων και την εξεύρεση εταίρων στην Ευρώπη·

90. αναγνωρίζει ότι, το 2022, ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ) έφτασε στο στάδιο της πλήρους υλοποίησής του και θεωρεί ότι το γεγονός αυτό αποτελεί επίτευγμα· εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για τη μείωση, σε σύγκριση με το 2021, της χρηματοδότησης προσκλήσεων υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού μέσου ΜΣΕ – Μεταφορές 2022 για έργα που στοχεύουν σε νέες, αναβαθμισμένες και βελτιωμένες ευρωπαϊκές υποδομές μεταφορών· σημειώνει ότι οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων του ΜΣΕ – Μεταφορές 2022 που δρομολογήθηκαν κατά το 3ο τρίμηνο του 2022 άνοιξαν πρόσθετες δυνατότητες χρηματοδότησης με επιπλέον 6 δισεκατομμύρια EUR συγχρηματοδότησης από την Ένωση· επιμένει ότι έχει καθοριστική σημασία να δημιουργηθεί μια επαρκώς υψηλή γραμμή του προϋπολογισμού ΜΣΕ – Μεταφορές, ώστε να διασφαλιστούν η υλοποίηση του δικτύου ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένης της διεύρυνσης στην ανατολική περιφέρεια για τη σύνδεση με τους ανατολικούς εταίρους, όπως η Ουκρανία, ο οικολογικός προσανατολισμός των ευρωπαϊκών μεταφορών, η αύξηση της στρατιωτικής κινητικότητας και η αντιστάθμιση των πρωτοφανών υψηλών ποσοστών πληθωρισμού·

91. επικροτεί την πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Εθελοντικής Αλληλεγγύης για τη Διαχείριση της Εναέριας Κυκλοφορίας για την Ουκρανία και τη Μολδαβία υπό την ευθύνη του Eurocontrol, που έχει ως στόχο να αναλάβει τις δαπάνες προσωπικού/κατάρτισης και τυχόν άλλες δαπάνες, ώστε να διασφαλιστεί η επιχειρησιακή ετοιμότητα, όταν αποκατασταθεί η εναέρια κυκλοφορία· επιπλέον, αξιολογεί θετικά τη δημιουργία ενός ακόμα μηχανισμού αλληλεγγύης του Eurocontrol, ο οποίος θα βοηθήσει τα κράτη της πρώτης γραμμής που πλήττονται από τις επιπτώσεις της απότομης μείωσης της εναέριας κυκλοφορίας· επισημαίνει ότι τα κράτη μέλη του Eurocontrol αποφάσισαν να συστήσουν δύο ειδικά ταμεία: ένα ταμείο με τη μορφή δωρεάς προς την Ουκρανία και τη Μολδαβία ύψους 46,5 εκατομμυρίων EUR και ένα με τη μορφή δανείου προς την Εσθονία, τη Λετονία, τη Λιθουανία και την Πολωνία ύψους 46,1 εκατομμυρίων EUR·

Ενέργεια

92. σημειώνει την πολυπλοκότητα του πλαισίου ενεργειακής πολιτικής στην Ένωση και τονίζει ότι η διασφάλιση καλύτερης διασυνδεσιμότητας βρίσκεται στον πυρήνα της ενεργειακής αγοράς της Ένωσης· εκφράζει την ικανοποίησή του για την έγκριση του νέου κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([9]) για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές («κανονισμός ΔΕΔ-Ε») · θεωρεί ότι η Ένωση, μέσω των ΔΕΔ-Ε, του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» και του σχεδίου ΜΑΑ/RePowerEU, έχει καταστήσει διαθέσιμο ένα ισχυρό νομικό πλαίσιο για επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές, αντιμετωπίζοντας τις προκλήσεις της απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές και της μείωσης της εξάρτησης από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων· σημειώνει τις προσπάθειες που καταβάλλονται για τον συντονισμό της κατασκευής υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής προτεραιότητας σε όλα τα κράτη μέλη, την ψηφιοποίηση του ενεργειακού συστήματος της Ένωσης και την τόνωση των επενδύσεων στο δίκτυο με το κατάλληλο κανονιστικό περιβάλλον, ιδίως μέσω του ΜΣΕ Ενέργεια·

93. σημειώνει ότι, συνολικά, ο ΜΣΕ Ενέργεια 1 και 2 (2014-2022) παρείχε στήριξη ύψους 6,24 δισεκατομμυρίων EUR σε ενεργειακά έργα (5,74 δισεκατομμύρια EUR σε εργασίες, 0,5 δισεκατομμύρια EUR σε μελέτες) και σε 118 έργα κοινού ενδιαφέροντος (ΕΚΕ) και ότι, έως το τέλος του 2022, ολοκληρώθηκαν 123 δράσεις που έλαβαν στήριξη από τον ΜΣΕ-1 Ενέργεια·

94. σημειώνει ότι ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και η χρήση της ενέργειας ως όπλου προκάλεσαν αναταραχή στις αγορές ενέργειας το 2022, προκαλώντας αστάθεια των τιμών και ενεργειακή αβεβαιότητα σε ολόκληρο το ενεργειακό σύστημα της ΕΕ· επισημαίνει την αντίδραση της Επιτροπής στην κρίση με την ανάπτυξη του σχεδίου REPowerEU, το οποίο έχει ως στόχο τη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα της Ρωσίας και τη σταδιακή κατάργηση των εισαγωγών ενέργειας από τη Ρωσία πριν από το 2030· σημειώνει ότι το σχέδιο REPowerEU κινητοποιεί σχεδόν 300 δισεκατομμύρια EUR, περίπου 72 δισεκατομμύρια EUR σε επιχορηγήσεις και 225 δισεκατομμύρια EUR σε δάνεια· σημειώνει ότι το σχέδιο REPowerEU έχει, επιπλέον, παράσχει μια νομική βάση ώστε τόσο τα κράτη μέλη όσο και η Επιτροπή να τροποποιήσουν τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) και να ελέγξουν κατά πόσον τα ορόσημα και οι στόχοι έχουν καθοριστεί με σαφήνεια, ώστε να αποσαφηνιστούν εφόσον απαιτείται·

Συστάσεις

95. καλεί την Επιτροπή:

i) να συμπεριλάβει στο σχέδιο προϋπολογισμού 2025 τους επιπλέον πόρους που απαιτούνται για τα προγράμματα «Ορίζων 2020» και «Ορίζων Ευρώπη», ώστε να βελτιωθεί η τρέχουσα κατάσταση όπου 7 στις 10 προτάσεις υψηλής ποιότητας εξακολουθούν να μην μπορούν να χρηματοδοτηθούν·

ii) να συνεχίσει να εφαρμόζει απλουστευμένους κανόνες και διαδικασίες, μέτρα ψηφιοποίησης και απλουστευμένες επιλογές κόστους (ΕΑΚ), αντιμετωπίζοντας παράλληλα, ιδίως, τον κίνδυνο παρατυπιών και απάτης και το κόστος των ελέγχων·

iii) να συνεχίσει να απλουστεύει τους κανόνες και τις διαδικασίες σύμφωνα με τον νέο δημοσιονομικό κανονισμό και να στηρίζει προγράμματα κατάρτισης και την πρακτική ενημέρωση των αιτούντων στα κράτη μέλη, ιδίως για τις ΜΜΕ, τους τεχνοβλαστούς, τις νεοφυείς επιχειρήσεις, τις περιφερειακές ΜΚΟ ή τις ομάδες τοπικής δράσης·

iv) να συνεχίσει να προωθεί τη χρήση του «οδηγού δαπανών προσωπικού» για τους δικαιούχους, ιδίως τους νεοεισερχόμενους και τις ΜΜΕ, για τη μείωση του επιπέδου σφάλματος που σχετίζεται με τις δαπάνες προσωπικού·

v) να συνεχίσει τις προσπάθειές της για την επίτευξη ενός πιο συμπεριληπτικού ερευνητικού προγράμματος της Ένωσης, με την παροχή στήριξης, τον καθορισμό σαφών στόχων και την οργάνωση ειδικών ερευνητικών προγραμμάτων για υποεκπροσωπούμενες ομάδες-στόχους, όπως οι γυναίκες και οι νέοι, επιδιώκοντας επίσης ισόρροπη γεωγραφική κατανομή σε ολόκληρη την Ένωση·

vi) να ενθαρρύνει και να υποστηρίζει τα κράτη μέλη, ιδίως τα «υστερούντα», ώστε να αξιοποιήσουν πλήρως τις συνέργειες μεταξύ των διαθέσιμων κονδυλίων της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων του ΜΑΑ και των ταμείων συνοχής, ώστε να αυξηθεί ο αριθμός των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας σε αυτά τα κράτη· και

vii) να συνεχίσει τη χρηματοδότηση για τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης, καινοτόμου και ανθεκτικής Ενεργειακής Ένωσης που να προωθεί ασφαλή, βιώσιμη, ανταγωνιστική και οικονομικά προσιτή ενέργεια για όλους, ιδίως τις ΜΜΕ και τους ευάλωτους και ενεργειακά φτωχούς καταναλωτές, επιταχύνοντας παράλληλα τη μετάβαση της Ευρώπης σε καθαρές και δίκαιες μορφές ενέργειας ώστε να καταστεί η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος έως το 2050·

viii) να ενισχύσει την ευαισθητοποίηση, τη συνοχή και τη βιωσιμότητα όσον αφορά τη στήριξη της διεθνοποίησης των ΜΜΕ·

ix) να ελέγξει την πραγματική υλοποίηση των έργων για τα οποία χρησιμοποιούνται κατ' αποκοπή ποσά·

x) να υποβάλει αναφορά στην αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με τα εξής:

α) τον αριθμό των περιπτώσεων εικαζόμενης απάτης που έχουν παραπεμφθεί από τα αρμόδια τμήματα της Επιτροπής στην επιτροπή EDES, τους λόγους αποκλεισμού και τον αριθμό των εν λόγω περιπτώσεων που είχαν ως αποτέλεσμα 1. απόφαση έγκαιρου εντοπισμού, 2. απόφαση της επιτροπής για αποκλεισμό·

β) τη διάρκεια του αποκλεισμού των οντοτήτων από τη συμμετοχή σε κονδύλια της Ένωσης·

γ) τυχόν λήψη κονδυλίων της Ένωσης από κάποια από τις αποκλεισθείσες οντότητες μετά τη λήξη της απόφασης αποκλεισμού·

([9]) Κανονισμός (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2022, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 715/2009, (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2019/943 και των οδηγιών 2009/73/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/944 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 (ΕΕ L 152 της 3.6.2022, σ. 45).

Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες

96. σημειώνει ότι ο προϋπολογισμός για τα προγράμματα στο πλαίσιο του τομέα 2 του ΠΔΠ «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία» ανήλθε σε 79,1 δισεκατομμύρια EUR (40,4 % του προϋπολογισμού της Ένωσης), κατανεμημένα ως εξής: 53,6 % για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και άλλες περιφερειακές πράξεις, 23,6 % για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), 12,6 % για το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), 4,4 % για το Erasmus+, 2,3 % για τον ΜΣΕ Μεταφορές, 0,6 % για τα ΕΔΕΤ και 2,9 % για άλλους τομείς· σημειώνει ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2022 οι οριστικές εγκριθείσες πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων του προϋπολογισμού ανέρχονταν σε 67 805,19 εκατομμύρια EUR και εκτελέστηκαν κατά 98,29 % (66 644,24 εκατομμύρια EUR)· σημειώνει περαιτέρω ότι οι οριστικές εγκριθείσες πιστώσεις πληρωμών του προϋπολογισμού ανήλθαν σε 63 104,31 εκατομμύρια EUR και εκτελέστηκαν κατά 99,86 % (63 054,76 εκατομμύρια EUR)·

97. σημειώνει ότι το 2022 συνεχίστηκε η εφαρμογή της πολιτικής συνοχής στο πλαίσιο της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020 και ότι, για την περίοδο 2021-2027, η Επιτροπή ολοκλήρωσε τις διαπραγματεύσεις για όλα τα προγράμματα και κατέβαλε μόνο προκαταβολές, οι οποίες ανήλθαν σε 6,5 δισεκατομμύρια EUR·

98. υπενθυμίζει ότι οι δαπάνες του υποτομέα «Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή» (υποτομέας 2α) επικεντρώνονται στη μείωση των αναπτυξιακών ανισοτήτων μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών και περιφερειών της Ένωσης· τονίζει πόσο σημαντική είναι η πολιτική συνοχής της Ένωσης για την υποστήριξη της εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων του καθώς και για την παροχή συνδρομής στα κράτη μέλη και στις περιφέρειες ώστε να αξιοποιήσουν τις νέες ευκαιρίες και να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις, όπως η παγκοσμιοποίηση, η ανεργία, η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός, η βιομηχανική αλλαγή, η ψηφιοποίηση και η υποστήριξη της αναβάθμισης των δεξιοτήτων και της επανειδίκευσης των εργαζομένων και της διά βίου μάθησης·

99. υπενθυμίζει την ειδική έκθεση αριθ. 27/2021 του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Στήριξη της ΕΕ στον τουρισμό – Ανάγκη νέου στρατηγικού προσανατολισμού και βελτίωσης της χρηματοδοτικής προσέγγισης»· υπενθυμίζει τη σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου προς την Επιτροπή να καθορίσει μια νέα ενοποιημένη στρατηγική για το τουριστικό οικοσύστημα της Ένωση σε συνεργασία με τα κράτη μέλη με σκοπό να αναπτυχθεί ένα αποτελεσματικό τουριστικό θεματολόγιο για το 2030 και να εφαρμοστούν διαδικασίες επιλογής για τουριστικές επενδύσεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ για να στηριχθεί ο νέος αυτός στρατηγικός προσανατολισμός· υπογραμμίζει την ευθύνη της Επιτροπής να υποστηρίζει τα κράτη μέλη στην προώθηση των επενδύσεων που σχετίζονται με τον τουρισμό, σύμφωνα με το στρατηγικό θεματολόγιο·

100. σημειώνει ότι το ποσοστό απορρόφησης για τα κονδύλια της πολιτικής συνοχής στο πλαίσιο της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020 ανήλθε σε 79,2 % στο τέλος του 2022 (86 % στο τέλος του 2023, συμπεριλαμβανομένης της νέας ενίσχυσης για την ανάκαμψη για τη συνοχή και τις περιοχές της Ευρώπης (REACT-EU) την περίοδο 2021-2022), επίπεδο παρόμοιο με εκείνο κατά το αντίστοιχο χρονικό σημείο της περιόδου 2007-2013· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι αυτό το επίπεδο απορρόφησης επιτεύχθηκε μόνο μέσω προσωρινού ποσοστού συγχρηματοδότησης της ΕΕ της τάξης του 100 % με το οποίο άρθηκε οποιαδήποτε απαίτηση για εθνική συγχρηματοδότηση έργων, η οποία αποτελεί παγιωμένη αρχή των χρηματοδοτήσεων της ΕΕ· σημειώνει ότι τα προγράμματα της περιόδου 2014-2020 αντιπροσωπεύουν πάνω από ένα εκατομμύριο έργα και ότι, μέχρι στιγμής, έχουν στηρίξει 2,4 εκατομμύρια επιχειρήσεις, έχουν δημιουργήσει 370 000 νέες θέσεις εργασίας, έχουν αυξήσει την ενεργειακή απόδοση περισσότερων από 540 000 νοικοκυριών, έχουν δημιουργήσει 6 000 μεγαβάτ νέων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, και ότι 6,3 εκατομμύρια νοικοκυριά επωφελήθηκαν από ευρυζωνικά δίκτυα· σημειώνει ότι η απορρόφηση του 2022 βελτιώθηκε σε μεγάλο βαθμό λόγω των πρωτοβουλιών CRII, CRII+ και των δράσεων CARE και FAST-CARE που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση κρίσεων, με αποτέλεσμα να ελαττωθούν τα έργα με σκοπό τη στήριξη των στόχων διαρθρωτικής συνοχής οι οποίοι συνίστανται στη δημιουργία σύγκλισης και συνοχής στην ΕΕ·

101. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη χρηματοδοτική ευελιξία που προσφέρει η χρήση των ταμείων συνοχής και υπογραμμίζει ότι, χάρη στην ευελιξία αυτή, η πολιτική συνοχής διαδραμάτισε ρόλο πρώτης γραμμής για την αντιμετώπιση της κρίσης της COVID-19, των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης που σχετίζονται με τον πόλεμο, καθώς και της ενεργειακής κρίσης· υπενθυμίζει, ωστόσο, ότι το σκεπτικό αυτής της πολιτικής είναι να διασφαλιστεί ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός μέτρων που αναμένεται να ενισχύσουν την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή μεταξύ των ευρωπαϊκών περιφερειών· πιστεύει ότι η πολιτική συνοχής για την περίοδο μετά το 2027 πρέπει να παρέχει την αναγκαία ευελιξία στη χρήση των κονδυλίων, ώστε να μπορούν τα κράτη μέλη και οι περιφερειακές και τοπικές αρχές να κατευθύνουν τους πόρους με κατάλληλο και αξιόπιστο τρόπο, πάντα σύμφωνα με τους μακροπρόθεσμους στόχους της πολιτικής συνοχής·

102. σημειώνει περαιτέρω ότι το 2022 η δράση συνοχής για τους πρόσφυγες στην Ευρώπη (CARE) και η ευέλικτη βοήθεια για εδάφη (FAST-CARE) κινητοποίησαν πάνω από 1,3 δισεκατομμύρια EUR για να βοηθήσουν τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες να στηρίξουν εκατομμύρια Ουκρανούς πρόσφυγες που αναζητούν καταφύγιο στο έδαφος της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των γενικών προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης, της υγειονομικής περίθαλψης, της επισιτιστικής ή βασικής βοήθειας και του προσανατολισμού για την αγορά εργασίας· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι τα προτεινόμενα μέτρα υπόκεινται στις ίδιες υποχρεώσεις όσον αφορά τα κατάλληλα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση με εκείνες που ισχύουν για τα ταμεία της πολιτικής συνοχής·

103. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εξέτασε δείγμα 260 πράξεων που καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των δαπανών στο πλαίσιο του τομέα 2 του ΠΔΠ· σημειώνει με ανησυχία ότι το εκτιμώμενο συνολικό επίπεδο σφάλματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον τομέα «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες» το 2022 αυξήθηκε σε 6,4 %, ποσοστό σημαντικά υψηλότερο από το όριο σημαντικότητας, αφού συνεκτιμήθηκαν διορθώσεις συνολικής αξίας 618 εκατομμυρίων EUR που εφαρμόστηκαν από τα κράτη μέλη το 2022· εφιστά την προσοχή στη σημαντική αύξηση του συνολικού επιπέδου σφάλματος που εκτίμησε το Ελεγκτικό Συνέδριο το 2022 σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη (3,6 % το 2021, 3,5 % το 2020), ενώ η Επιτροπή εκτιμά ότι ο κίνδυνος πληρωμών για το 2022 κυμαίνεται μεταξύ 1,9 % και 2,7 %, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη (1,9 %-2,5 % το 2021, 2,1 %-2,6 % το 2020)· εφιστά την προσοχή στην έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με την οποία σημαντικό μέρος των σφαλμάτων (3 % από ποσοστό 6,4 %) έγιναν σε δαπάνες που προέρχονταν από τις πρωτοβουλίες CRII και CRII+·

104. εκφράζει την ανησυχία του για την παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι η επικείμενη λήξη της περιόδου επιλεξιμότητας για τα προγράμματα της περιόδου 2014-2020 (31 Δεκεμβρίου 2023) πρόσθεσε πίεση για απορρόφηση κονδυλίων και ότι, κατά τη διάρκεια της περιόδου της πανδημίας της COVID-19, η αποτελεσματικότητα των ελέγχων και των επαληθεύσεων από τις διαχειριστικές και ελεγκτικές αρχές ενδέχεται να έχει μειωθεί, με αποτέλεσμα τη δυνητική αύξηση του κινδύνου μη εντοπισθέντων σφαλμάτων και παρατυπιών· σημειώνει ότι η Επιτροπή αναγνωρίζει πως η συγκεκριμένη κατάσταση και οι δυνατότητες ευελιξίας που δόθηκαν κατά τη διάρκεια της COVID-19 ενδέχεται να διαδραμάτισαν ρόλο στον κίνδυνο παρατυπιών λόγω της ανάγκης εξεύρεσης εναλλακτικών τρόπων (εξ αποστάσεως) ελέγχου των δαπανών· τονίζει, ωστόσο, ότι, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της Επιτροπής, οι κίνδυνοι και οι παρατυπίες που εντοπίστηκαν συνδέονται μάλλον με το είδος των δράσεων που υλοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου της COVID-19 ή με την εφαρμογή ή την κατανόηση της ευελιξίας που εισήχθη στους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις·

105. σημειώνει τις εξηγήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι το ποσοστό σφάλματος αναφέρεται στο μερίδιο των δηλωθεισών δαπανών, για τις οποίες θεωρεί ότι δεν έχουν εκπληρωθεί πλήρως οι προϋποθέσεις πληρωμής που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([10]) («δημοσιονομικός κανονισμός»), στον ΚΚΔ και στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([11]) σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (οδηγία ΠΟΣ), γεγονός που είχε άμεσο και μετρήσιμο δημοσιονομικό αντίκτυπο στο ποσό της πληρωμής που είχε εγκριθεί τότε από τον προϋπολογισμό της Ένωσης· σημειώνει τη διευκρίνιση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι το ποσοστό σφάλματος δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται ως ισοδύναμο με το δυνητικό ποσό των δημοσιονομικών διορθώσεων που μπορεί να επιβάλει η Επιτροπή σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες· θεωρεί ότι το υψηλό ποσοστό σφάλματος υποδηλώνει σπατάλη πόρων, ιδίως στον τομέα της πολιτικής συνοχής, όπου πολλές διαχειριστικές αρχές είναι αντιμέτωπες με την παράλληλη υλοποίηση του ΜΑΑ·

106. σημειώνει ότι, στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων, η Επιτροπή αναφέρει για κάθε πρόγραμμα και συνολικά για τα ταμεία τον κίνδυνο πληρωμών ο οποίος αναφέρεται σε παρατυπίες που οδηγούν σε δημοσιονομικές διορθώσεις· σημειώνει ότι, προκειμένου να επιβάλει δημοσιονομικές διορθώσεις, η Επιτροπή πρέπει να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι έχει διαπραχθεί παρατυπία κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 36 του ΚΚΔ, ενώ δεν οδηγούν σε μη επιλέξιμες δαπάνες όλες οι τυπικές παραβάσεις και τα σφάλματα που περιλαμβάνονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο ως προσδιορίσιμα ποσοτικώς σφάλματα στο εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος, διότι δεν χαρακτηρίζονται ως παρατυπία κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 36 του ΚΚΔ· σημειώνει ότι είναι χρήσιμο για την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή να γνωρίζει την άποψη της διεύθυνσης σχετικά με τα σφάλματα που εντοπίζονται·

107. σημειώνει ότι η Επιτροπή αποδέχεται όλες τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο πλαίσιο του τομέα 2 του ΠΔΠ «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες», αν και εξακολουθούν να υπάρχουν αποκλίσεις στην ταξινόμηση των σφαλμάτων που εντοπίστηκαν από τα δύο θεσμικά όργανα· καλεί την Επιτροπή να συνεργαστεί στενά με το Ελεγκτικό Συνέδριο και όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη για την περαιτέρω αποσαφήνιση των εφαρμοστέων κανόνων και τη μείωση των αποκλίσεων, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι έλεγχοι δεν συνεπάγονται υπερβολικό διοικητικό φόρτο για τους δικαιούχους·

108. σημειώνει με ανησυχία ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εντόπισε αύξηση των συγκεκριμένων ειδών σφάλματος, όπως μη επιλέξιμες δαπάνες και έργα και παραβιάσεις των κανόνων της εσωτερικής αγοράς, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις και τονίζει ότι αυτά τα είδη σφάλματος θα μπορούσαν να σχετίζονται με πλημμελή διακυβέρνηση· σημειώνει ότι το 3 % του εκτιμώμενου ποσοστού σφάλματος 6,4 % του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον τομέα 2 σχετίζεται με 100 % συγχρηματοδοτούμενες προτεραιότητες στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορονοϊού (CRII+), οι οποίες επέτρεψαν πιο ευέλικτες δαπάνες· επαναλαμβάνει ότι η αύξηση της ευελιξίας δεν θα πρέπει ποτέ να οδηγεί σε συμβιβασμούς όσον αφορά την ποιότητα και τους ελέγχους· ζητεί από την Επιτροπή να προβεί σε επανεξέταση της τρέχουσας κατάστασης προκειμένου να αποφευχθούν παρόμοιες καταστάσεις στο μέλλον· σημειώνει ότι η Επιτροπή δεν βρήκε αποδεικτικά στοιχεία ελέγχου που να στοιχειοθετούν τον σημαντικό συνολικό αντίκτυπο των νέων τύπων μέτρων και δυνατοτήτων ευελιξίας που θεσπίστηκαν στα ποσοστά σφάλματος του προγράμματος και σημειώνει το γεγονός ότι η Επιτροπή έλαβε μέτρα για την πρόληψη του εν λόγω κινδύνου·

109. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εντόπισε περιπτώσεις έργων για τα οποία έγιναν δεκτές μη επιλέξιμες δαπάνες καθώς και τη συμβολή τους στο συνολικό εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος· τονίζει τη σημασία της αποκατάστασης των συστημικών βασικών αιτιών και την ανάγκη οι ελεγκτικές αρχές να αξιολογούν αποτελεσματικά τα κριτήρια επιλεξιμότητας·

([10]) Κανονισμός (EU, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

([11]) Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29).

110. σημειώνει ότι η Επιτροπή θεωρεί πως οι υπεύθυνες δηλώσεις είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για τη διασφάλιση βεβαιότητας όταν η εξεύρεση εναλλακτικών αποδεικτικών στοιχείων θα ήταν δύσκολη ή υπερβολικά δαπανηρή από διοικητική άποψη για τους δικαιούχους· υποστηρίζει τη σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου για βελτίωση των ελέγχων των υπεύθυνων δηλώσεων που εκδίδονται από δικαιούχους των κονδυλίων από τις ελεγκτικές αρχές, προκειμένου να διασφαλίζονται η εγκυρότητα και η αξιοπιστία τους·

111. σημειώνει ότι για το ΕΤΠΑ και το ΤΣ, η Επιτροπή εφάρμοσε δημοσιονομικές διορθώσεις και αποσύρσεις ύψους 11 δισεκατομμυρίων EUR κατά την περίοδο προγραμματισμού, συμπεριλαμβανομένων 2,4 δισεκατομμυρίων EUR για τη λογιστική χρήση 2021-2022· σημειώνει ότι αυτές οι δημοσιονομικές διορθώσεις δεν έχουν μέχρι στιγμής επιφέρει καμία απώλεια χρηματοδότησης για τα κράτη μέλη, επειδή η Επιτροπή δεν έχει υλοποιήσει ακόμα καμία καθαρή δημοσιονομική διόρθωση κατά την περίοδο 2014-2020· σημειώνει επιπλέον ότι η Επιτροπή συνεχίζει την εφαρμογή του στοχευμένου «σχεδίου δράσης για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις» σε συνεργασία με τα κράτη μέλη· αναγνωρίζει ότι οι εθνικές αρχές είναι πρωτίστως υπεύθυνες για την υλοποίηση των δημοσιονομικών διορθώσεων που αποφασίζονται από την Επιτροπή, αλλά πιστεύει ότι πρέπει να διενεργούνται επιπλέον έλεγχοι προκειμένου να επιβεβαιώνεται η ορθή υλοποίηση όλων των διορθώσεων·

112. σημειώνει την παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι η αλληλοεπικάλυψη των περιόδων προγραμματισμού, σε συνδυασμό με τη διαθεσιμότητα πρόσθετων χρηματοδοτικών μέσων στο πλαίσιο του NGEU (REACT-EU και ΜΑΑ), με πιο περιορισμένη διάρκεια ζωής, ενδέχεται να έχει ασκήσει πίεση στη διοικητική ικανότητα των κρατών μελών κατά την περίοδο προγραμματισμού και κατά την έναρξη της εφαρμογής των οικείων προγραμμάτων συνοχής για την περίοδο 2021-2027· σημειώνει ότι το 2022 οι εθνικές και περιφερειακές αρχές χρειάστηκε να στρέψουν την εστίασή τους στον αναπρογραμματισμό των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2014-2020, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης μέτρων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της CRII (+), του REACT-EU, της ευέλικτης βοήθειας σε εδάφη (FAST-CARE) και της στήριξης της οικονομικά προσιτής ενέργειας (SAFE), καθώς και της εφαρμογής των εθνικών σχεδίων στο πλαίσιο του ΜΑΑ, προκειμένου να αντιμετωπιστούν διάφορα μέτρα αντιμετώπισης κρίσεων, ανάκαμψης και διάσωσης· σημειώνει ότι η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης (ΓΔ REGIO) παρέχει στήριξη στις εθνικές και περιφερειακές αρχές για τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής των προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020·

113. εκφράζει έντονη ανησυχία για την πρόσφατη περίπτωση εικαζόμενης κατάχρησης ενωσιακών κονδυλίων σε συμβάσεις που αφορούσαν την αγορά μασκών προσώπου, γνωστή ως «υπόθεση Koldo»· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι αυτή η κατάχρηση ενωσιακών κονδυλίων και χρημάτων των φορολογουμένων της Ένωσης αφορούσε 14,6 εκατομμύρια EUR από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και 3,1 εκατομμύρια EUR από το Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία έλαβε τις σχετικές πληροφορίες από ιδιώτη και όχι από την αρμόδια εθνική αρχή· παροτρύνει τα κράτη μέλη να αναφέρουν χωρίς καθυστέρηση στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία κάθε υπόνοια κατάχρησης ενωσιακών κονδυλίων σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία· ενθαρρύνει την Επιτροπή να χρησιμοποιεί εξωτερικούς εμπειρογνώμονες για σκοπούς ελέγχου εάν διαπιστώνεται σοβαρή έλλειψη ικανοτήτων σε ένα κράτος μέλος· σημειώνει ότι η εικαζόμενη κατάχρηση κονδυλίων στην υπόθεση δεν ανακαλύφθηκε από την Επιτροπή παρόλο που είχε διενεργήσει ελέγχους· ενθαρρύνει τη χρήση της αρχής του διπλού ελέγχου και την επαλήθευση πολλαπλών σταδίων κατά την ανάθεση συμβάσεων σε καταστάσεις κρίσης, εάν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων δεν είναι δυνατές λόγω της κρίσης, προκειμένου να αποφεύγεται πιθανή κατάχρηση της ενωσιακής χρηματοδότησης· τονίζει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να διενεργεί εις βάθος κατασταλτικούς ελέγχους για συμβάσεις που ανατίθενται χωρίς διαδικασίες σύναψης συμβάσεων κατά τη διάρκεια κρίσεων σε όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη· σημειώνει περαιτέρω ότι παρόμοιες καταστάσεις έχουν ανακύψει σε άλλα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων σε μια υπόθεση εικαζόμενης απάτης που αποκαλύφθηκε πρόσφατα στην Πορτογαλία σχετικά με κονδύλια του ΕΤΠΑ και σε αρκετές περιπτώσεις στην Τσεχική Δημοκρατία σχετικά με εικαζόμενη κατάχρηση κονδυλίων του REACT-EU κατά την αγορά ιατρικού εξοπλισμού·

114. σημειώνει ότι η συμπληρωματικότητα χαρακτηρίζει τη σχέση μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής και των άλλων χρηματοδοτικών μέσων της Ένωσης· υπενθυμίζει ότι, αν και τα ταμεία της πολιτικής συνοχής και ο ΜΑΑ διαφέρουν όσον αφορά τους γενικούς στόχους, το χρονοδιάγραμμα, τον τρόπο διαχείρισης και τη χρηματοδότηση, η τρέχουσα εμπειρία δείχνει ότι διάφορα ΣΑΑ προβλέπουν επενδύσεις που θα ήταν επιλέξιμες για χρηματοδότηση στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής· επισημαίνει ότι η συμπληρωματικότητα μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής και του ΜΑΑ είναι δυνατή και αναμενόμενη, υπό την προϋπόθεση ότι ο ΜΑΑ αποφέρει πραγματική προστιθέμενη αξία και ότι το ίδιο κόστος δεν καλύπτεται δύο φορές· υπογραμμίζει ότι ο κίνδυνος επικαλύψεων θα αυξηθεί προς το τέλος της διάρκειας ζωής του ΜΑΑ και επισημαίνει στην Επιτροπή να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για τον μετριασμό αυτών των κινδύνων·

115. παροτρύνει την Επιτροπή να παρακολουθεί την κατάσταση, ιδίως όταν οι εθνικές συντονιστικές αρχές του ΜΑΑ είναι οι ίδιες με εκείνες που είναι αρμόδιες για τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, και επιμένει στην ύπαρξη επαρκούς πρόσθετης διοικητικής ικανότητας και ανθρώπινων πόρων για τα διάφορα σκέλη της ενωσιακής χρηματοδότησης· ωστόσο, επισημαίνει ότι είναι πιθανό να υπάρχει κίνδυνος ο παραλληλισμός αυτός να οδηγήσει ενδεχομένως στον μη εντοπισμό περιπτώσεων διπλής χρηματοδότησης· καλεί την Επιτροπή να αντλήσει μαθήματα από τις εμπειρίες δύο διαφορετικών μοντέλων χρηματοδότησης·

116. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι, προς το παρόν, ούτε το Ελεγκτικό Συνέδριο ούτε η Επιτροπή εντοπίζουν περιπτώσεις στις οποίες η υποχρεωτική εθνική συγχρηματοδότηση ενός έργου συνοχής καταβλήθηκε από κονδύλια του ΜΑΑ στις εκταμιεύσεις του ΜΑΑ για το 2022· παροτρύνει την Επιτροπή να συνεχίσει να παρακολουθεί την κατάσταση και να εμποδίζει αυτού του είδους τη χρηματοδότηση·

117. εκφράζει την ανησυχία του για τις συνεχείς παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τις ελλείψεις που εντοπίζονται στον τρόπο με τον οποίο εργάζονται οι ελεγκτικές και οι διαχειριστικές αρχές και, κυρίως, με τις αδυναμίες στους εκ των υστέρων ελέγχους που διενεργούν οι ελεγκτικές αρχές και στους ελέγχους που διενεργούν οι διαχειριστικές αρχές, οι οποίες δεν είναι πάντα αποτελεσματικές στην πρόληψη ή τον εντοπισμό παρατυπιών που αφορούν τις δαπάνες που δηλώνονται από τους δικαιούχους, καθώς και σχετικά με την υπερβολική εμπιστοσύνη της Επιτροπής στην ποιότητα του έργου των αρχών των προγραμμάτων, η οποία σχετίζεται με τους εγγενείς περιορισμούς των ελέγχων βάσει εγγράφων·

118. σημειώνει την απάντηση της Επιτροπής ότι η αξιολόγησή της, η οποία βασίζεται σε συνδυασμό ελεγκτικών εργασιών βάσει εγγράφων και επιτόπιων ελέγχων που καλύπτουν τα διάφορα επιμέρους προγράμματα και τους φακέλους διασφάλισης, της επιτρέπει να προβαίνει σε εύλογη και δίκαιη εκτίμηση των ποσοστών σφάλματος για κάθε πρόγραμμα, κάθε έτος, και σωρευτικά για τα ταμεία της πολιτικής συνοχής· συμφωνεί με το Ελεγκτικό Συνέδριο ότι οι έλεγχοι βάσει εγγράφων της Επιτροπής έχουν εγγενείς περιορισμούς όσον αφορά την επιβεβαίωση της εγκυρότητας των υπολειπόμενων συνολικών ποσοστών σφάλματος που αναφέρουν οι ελεγκτικές αρχές· σημειώνει ότι αυτές οι αδυναμίες ενδέχεται επίσης να επηρεάζουν τον εκτιμώμενο κίνδυνο της Επιτροπής κατά το κλείσιμο, επειδή η Επιτροπή δεν μπορεί σε όλες τις περιπτώσεις να υλοποιήσει τις απαραίτητες διορθώσεις ώστε να μειωθεί το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος κάτω από το όριο της σημαντικότητας·

119. τονίζει με ανησυχία το πόρισμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι το ποσοστό των φακέλων διασφάλισης με εναπομένοντα ποσοστά σφάλματος άνω του 2 % έφτασε στο ανώτατο επίπεδο του 61 % των δαπανών του δείγματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου το 2022 σε σύγκριση με 39 % το προηγούμενο έτος, γεγονός που αντικατοπτρίζει τις συνεχιζόμενες αδυναμίες στο έργο των ελεγκτικών αρχών· τονίζει με ανησυχία ότι τα αποτελέσματα του ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την τελευταία εξαετία καταδεικνύουν ότι οι έλεγχοι που εφαρμόζονται επί του παρόντος δεν αντισταθμίζουν ακόμη επαρκώς τον υψηλό εγγενή κίνδυνο σφάλματος στον τομέα της συνοχής, και ότι οι διαχειριστικές αρχές δεν προλαμβάνουν ή δεν εντοπίζουν πάντα αποτελεσματικά παρατυπίες στις δαπάνες που δηλώνουν οι δικαιούχοι· σημειώνει με ανησυχία ότι τα σφάλματα που εντόπισε το Ελεγκτικό Συνέδριο αντιπροσωπεύουν σημαντικές αδυναμίες στο έργο των ελεγκτικών αρχών για την επαλήθευση της επιλεξιμότητας των δαπανών και των έργων, καθώς και της συμμόρφωσης με τους κανόνες της εσωτερικής αγοράς· σημειώνει ότι μέρος των υπολειπόμενων ποσοστών σφάλματος που υπολόγισε εκ νέου το Ελεγκτικό Συνέδριο σε άνω του 2 % στους φακέλους διασφάλισης που υποβλήθηκαν σε έλεγχο μπορεί να αποδοθεί στις προαναφερθείσες αποκλίσεις·

120. εκφράζει την ανησυχία του για τις συνεχιζόμενες ελλείψεις που παρατηρούνται από το Ελεγκτικό Συνέδριο στους εθνικούς ελέγχους, οι οποίες μπορεί να οφείλονται σε ανεπαρκή εμβέλεια, ασαφή τεκμηρίωση των ελέγχων και φιλτραρίσματος των δειγμάτων που διενεργούνται από τις εθνικές ελεγκτικές αρχές, καθώς και σε ζητήματα πόρων, όπως η ανεπαρκής χρηματοδότηση και η έλλειψη ειδικευμένων εμπειρογνωμόνων· τονίζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο παρατήρησε αδυναμίες στο πλαίσιο μεγάλου αριθμού ελέγχων, για παράδειγμα, σε περιπτώσεις ανεπαρκών ελέγχων των πληροφοριών που παρασχέθηκαν από δικαιούχους και αφορούσαν την επιλεξιμότητα των έργων, τη συμμόρφωση με τους κανόνες της εσωτερικής αγοράς και τον κίνδυνο απάτης και σύγκρουσης συμφερόντων· σημειώνει ότι η Επιτροπή θεωρεί, ωστόσο, αξιόπιστο το έργο της πλειονότητας των ελεγκτικών αρχών και ότι μόνο 10 από τις 116 ελεγκτικές αρχές χρειάζονται σοβαρές βελτιώσεις· υπενθυμίζει τις συστάσεις που διατυπώνονται στο ψήφισμα του Κοινοβουλίου της 21ης Νοεμβρίου 2023 σχετικά με δυνατότητες αύξησης της αξιοπιστίας των ελέγχων από τις εθνικές αρχές στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης·

121. σημειώνει τη δέσμευση της Επιτροπής να συνεχίσει τη στενή της συνεργασία με τις ελεγκτικές αρχές προκειμένου να ενισχυθεί η ικανότητά τους να προλαμβάνουν και να διορθώνουν σφάλματα, να τεκμηριώνουν καλύτερα το ελεγκτικό τους έργο και, επομένως, να συμβάλλουν στη διαδικασία διασφάλισης·

122. σημειώνει τη διαπίστωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι, ως μέσο απλούστευσης των δαπανών, οι δικαιούχοι χρηματοδότησης της πολιτικής συνοχής χρησιμοποίησαν ΕΑΚ για 77 πράξεις, ή το 30 % του δείγματός του, εφαρμόζοντας είτε κατ' αποκοπή συντελεστές είτε τυποποιημένες πωλήσεις μοναδιαίου κόστους ή συνδυασμό των δύο· τονίζει ότι οι ΕΑΚ είναι ένα από τα σημαντικότερα μέτρα για τη μείωση του διοικητικού κόστους και του φόρτου για τους δικαιούχους και, κατά συνέπεια, για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των μικρών δικαιούχων στη χρηματοδότηση και την μεγαλύτερη εστίαση στην επίτευξη των στόχων, μειώνοντας παράλληλα το ποσοστό σφάλματος· επισημαίνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο θεωρεί πως οι ΕΑΚ δεν υλοποιούνται πάντα επαρκώς και συμφωνεί με το συμπέρασμα του ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι οι ΕΑΚ δεν θα πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα υπερβολικό οικονομικό όφελος για ένα κράτος μέλος· από την άλλη πλευρά, οι ΕΑΚ θα πρέπει στην πράξη να επιφέρουν πραγματικές μειώσεις της γραφειοκρατικής επιβάρυνσης και όχι εξαντλητικούς εκ των προτέρων και εκ των υστέρων ελέγχους· σημειώνει ότι οι ελαφρές διακυμάνσεις των τιμών στις εκτιμήσεις ΕΑΚ σε σύγκριση με τις τιμές που εντοπίζονται στους εκ των υστέρων ελέγχους θα πρέπει να είναι αποδεκτές·

123. σημειώνει ότι, για τα προγράμματα της περιόδου 2021-2027, η Επιτροπή ενθάρρυνε τη χρήση από τις αρχές των προγραμμάτων των μέτρων απλούστευσης που προβλέπονται στο πλαίσιο του ΚΚΔ, ιδίως τη χρήση ΕΑΚ και τη χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες (FNLC) για την αντιμετώπιση ζητημάτων επιλεξιμότητας, τη διευκόλυνση των διαχειριστικών επαληθεύσεων και τον έλεγχο της επιβάρυνσης των δικαιούχων· σημειώνει ότι, ως αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας, για παράδειγμα για το ΕΤΠΑ και το ΤΣ, έχουν εγκριθεί μέχρι στιγμής 120 καθεστώτα ΑΕΚ σε επίπεδο προγράμματος σε 11 κράτη μέλη και για προγράμματα Interreg (συνολική συνεισφορά 5,7 δισεκατομμυρίων EUR), καθώς και 4 καθεστώτα FNLC σε 4 κράτη μέλη (για συνολική συνεισφορά 1,2 δισεκατομμυρίων EUR)· υπογραμμίζει ότι απαιτείται επειγόντως περαιτέρω απλούστευση και ευελιξία· καλεί την Επιτροπή να βρει τη σωστή ισορροπία μεταξύ, αφενός, της απαραίτητης ευελιξίας για ελαφρές διακυμάνσεις των τιμών και, αφετέρου, των αθέμιτων σκόπιμων υπερεκτιμήσεων κόστους και τιμών·

124. εκφράζει την ανησυχία του για το πόρισμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με ένα πρόγραμμα ΕΤΠΑ στη Σλοβακία με στόχο την ανακαίνιση του εσωτερικού χώρου ενός δημόσιου κτιρίου, παρά το γεγονός ότι στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος ήταν επιλέξιμα μόνο μέτρα ενεργειακής απόδοσης· σημειώνει την παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι το έργο αυτό δεν θα έπρεπε να έχει εγκριθεί κατά τη φάση αξιολόγησης, καθώς στην αίτηση δεν τηρήθηκε το όριο βάσει του οποίου απαιτείται τουλάχιστον το 25 % των δαπανών για το έργο να συνδέονται με την ενεργειακή απόδοση· σημειώνει παρόμοιες περιπτώσεις που εντόπισε το Ελεγκτικό Συνέδριο και για τις οποίες δεν έχει δοθεί απάντηση από την Επιτροπή·

125. υπενθυμίζει ότι, για την περίοδο 2021-2027, τα κράτη μέλη πρέπει να συμμορφωθούν με ορισμένους οριζόντιους ή θεματικούς αναγκαίους πρόσφορους όρους του ΚΚΔ, οι οποίοι αποτελούν προϋποθέσεις για την αποτελεσματική και αποδοτική υλοποίηση των ειδικών στόχων των ταμείων· υπενθυμίζει ότι, όταν δεν πληρούνται οι αναγκαίοι πρόσφοροι όροι κατά τον χρόνο υποβολής αίτησης πληρωμής στην Επιτροπή για τον συγκεκριμένο ειδικό στόχο, οι σχετικές δαπάνες δεν θα επιστρέφονται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης έως ότου η Επιτροπή πεισθεί ότι έχει εκπληρωθεί ο αναγκαίος πρόσφορος όρος·

126. υπενθυμίζει ότι, στις 15 Δεκεμβρίου 2022, το Συμβούλιο ενέκρινε, βάσει πρότασης της Επιτροπής, την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/2506 ([12]) σχετικά με μέτρα για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης από παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου στην Ουγγαρία· τονίζει ότι η απόφαση βασίστηκε στις ανησυχίες της Επιτροπής σχετικά με σοβαρά ζητήματα που αφορούν το σύστημα δημόσιων συμβάσεων στην Ουγγαρία· εκφράζει την ικανοποίησή του για την προσωρινή αναστολή του 55 % των αναλήψεων υποχρεώσεων για ορισμένα προγράμματα της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027· σημειώνει ότι η Επιτροπή παρακολουθεί την υλοποίηση των διορθωτικών μέτρων που έχει προτείνει η Ουγγαρία στο πλαίσιο του «κανονισμού για την αιρεσιμότητα»· σημειώνει ότι τον Δεκέμβριο του 2023, η Επιτροπή επαναξιολόγησε με δική της πρωτοβουλία την κατάσταση στην Ουγγαρία και κατάληξε στο συμπέρασμα ότι ο προϋπολογισμός της Ένωσης παραμένει στο ίδιο επίπεδο κινδύνου, δεδομένου ότι εξακολουθούν να υπάρχουν αναλήψεις υποχρεώσεων οι οποίες δεν εκτελέστηκαν ούτε σωστά ούτε εγκαίρως·

127. σημειώνει ότι, τον Δεκέμβριο του 2022, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Ουγγαρία δεν πληρούσε τους οριζόντιους αναγκαίους πρόσφορους όρους στο πλαίσιο του ΚΚΔ σχετικά με τον Χάρτη όσον αφορά την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και τις διατάξεις διαφόρων νόμων που θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ+, την ακαδημαϊκή ελευθερία και το δικαίωμα ασύλου· εκφράζει τη βαθιά λύπη του για την απόφαση της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 ([13]) σύμφωνα με την οποία κρίνεται ότι η Ουγγαρία έχει εκπληρώσει τον οριζόντιο αναγκαίο πρόσφορο όρο που σχετίζεται με την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, επιτρέποντας έτσι στις ουγγρικές αρχές να υποβάλουν αιτήσεις για την επιστροφή έως και 10,2 δισεκατομμυρίων EUR χωρίς να υπάρχουν επαρκείς μηχανισμοί ελέγχου ή διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων που να εγγυώνται τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ· πιστεύει ότι η απόφαση αυτή είναι πολιτικά ασύμβατη με την παράταση των μέτρων που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο του κανονισμού για την αιρεσιμότητα και εκφράζει την απογοήτευσή του για το γεγονός ότι το Κοινοβούλιο δεν ενημερώθηκε επαρκώς κατά τη διάρκεια της διαδικασίας· επαναλαμβάνει τις ανησυχίες του σχετικά με την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, ακόμη και μετά τις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις, όπως εκφράστηκαν στο ψήφισμά του της 18ης Ιανουαρίου 2024 σχετικά με την κατάσταση στην Ουγγαρία και τα δεσμευμένα κονδύλια της Ένωσης·

128. επαναλαμβάνει την ανάγκη να αντιμετωπίζονται ως ενιαία, ολοκληρωμένη δέσμη όλα τα μέτρα που απαιτούνται για την αποδέσμευση κονδυλίων της ΕΕ στο πλαίσιο του κανονισμού για την αιρεσιμότητα, του ΚΚΔ και του κανονισμού για τον ΜΑΑ· τονίζει τη σημασία της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, μεταξύ άλλων, για την εκταμίευση της προχρηματοδότησης·

129. σημειώνει, με βάση την έκθεση PIF για το έτος 2022, ότι, από το 2021 έως το 2022, ο αριθμός των δόλιων παρατυπιών που σχετίζονται με την πολιτική συνοχής μειώθηκε κατά 11,6 % (αναφέρθηκαν 233 το 2021 έναντι 206 το 2022), ενώ οι μη δόλιες παρατυπίες αυξήθηκαν κατά 9,3 %· σημειώνει ότι η Επιτροπή ζήτησε από τις ελεγκτικές αρχές να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στους νέους κινδύνους που σχετίζονται με τον πολλαπλασιασμό των κονδυλίων και την πρόσθετη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του NGEU, ιδίως όσον αφορά τη «διπλή χρηματοδότηση», τις συγκρούσεις συμφερόντων, την απάτη ή τη διαφθορά· σημειώνει τις προσπάθειες που καταβάλλει η Επιτροπή για να προωθήσει τη χρήση του εργαλείου βαθμολόγησης κινδύνου Arachne στα επιφυλακτικά κράτη μέλη και να εισαγάγει βελτιώσεις στο εργαλείο· σημειώνει ότι οι ελεγκτικές αρχές αντιμετώπισαν ρητά κίνδυνο απάτης για το 65 % των πράξεων που ελέγχθηκαν κατά την περίοδο 2014-2020, γεγονός που συνιστά βελτίωση σε σχέση με το 38 % που διαπίστωσε το Ελεγκτικό Συνέδριο το 2021·

130. τονίζει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο, η OLAF και η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία θα πρέπει να έχουν πρόσβαση, με αναλογικό τρόπο, σε ένα ενιαίο ολοκληρωμένο σύστημα ΤΠ για την εξόρυξη δεδομένων και τη βαθμολόγηση των κινδύνων, το οποίο θα παράσχει η Επιτροπή, στο πλαίσιο της άσκησης των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, όπως προβλέπεται στην αναδιατύπωση του δημοσιονομικού κανονισμού·

131. επισημαίνει τη σημασία της νομιμότητας και της κανονικότητας των δαπανών για τη συνοχή, καθώς και τον καίριο ρόλο που διαδραματίζουν εν προκειμένω οι διαχειριστικές και ελεγκτικές αρχές· υπενθυμίζει την ανάγκη απλούστευσης και εξορθολογισμού των ελέγχων, με εστίαση σε ό, τι είναι αναγκαίο για την καταπολέμηση της απάτης· υπενθυμίζει επιπλέον ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό περί κοινών διατάξεων 2021-2027, οι αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να αναφέρουν όλες τις περιπτώσεις εικαζόμενης ή διαπιστωμένης απάτης που συνδέεται με έργα χρηματοδοτούμενα από την Ένωση τις οποίες εντοπίζουν και ότι θα πρέπει να αναφέρουν αυτές τις περιπτώσεις ακόμη και αν τις εντοπίσουν πριν από τη δήλωση δαπανών στην Επιτροπή·

132. επισημαίνει τον σημαντικό ρόλο της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης και της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΡΡΟ) στην προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ· καλεί όλα τα κράτη μέλη να συμμετάσχουν στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία· υπενθυμίζει ότι, κατά την εμφάνισή της ενώπιον της Επιτροπής Περιφερειακής Ανάπτυξης στις 25 Μαΐου 2023, η Ευρωπαία Εισαγγελέας επισήμανε ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των δαπανών της Ένωσης που εφαρμόζεται επί του παρόντος δεν έχει σχεδιαστεί για τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης και ότι οι λογιστικοί έλεγχοι ή οι διοικητικές έρευνες σπάνια εντοπίζουν το οικονομικό έγκλημα το οποίο συχνά λαμβάνει διασυνοριακές διαστάσεις· τονίζει την ανάγκη να παρασχεθούν στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία τα αναγκαία μέσα για την εκτέλεση των καθηκόντων της· φρονεί ότι μια ενισχυμένη Ευρωπαϊκή Εισαγγελία θα επέτρεπε στον νομοθέτη να απλουστεύσει περαιτέρω το κανονιστικό πλαίσιο για τη συνοχή για να βελτιωθεί η εκτέλεση των κονδυλίων·

([12]) Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/2506 του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης από παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου στην Ουγγαρία (ΕΕ L 325 της 20.12.2022, σ. 94).

([13]) Απόφαση της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με την επαναξιολόγηση, με πρωτοβουλία της Επιτροπής, της εκπλήρωσης των προϋποθέσεων του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 μετά την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/2506 του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την Ουγγαρία, C(2023)8999.

133. ζητεί από την OLAF να διενεργήσει ενδελεχή έρευνα σχετικά με την πιθανή κατάχρηση ενωσιακών κονδυλίων μέσω του Erasmus+ και του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης από δίκτυα ενώσεων που παρουσιάζουν ψευδή έργα, με στόχο την επαλήθευση των πρόσφατων εκθέσεων για το θέμα αυτό από ορισμένους εθνικούς οργανισμούς, τη μέτρηση της κλίμακας και της σημασίας αυτών των περιπτώσεων απάτης, καθώς και την ανάλυση της αντιμετώπισής τους από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών·

Συστάσεις

134. καλεί την Επιτροπή:

i) να συμμετάσχει ενεργά σε εποικοδομητικό διάλογο με το Ελεγκτικό Συνέδριο προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο αυξανόμενος αριθμός των περιπτώσεων όπου η επίσημη απάντηση της Επιτροπής στα πορίσματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι «συμφωνούμε ότι διαφωνούμε» και να συνεχίσει τη συνεργασία της με το Ελεγκτικό Συνέδριο με σκοπό την ευθυγράμμιση των αποτελεσμάτων των εκτιμώμενων ποσοστών σφάλματος και της ερμηνείας των νομικών κειμένων·

ii) να αντιστοιχίσει τα πορίσματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τις δηλώσεις των κρατών μελών με τις πληροφορίες που προέρχονται από την εκτίμηση του κινδύνου κατά την πληρωμή και του κινδύνου κατά το κλείσιμο την οποία διενήργησε η Επιτροπή και αφορούν τις διαχειριστικές αρχές, με σκοπό τον εντοπισμό κομβικών σημείων σφάλματος που πρέπει να αντιμετωπιστούν επειγόντως·

iii) να συνεχίσει τη στενή συνεργασία της με τις ελεγκτικές αρχές προκειμένου να ενισχυθεί η ικανότητά τους να προλαμβάνουν και να διορθώνουν επαναλαμβανόμενα σφάλματα, να τεκμηριώνουν καλύτερα το ελεγκτικό τους έργο και, κατά συνέπεια, να συμβάλλουν στη διαδικασία διασφάλισης·

iv) να βελτιώσει και να ενισχύσει το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των κρατών μελών προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη θα δηλώνουν μόνο τις επιλέξιμες δαπάνες στην Επιτροπή·

v) να διασφαλίσει ότι οι ελεγκτικές αρχές θα διαθέτουν κατάλληλες μεθόδους για τον έλεγχο των υπεύθυνων δηλώσεων μέσω του προσδιορισμού ορθών πρακτικών και της έκδοσης κατευθυντήριων γραμμών προς τα κράτη μέλη·

vi) να διενεργεί ειδικούς στοχευμένους ελέγχους στο πλαίσιο των ελέγχων κλεισίματος προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη έχουν εφαρμόσει τις απαραίτητες δημοσιονομικές διορθώσεις των σφαλμάτων που εντοπίστηκαν·

vii) να δίνει ιδιαίτερη προσοχή, κατά τους ελέγχους της, στους κινδύνους που συνδέονται με τις δυνατότητες ευελιξίας που θεσπίστηκαν με τις τροποποιήσεις CRII/CRII+· να δρομολογήσει άμεση επανεξέταση των δαπανών στο πλαίσιο αυτών των προγραμμάτων, για τον εντοπισμό και τη διόρθωση συστημικών ζητημάτων που οδήγησαν σε απότομη αύξηση του ποσοστού σφάλματος·

viii) να συνεχίσει να στηρίζει τα κράτη μέλη, καταρτίζοντας ταυτόχρονα σχέδιο δράσης που θα αφορά τον βέλτιστο τρόπο αποφυγής του υπερβολικού διοικητικού φόρτου λίγο πριν από την λήξη του ΠΔΠ που επίκειται επιπροσθέτως προς την προβλεπόμενη περίοδο επιλεξιμότητας του ΜΑΑ, λόγω της ολοκλήρωσης της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020 και της υλοποίησης της τρέχουσας περιόδου, ιδίως με τη στήριξη της ανάπτυξης διοικητικών ικανοτήτων·

ix) να συνεχίσει την εφαρμογή της 4ης αναθεώρησης του «σχεδίου δράσης για τις δημόσιες συμβάσεις» σε συνεργασία με τα κράτη μέλη για να βοηθήσει τις αρχές των προγραμμάτων και τις αναθέτουσες αρχές να βελτιώσουν τις πρακτικές τους στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων του τρόπου αποφυγής των συνηθέστερων σφαλμάτων στις δημόσιες συμβάσεις που συνδέονται με τη διαχείριση των ΕΔΕΤ, καθώς και στοχευμένων σεμιναρίων κατάρτισης για τους υπαλλήλους των κρατών μελών·

x) να εκπληρώσει την υπόσχεσή της να παράσχει τόσο στην αρμόδια για την απαλλαγή αρχή όσο και στο ευρύ κοινό τον κατάλογο των μεγαλύτερων τελικών δικαιούχων των κονδυλίων της ΕΕ, όταν στον κατάλογο αυτό θεωρείται ως τελικός δικαιούχος φυσικό πρόσωπο ή οντότητα που λαμβάνει τα κονδύλια της ΕΕ ως ο τελευταίος αποδέκτης στην αλυσίδα αποδεκτών·

xi) να ενισχύσει περαιτέρω την απλούστευση της εφαρμογής των προγραμμάτων συνοχής· ενθαρρύνει επιπλέον την Επιτροπή να εφαρμόσει εργαλεία για την ψηφιοποίηση των δημοσίων συμβάσεων, με βάση το μοντέλο των ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων, και να συνδράμει τα κράτη μέλη κατά την εν λόγω μετάβαση·

xii) να εργαστεί προκειμένου να επιτευχθεί η επιτυχής υιοθέτηση των ΕΑΚ, παράλληλα με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, για τη μεθοδολογική εναρμόνιση και την εναρμόνιση της διασφάλισης, ώστε να υπάρχει επαρκής προβλεψιμότητα για τους δικαιούχους σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο αναμένεται να εφαρμοστούν οι εν λόγω επιλογές· επίσης, να διασφαλίσει ότι οι έλεγχοι δεν οδηγούν σε περαιτέρω γραφειοκρατία κατά την εφαρμογή και σε περιττό ελεγκτικό φόρτο για τους δικαιούχους· να διασφαλίσει ότι οι ΕΑΚ δεν εφαρμόζονται με τρόπο ώστε τα κράτη μέλη να αποκομίζουν υπέρμετρο οικονομικό όφελος και να εγγυηθεί, παράλληλα, επαρκή ευελιξία στις εκτιμήσεις κόστους και τιμών·

xiii) να συνεργαστεί με τις ελεγκτικές αρχές των κρατών μελών, ώστε να διασφαλιστεί ότι ο συγκεκριμένος κίνδυνος διπλής χρηματοδότησης, ιδίως με τη χρηματοδότηση του ΜΑΑ, μειώνεται χάρη σε επαρκείς εθνικούς ελέγχους· επιμένει στη διενέργεια θεματικών ελέγχων ή ελέγχων συμμόρφωσης από την Επιτροπή, ειδικά προσαρμοσμένων ώστε να στοχεύουν στους τομείς υψηλού κινδύνου και στα κράτη μέλη· και

xiv) να συστήσει ολοκληρωμένο μηχανισμό για τη χρήση των ταμείων συνοχής σε περίπτωση εξαιρετικών ή απρόβλεπτων περιστάσεων, χρησιμοποιώντας κατευθυντήριες διατάξεις σχετικά με το πεδίο εφαρμογής, τη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης, τη διακυβέρνηση, τον λογιστικό και άλλο έλεγχο και την εφαρμογή του· υπογραμμίζει ότι η εν λόγω χρήση σε εξαιρετικές περιστάσεις θα πρέπει να περιορίζεται σε συγκεκριμένες και σαφώς καθορισμένες καταστάσεις, να είναι περιορισμένη ως προς τον χρόνο και την εμβέλεια και να υπόκειται σε αυξημένο βαθμό ελέγχων με σκοπό τον μετριασμό των κινδύνων·

xv) καλεί την Επιτροπή να επαναξιολογήσει την απόφασή της να αποδεσμεύσει 10,2 δισεκατομμύρια EUR για την Ουγγαρία από τα ταμεία συνοχής και να απόσχει από την εκταμίευση κονδυλίων έως ότου εφαρμοστεί πλήρως η σχετική νομοθεσία και αποδειχθεί στην πράξη η αποτελεσματικότητα των μέτρων που έχουν εγκριθεί·

xvi) να καταστήσει υποχρεωτική και συστηματική την χρήση εργαλείων ΤΠ όπως το EDES και το Arachne για όλα τα ταμεία της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της επιμερισμένης διαχείρισης, και να διασφαλίσει καλύτερη χρήση των νέων τεχνολογιών, προκειμένου να αυξηθούν οι έλεγχοι και να προστατευθεί ο προϋπολογισμός της Ένωσης από απάτες και καταχρήσεις κονδυλίων στο πλαίσιο της ολοκληρωθείσας αναθεώρησης του δημοσιονομικού κανονισμού·

xvii) να χορηγήσει στο Ελεγκτικό Συνέδριο, στην OLAF και στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία πρόσβαση σε ένα ενιαίο ολοκληρωμένο σύστημα ΤΠ για την εξόρυξη δεδομένων και τη βαθμολόγηση των κινδύνων το οποίο θα παράσχει η Επιτροπή, σύμφωνα με τους όρους που συμφωνήθηκαν στην αναδιατύπωση του δημοσιονομικού κανονισμού·

xviii) να υποβάλει έκθεση σχετικά με τους πρώτους προληπτικούς ελέγχους συστημάτων (EPSA) που διενεργήθηκαν στην αρχή της περιόδου προγραμματισμού, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η αποτελεσματικότητα των συστημάτων ελέγχου στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος που εφαρμόζεται για την πρόληψη παρατυπιών·

xix) να αναφέρει στην αρμόδια για την απαλλαγή αρχή τον αντίκτυπο που είχε στους διαρθρωτικούς στόχους της σύγκλισης και της συνοχής η χρήση μέτρων ευελιξίας που εντάχθηκαν στην πολιτική συνοχής και έχουν βελτιώσει την απορρόφηση·

Πολιτισμός και παιδεία

135. εκφράζει την ικανοποίησή του για τις προσπάθειες της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA) να προσαρμόσουν το Erasmus+, το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης και το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» σε μια μεταβαλλόμενη πραγματικότητα, για παράδειγμα με την αναθεώρηση προς τα πάνω των ποσοστών ατομικής στήριξης για επιχορηγήσεις ώστε να διασφαλιστεί ο συμπεριληπτικός χαρακτήρας τους, με την παράταση των προθεσμιών υποβολής αιτήσεων και της διάρκειας του έργου, και με τον εθελούσιο επαναπροσανατολισμό των δραστηριοτήτων στην Ουκρανία, και αναμένει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για να ενισχυθούν περαιτέρω τα μέτρα ένταξης και να στηριχθεί η διευκόλυνση της συμμετοχής ευάλωτων ομάδων·

136. εκτιμά το γεγονός ότι η Επιτροπή και ο EACEA κατάφεραν να επιτύχουν σχεδόν πλήρη εκτέλεση του προϋπολογισμού για το Erasmus+ και πλήρη εκτέλεση του προϋπολογισμού για το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης το 2022, καθιστώντας αναγκαία ακόμη και την ανακατανομή πιστώσεων από άλλα προγράμματα για την κάλυψη των αναγκών πληρωμών· σημειώνει τις προκλήσεις όσον αφορά την εκτέλεση των πληρωμών του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» το 2022, με περίπου 50 εκατομμύρια EUR να έχουν αναβληθεί για το 2023 λόγω επιχειρησιακών προβλημάτων και καθυστερήσεων στις διαδικασίες χορήγησης· αναγνωρίζει τις προσπάθειες της ΓΔ Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού (ΓΔ EAC) και του EACEA να περιορίσει τον αντίκτυπο αυτών των καθυστερήσεων και να υπάρξει επιστροφή σε ομαλό ρυθμό το 2023·

137. επαναβεβαιώνει την ανάγκη για περαιτέρω αύξηση των κονδυλίων του προϋπολογισμού των ενωσιακών προγραμμάτων στους τομείς της εκπαίδευσης, της νεολαίας και του πολιτισμού, ιδίως για να αυξηθεί η ενημέρωση και η συμμετοχή των νέων, των καλλιτεχνών και των επαγγελματιών με λιγότερες ευκαιρίες και να υποστηριχθεί η αγωγή του πολίτη· στο πλαίσιο αυτό, ζητεί από την Επιτροπή να συνεχίσει να συνεργάζεται στενά με τα κράτη μέλη·

138. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι, χάρη στην ενίσχυση κατά 3 εκατομμύρια EUR του Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας 2022 κατόπιν επιμονής του Κοινοβουλίου, μπόρεσαν να ενισχυθούν ορισμένες δράσεις στο πλαίσιο του Έτους, όπως τα έργα αλληλεγγύης, ο εθελοντισμός και οι δραστηριότητες δικτύωσης· υπογραμμίζει ότι τα επιτυχή αποτελέσματα του Έτους θα πρέπει τώρα να εφαρμοστούν με βιώσιμο τρόπο, ώστε να διασφαλιστεί η μακρόχρονη κληρονομιά του·

139. σημειώνει τη συνεχιζόμενη εμπροσθοβαρή χρηματοδότηση του προϋπολογισμού του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» το 2022 προκειμένου να μετριαστεί ο συνεχιζόμενος αντίκτυπος της πανδημίας της COVID-19 στους τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας· σημειώνει ότι, χάρη σε αυτή την εμπροσθοβαρή χρηματοδότηση, το 2022 θα μπορούσε να επιλεγεί ο μεγαλύτερος αριθμός έργων ευρωπαϊκής πολιτιστικής συνεργασίας από ποτέ άλλοτε· εκφράζει, ωστόσο, την ανησυχία του για το γεγονός ότι η εμπροσθοβαρής χρηματοδότηση του 2021 και του 2022 μπορεί να οδηγήσει σε ανεπάρκεια πόρων για το 2023 και τη λύπη του για το γεγονός ότι το πρόγραμμα στο σύνολό του εξακολουθεί να υποχρηματοδοτείται σε σχέση με τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν, ιδίως δεδομένου του υψηλού ποσοστού συμμετοχής του·

140. σημειώνει με ανησυχία τις συνεχιζόμενες προκλήσεις που δημιούργησαν το 2022 τα εργαλεία ηλεκτρονικής διαχείρισης επιχορηγήσεων για τους δικαιούχους προσκλήσεων υποβολής προτάσεων που διαχειρίζεται ο EACEA· παροτρύνει έντονα την Επιτροπή και τον EACEA να προβούν στην οριστική επίλυση αυτών των ζητημάτων ΤΠ προκειμένου να αποφευχθούν οι επιπτώσεις στην επίτευξη των στόχων, να μειωθεί ο κίνδυνος σφαλμάτων και να απλουστευθούν οι διαδικασίες· πιστεύει ότι μια πιο αποτελεσματική και προσβάσιμη υποδομή ΤΠ θα διευκόλυνε επίσης την πρόσβαση των μικρών δικαιούχων στους πόρους του προγράμματος·

141. σημειώνει τη θετική εξέλιξη της κατάστασης στελέχωσης του EACEA, με σημαντική αύξηση του προσωπικού έως το τέλος του 2022·

Φυσικοί πόροι

142. σημειώνει ότι ο προϋπολογισμός για τα προγράμματα στο πλαίσιο του τομέα 3 του ΠΔΠ «Φυσικοί πόροι» ανήλθε σε 58,3 δισεκατομμύρια EUR (29,7 % του προϋπολογισμού της Ένωσης), κατανεμημένα ως εξής: 65,9 % για τις άμεσες ενισχύσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ), 26,2 % για το Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), 4,7 % για τις δαπάνες που σχετίζονται με την αγορά στο πλαίσιο του ΕΓΤΕ, 1,8 % για τη θάλασσα και την αλιεία, 0,9 % για το περιβάλλον και το κλίμα (LIFE) και 0,5 % για άλλους τομείς· σημειώνει ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2022, στο πλαίσιο του τομέα 3 του ΠΔΠ «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον», οι οριστικές εγκριθείσες πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων του προϋπολογισμού ανέρχονταν σε 56 681,11 εκατομμύρια EUR και εκτελέστηκαν κατά 98,92 % (56 069,86 εκατομμύρια EUR)· σημειώνει περαιτέρω ότι οι οριστικές εγκριθείσες πιστώσεις πληρωμών του προϋπολογισμού ανήλθαν σε 55 826,77 εκατομμύρια EUR και εκτελέστηκαν κατά 98,89 % (55 205,48 εκατομμύρια EUR)·

143. σημειώνει ότι το 2022 ήταν το δεύτερο και τελευταίο έτος της μεταβατικής περιόδου κατά τη διάρκεια της οποίας κονδύλια από τον προϋπολογισμό της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ) 2021-2027 και πρόσθετα εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό ύψους 8 δισεκατομμυρίων EUR από τα κονδύλια του NextGenerationEU για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) θα μπορούσαν να δεσμευτούν από τα κράτη μέλη εν αναμονή της έναρξης ισχύος της νέας ΚΓΠ την 1η Ιανουαρίου 2023 και ότι οι σχετικές πληρωμές από τα κράτη μέλη προς τους γεωργούς και άλλους δικαιούχους της ΚΓΠ μπορούν να πραγματοποιηθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025·

144. σημειώνει ότι κατά το οικονομικό έτος 2022 υπήρχαν πάνω από 5,9 εκατομμύρια δικαιούχοι καθεστώτων άμεσης στήριξης, περίπου 3,5 εκατομμύρια δικαιούχοι μέτρων αγροτικής ανάπτυξης και περίπου 0,11 εκατομμύρια δικαιούχοι μέτρων στήριξης της αγοράς· τονίζει ότι η ανθεκτικότητα των γεωργών και του συστήματος τροφίμων της Ένωσης συνέχισε να διασφαλίζει την επισιτιστική ασφάλεια στην Ένωση και πέραν αυτής, παρά τις προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν το 2022·

145. σημειώνει ότι ο απρόκλητος επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας πυροδότησε, μεταξύ άλλων δράσεων, την ενεργοποίηση του αποθεματικού κρίσεων με τη μορφή δέσμης στήριξης που ανήλθε σε 500 εκατομμύρια EUR, εκ των οποίων 350 εκατομμύρια EUR διατέθηκαν για τους πληγέντες παραγωγούς από το αποθεματικό και άλλα 150 εκατομμύρια EUR από το ΕΓΤΕ· εκφράζει την ικανοποίησή του για το υψηλό ποσοστό εκτέλεσης (άνω των 492 εκατομμυρίων EUR) και την ταχεία εκτέλεση· σημειώνει ότι επιτράπηκε ευελιξία στα κράτη μέλη όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τους τομείς που θεωρούσαν ότι επλήγησαν περισσότερο από τη διατάραξη της αγοράς, καθώς και σχετικά με τα είδη των καθεστώτων ενισχύσεων, τα οποία καθόρισαν το εφαρμοζόμενο σύστημα ελέγχου·

146. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εξέτασε δείγμα 218 πράξεων που καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των δαπανών στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τομέα του ΠΔΠ· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εξέτασε επίσης τις πληροφορίες σχετικά με την κανονικότητα που περιέχονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (ΓΔ AGRI) και της Γενικής Διεύθυνσης Δράσης για το Κλίμα (ΓΔ CLIMA), καθώς και επιλεγμένα συστήματα σε 17 κράτη μέλη και το Ηνωμένο Βασίλειο· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εκτιμά το επίπεδο σφάλματος για τον τομέα «Φυσικοί πόροι» σε 2,2 % (1,8 % το 2021) και ότι η πλειονότητα των σφαλμάτων που εντοπίστηκαν αφορούσαν πράξεις στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης· σημειώνει ότι η ΓΔ AGRI εκτιμά τον κίνδυνο κατά την πληρωμή σε 1,76 %·

147. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εντόπισε 21 ποσοτικώς προσδιορίσιμα σφάλματα στην αγροτική ανάπτυξη, 7 σε άμεσες ενισχύσεις, 2 σε δαπάνες που σχετίζονται με μέτρα στήριξης της αγοράς και 2 σε δαπάνες εκτός ΚΓΠ· θεωρεί καθησυχαστικό το γεγονός ότι η Επιτροπή δήλωσε πως 8 από τα προσδιορίσιμα ποσοτικώς σφάλματα έχουν δημοσιονομική επίπτωση κάτω των 100 EUR (δήλωση εκτάσεων μεγαλύτερων από τις πραγματικές) και, για τα περισσότερα από αυτά, το ποσό που δαπανήθηκε καταχρηστικά ήταν μικρότερο από 1 000 EUR·

148. σημειώνει ότι η πλειονότητα των σφαλμάτων που εντόπισε το Ελεγκτικό Συνέδριο αφορούσαν την παροχή ανακριβών πληροφοριών σχετικά με εκτάσεις ή ζώα (42 %) και μη επιλέξιμες δαπάνες σε σχέση με δικαιούχους, δραστηριότητες και έργα· σημειώνει με ανησυχία, όπως και το 2021, ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο διαπίστωσε σε αρκετές περιπτώσεις ότι οι αρχές των κρατών μελών και η Επιτροπή είχαν στη διάθεσή τους επαρκείς πληροφορίες ώστε να προληφθεί, να εντοπιστεί και να διορθωθεί το σφάλμα πριν από την έγκριση των δαπανών, και ότι, αν οι αρχές των κρατών μελών και η Επιτροπή είχαν χρησιμοποιήσει σωστά όλες τις πληροφορίες που είχαν στη διάθεσή τους, το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για αυτό το κεφάλαιο θα ήταν χαμηλότερο κατά 1,3 ποσοστιαίες μονάδες·

149. υπενθυμίζει ότι τόσο η Επιτροπή όσο και τα κράτη μέλη έχουν ευθύνη για την αντιμετώπιση της απάτης στις δαπάνες της ΚΓΠ· επισημαίνει ότι τα μέτρα καταπολέμησης της απάτης θα πρέπει να εξακολουθήσουν να αποτελούν υψηλή προτεραιότητα για την ΕΕ και τα κράτη μέλη, δεδομένου ότι η απάτη εμποδίζει τους πόρους της ΕΕ να επιτύχουν τους στόχους πολιτικής·

150. σημειώνει τη δήλωση της Επιτροπής ότι το μοντέλο υλοποίησης της ΚΓΠ για την περίοδο 2023-2027 αποσκοπεί στην απλούστευση των κανόνων και στην απόδοση έμφασης στη χρήση νέων τεχνολογιών, όπως το σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων, που θα συμβάλουν στη μείωση των σφαλμάτων· σημειώνει ότι, σε συνδυασμό με τα σφάλματα των γεωργών, το σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων (LPIS) αποτελεί τη βάση για την αίτηση ενίσχυσης με γεωχωρικά στοιχεία και υπενθυμίζει τα σημαντικά δυνητικά οφέλη των τεχνολογιών για την παρακολούθηση των στρεμματικών ενισχύσεων προς τους γεωργούς, τις διοικήσεις και το περιβάλλον·

151. σημειώνει το παράδειγμα εσφαλμένης δήλωσης γεωργικής δραστηριότητας που παρουσιάζει το Ελεγκτικό Συνέδριο στην ετήσια έκθεσή του, το οποίο αναφέρεται σε διάφορα μέσα ενημέρωσης ως «η υπόθεση με τις λεμονιές», όπου ένας γεωργός δήλωνε μόνιμη καλλιέργεια ενώ στην πραγματικότητα το αγροτεμάχιο ήταν ακαλλιέργητο επί σειρά ετών· σημειώνει ότι ο δημοσιονομικός αντίκτυπος του σφάλματος αυτού ανήλθε σε 8 349,06 EUR, όπως ανέφερε η Επιτροπή, μαζί με τα διορθωτικά μέτρα που έλαβαν οι αρμόδιες εθνικές αρχές, συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης του αιτούμενου ποσού· επαινεί το διεξοδικό ελεγκτικό έργο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της Επιτροπής και την ταχεία επακολούθηση από τον οικείο οργανισμό πληρωμών· τονίζει, ωστόσο, ότι η περίπτωση αυτή δεν πρέπει να εκληφθεί ως σπάνια και μεμονωμένη σύμπτωση, αλλά ως συστηματικός κίνδυνος που επιτρέπει τη λήψη των κονδυλίων της ΕΕ με δόλιες μεθόδους και, επομένως, δεν θα πρέπει να υποτιμάται·

152. σημειώνει ότι οι ΕΑΚ εφαρμόζονται σε ολόκληρη την ΚΓΠ, συμπεριλαμβανομένης της αγροτικής ανάπτυξης, όπου οι όροι επιλεξιμότητας είναι πιο περίπλοκοι και ο κίνδυνος σφάλματος είναι υψηλότερος, και ότι εξακολουθούν να υπάρχουν δυνατότητες απλούστευσης των μέτρων που δεν βασίζονται σε δηλώσεις εκτάσεων ή ζώων, όπου τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν αν θα επιστρέψουν πραγματικές δαπάνες ή θα πληρώσουν σύμφωνα με προκαθορισμένες εκροές· σημειώνει ότι η Επιτροπή αναφέρει ότι σχεδόν το 92 % των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης χρησιμοποιούν ΕΑΚ· καλεί την Επιτροπή να αποκαλύψει το ποσό που έχει εκταμιευτεί μέσω ΕΑΚ·

153. υπενθυμίζει ότι το μοντέλο διασφάλισης της ΚΓΠ περιλαμβάνει τους πρωτοβάθμιους ελέγχους από τους οργανισμούς πληρωμών, το ελεγκτικό έργο που διενεργείται από τους ανεξάρτητους οργανισμούς πιστοποίησης που παρέχουν ετήσιες γνώμες σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών των οργανισμών πληρωμών, καθώς και το έργο της Επιτροπής μέσω της εκκαθάρισης των λογαριασμών· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι, παρά ορισμένες ανακολουθίες λόγω των διαφορετικών χρονοδιαγραμμάτων επικαιροποίησης των συνόλων δεδομένων ελέγχου και πληρωμών, το Ελεγκτικό Συνέδριο διαπίστωσε ότι τα συστήματα των επιλεγμένων οργανισμών πληρωμών υπολόγισαν αξιόπιστα τις πληρωμές ενισχύσεων, γεγονός που αποδεικνύει τη συνολική ποιότητα και συνοχή των στατιστικών ελέγχου των κρατών μελών και των δεδομένων πληρωμών που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή·

154. εκφράζει την ικανοποίησή του για το αυξημένο ενδιαφέρον και τη χρήση του ολοκληρωμένου εργαλείου ΤΠ για την εξόρυξη δεδομένων Arachne από τα κράτη μέλη, με 13 κράτη μέλη να χρησιμοποιούν το εργαλείο για τουλάχιστον ορισμένα μέτρα, και πέντε κράτη μέλη να συμμετέχουν σε γενικό εισαγωγικό εργαστήριο για το Arachne· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η χρήση του ολοκληρωμένου εργαλείου ΤΠ για την εξόρυξη δεδομένων Arachne από τα κράτη μέλη δεν είναι υποχρεωτική· σημειώνει τα εμπόδια που ανέφεραν τα κράτη μέλη και τις συνεχιζόμενες προσπάθειες της Επιτροπής για τη βελτίωση του Arachne· εκφράζει τη λύπη του για την επιλεκτική υιοθέτηση του Arachne από τα κράτη μέλη·

155. σημειώνει ότι το 2022 η Επιτροπή ανέφερε ποσοστό εκτέλεσης 99,69 % για τις αναλήψεις υποχρεώσεων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ), που συνιστά σημαντική βελτίωση σε σχέση με το ποσοστό εκτέλεσης 15,98 % του ΕΤΘΑΥ το 2021· σημειώνει, ωστόσο, ότι το 94,76 % από τις ανειλημμένες πιστώσεις ύψους 1 135,74 εκατομμυρίων EUR το 2022 και το 97,06 % από 148,12 εκατομμύρια EUR το 2021 παρέμενε ανεξόφλητο στο τέλος του αντίστοιχου έτους· σημειώνει περαιτέρω ότι το ποσοστό εκτέλεσης των εγκεκριμένων πιστώσεων πληρωμών για το ΕΤΘΑΥ το 2022 ήταν 99,99 % και για το ΕΤΘΑ το 2021 ήταν 86,55 %·

156. σημειώνει την ειδική έκθεση 09/2023 του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τη διασφάλιση των εφοδιαστικών αλυσίδων γεωργικών προϊόντων κατά τη διάρκεια της COVID-19 και το συμπέρασμά του ότι η αντίδραση της Επιτροπής στην απειλή που συνιστούσε η πανδημία της COVID-19 για τις εφοδιαστικές αλυσίδες γεωργικών προϊόντων ήταν η κατάλληλη ως επί το πλείστον, αλλά ανεπαρκώς στοχευμένη· υπενθυμίζει ότι η άμεση στήριξη, με προϋπολογισμό 712 εκατομμυρίων EUR, υλοποιήθηκε γρήγορα μέσω της ανακατανομής αχρησιμοποίητων κονδυλίων από το ΕΓΤΑΑ, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα το μέτρο αυτό να υιοθετηθεί κυρίως από τα κράτη μέλη τα οποία στο τέλος του 2019 δεν είχαν χρησιμοποιήσει σημαντικό μέρος του προϋπολογισμού του ΕΓΤΑΑ· υπενθυμίζει περαιτέρω ότι 5 από τα 14 κράτη μέλη διέθεσαν τη χρηματοδότηση της Ένωσης σε όλους τους γεωργούς που υπέστησαν ζημίες, ενώ τα υπόλοιπα 9 στόχευσαν επιλεγμένους τομείς και στήριξαν δικαιούχους ανεξάρτητα από το αν υπέστησαν ζημίες·

157. σημειώνει ότι οι προκαταρκτικές εκτιμήσεις (με βάση τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων) της συνεισφοράς για το κλίμα των κύριων προγραμμάτων δείχνουν ότι το 34,8 % του προϋπολογισμού της ΕΕ το 2022 διατέθηκε για τη δράση για το κλίμα, σύμφωνα με τα σχέδια της διοργανικής συμφωνίας για χρήση τουλάχιστον του 30 % του ΠΔΠ 2021-2027 για τον σκοπό αυτό·

158. σημειώνει τις αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στη μεθοδολογία παρακολούθησης του κλίματος της Επιτροπής το 2022 ως απάντηση στις ανησυχίες που εκφράστηκαν σχετικά με τη διαπίστωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην ειδική έκθεση αριθ. 09/2022 ([14]), στην οποία αναφέρεται ότι οι αναφερθείσες δαπάνες δεν αφορούσαν πάντα τη δράση για το κλίμα και ότι το ποσό που αναφέρθηκε ότι δαπανήθηκε για τον σκοπό αυτό είχε υπερεκτιμηθεί κατά τουλάχιστον 72 δισεκατομμύρια EUR, γεγονός που σημαίνει ότι μόνο το 13 % περίπου του προϋπολογισμού της περιόδου 2014-2020 δαπανήθηκε για σκοπούς που σχετίζονται με το κλίμα· θεωρεί ότι το γεγονός αυτό χρησιμεύει ως προειδοποίηση· καλεί την Επιτροπή να κάνει διάκριση μεταξύ του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή στη μεθοδολογία παρακολούθησης, χωρίζοντας την κατηγορία παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων σε προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και σε μετριασμό της κλιματικής αλλαγής·

([14]) Κλιματικές δαπάνες από τον προϋπολογισμό της ΕΕ της περιόδου 2014-2020 – Στην πραγματικότητα χαμηλότερες από τις αναφερθείσες, 30 Μαΐου 2022.

159. υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να διενεργούνται κατάλληλοι έλεγχοι των δαπανών για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα στον προϋπολογισμό της Ένωσης και καθιστά την Επιτροπή υπόλογη για την εφαρμογή μιας άρτιας και αξιόπιστης μεθοδολογίας, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν στη συμφωνία για το ΠΔΠ και την παράγραφο 16δ της διοργανικής συμφωνίας της 16ης Δεκεμβρίου 2020· καλεί την Επιτροπή να αποφύγει την παραπλανητική προσέγγιση της συμβολής των δαπανών στους στόχους για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα, την έλλειψη ρητών στόχων, καθώς και τη μερική μόνο κάλυψη των δυνητικών αρνητικών ή ασαφών επιπτώσεων στο κλίμα και τη βιοποικιλότητα· αναγνωρίζει ότι υπάρχουν παρεμβάσεις με κοινά οφέλη, αλλά υπογραμμίζει την ανάγκη να αποφευχθεί η διπλή καταμέτρηση·

160. καλεί την Επιτροπή να υποβάλλει στο Κοινοβούλιο ετήσια έκθεση, στην οποία θα ορίζεται λεπτομερώς η συμβολή κάθε θέσης του προϋπολογισμού στους στόχους για την ενσωμάτωση της διάστασης του κλίματος και τη βιοποικιλότητα, προκειμένου να διευκολυνθεί η παρακολούθησή τους· ζητεί, επίσης, από την Επιτροπή να αναφέρει κατά πόσο υπάρχουν θέσεις του προϋπολογισμού που δεν τηρούν το κριτήριο της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης», όπως αναφέρεται στον κανονισμό περί ταξινόμησης·

161. σημειώνει ότι η Αρχή Ετοιμότητας και Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Υγειονομικής Ανάγκης (HERA), μετά τη σύστασή της ως εσωτερικής υπηρεσίας της Επιτροπής την 1η Οκτωβρίου 2021, αύξησε τις δραστηριότητές της καθ' όλη τη διάρκεια του 2022 και ότι αποστολή της είναι να στηρίζει τις προτεραιότητες της Επιτροπής για τη δημόσια υγεία, την ετοιμότητα και τη διαχείριση κρίσεων στους τομείς της υγείας, της έρευνας και της καινοτομίας και της βιομηχανίας· σημειώνει με ανησυχία την αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων και προσπαθειών μεταξύ των εντολών της ΓΔ HERA και της ΓΔ SANTE και του ECDC· καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει την προστιθέμενη αξία της HERA ως αναπόσπαστου μέρους της Επιτροπής και να αποτρέψει την αλληλοεπικάλυψη εργασιών και πόρων·

162. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η απόφαση της Επιτροπής για τη χρηματοδότηση της HERA βασίστηκε σε μεγάλο βαθμό στο πρόγραμμα EU4Health, με αποτέλεσμα να μειωθεί ο αντίστοιχος προϋπολογισμός κατά περισσότερο από το ήμισυ, καθότι η συνεισφορά του EU4Health στη HERA μεταξύ του 2021 και του 2027 ανέρχεται σε 2,795 δισεκατομμύρια EUR· σημειώνει με ανησυχία ότι η εν λόγω μείωση επηρέασε την ικανότητα του EU4Health για φιλόδοξη χρηματοδότηση άλλων δραστηριοτήτων, όπως προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/522 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([15]), μεταξύ άλλων θέτοντας σε κίνδυνο δράσεις στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού σχεδίου για την καταπολέμηση του καρκίνου και την αναγκαία στήριξη για τη δημιουργία του ευρωπαϊκού χώρου δεδομένων για την υγεία· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η Επιτροπή, με τη διάθεση τόσο σημαντικών ποσών στη HERA, παραβίασε τα συμφωνηθέντα όρια χρηματοδότησης για τις ελάχιστες και μέγιστες δαπάνες που ορίζονται στον κανονισμό EU4Health·

Συστάσεις

163. καλεί την Επιτροπή:

i) να δώσει συγκεκριμένα προσοχή, κατά την κατασταλτική αξιολόγηση της ΚΓΠ 2014-2020, στη μεταβατική περίοδο 2021-2022 και στις πρόσθετες απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στις μεταβατικές διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220 ([16])·

ii) να τηρεί ενήμερη την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με τη χρήση των ΕΑΚ στην τρέχουσα και τη νέα ΚΓΠ και να αξιολογεί τη χρήση τους με τις αρχές των κρατών μελών και τους (δυνητικούς) δικαιούχους, ώστε να κατανοηθεί η σχετικά αργή υιοθέτηση αυτών των επιλογών·

iii) να συνεχίσει να προωθεί τη χρήση του ARACHNE, προκειμένου να αυξηθεί τόσο ο αριθμός των κρατών μελών που χρησιμοποιούν το σύστημα όσο και η έκταση στην οποία χρησιμοποιείται, ώστε να συμπεριληφθούν όλα τα προγράμματα στο πλαίσιο της ολοκληρωθείσας αναθεώρησης του δημοσιονομικού κανονισμού·

iv) να εξετάσει προσεκτικά τους δείκτες κινδύνου στο ARACHNE με στόχο τη μείωση του αριθμού των ψευδών δεικτών και να καταστήσει τους υπόλοιπους πιο αποτελεσματικούς όσον αφορά τον εντοπισμό καταστάσεων υψηλού κινδύνου για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης· και

v) να προωθήσει, να παράσχει κίνητρα και να στηρίξει τους οργανισμούς πληρωμών των κρατών μελών στη χρήση εργαλείων ΤΠ, όπως οι δορυφορικές εικόνες του προγράμματος Copernicus και άλλες τεχνολογίες απεικόνισης στον τομέα της γεωργικής παρακολούθησης·

vi) να αξιοποιήσει καλύτερα και να ενθαρρύνει τη χρήση της ΤΝ και των δεδομένων από νέες τεχνολογίες, όπως οι ενωσιακοί δορυφόροι Sentinel του Copernicus, με σκοπό την παρακολούθηση και τον έλεγχο της ορθής χρήσης των κονδυλίων της ΚΓΠ·

([15]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/522 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Μαρτίου 2021, για τη θέσπιση Προγράμματος σχετικά με τη δράση της Ένωσης στον τομέα της υγείας [Πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health)] για την περίοδο 2021-2027 και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 282/2014 (ΕΕ L 107 της 26.3.2021, σ. 1).

([16]) Κανονισμός (ΕΕ) 2020/2220 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση ορισμένων μεταβατικών διατάξεων για τη στήριξη από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) τα έτη 2021 και 2022 και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 όσον αφορά τους πόρους και την εφαρμογή τους τα έτη 2021 και 2022 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 όσον αφορά τους πόρους και την κατανομή αυτής της στήριξης τα έτη 2021 και 2022 (ΕΕ L 437 της 28.12.2020, σ. 1).

Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων, Ασφάλεια και άμυνα

164. σημειώνει ότι ο προϋπολογισμός για τα προγράμματα στο πλαίσιο του τομέα 4 του ΠΔΠ «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία» ανήλθε σε 3,4 δισεκατομμύρια EUR (1,7 % του προϋπολογισμού της Ένωσης), κατανεμημένα ως εξής: 43,9 % για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ), 23,1 % για το Ταμείο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων (ΤΟΔΣ) και 33 % για τρεις αποκεντρωμένους οργανισμούς: Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex), Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA) και Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA)· σημειώνει ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2022 οι οριστικές εγκριθείσες πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων του προϋπολογισμού ανέρχονταν σε 3 410,39 εκατομμύρια EUR με ποσοστό εκτέλεσης 99,54 % (3 394,69 εκατομμύρια EUR)· σημειώνει περαιτέρω ότι οι οριστικές εγκριθείσες πιστώσεις πληρωμών του προϋπολογισμού ανήλθαν σε 3 372,54 εκατομμύρια EUR με ποσοστό εκτέλεσης 97,61 % (3 292,03 εκατομμύρια EUR)·

165. σημειώνει ότι ο προϋπολογισμός για τα προγράμματα στο πλαίσιο του τομέα 5 του ΠΔΠ «Ασφάλεια και άμυνα» ανήλθε σε 1,2 δισεκατομμύρια EUR, κατανεμημένα ως εξής: 45,6 % για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (ΕΤΑ), 17 % για το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ΤΕΑ), 19,2 % για τους αποκεντρωμένους οργανισμούς Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ), Ευρωπόλ και Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (CEPOL), 6,8 % για την πυρηνική ασφάλεια και τον παροπλισμό, και 11,4 % για άλλους τομείς· σημειώνει ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2022 οι οριστικές εγκριθείσες πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων του προϋπολογισμού ανέρχονταν σε 1 813,03 εκατομμύρια EUR, με ποσοστό εκτέλεσης 99,8 % (1 809,43 εκατομμύρια EUR)· σημειώνει περαιτέρω ότι οι οριστικές εγκριθείσες πιστώσεις πληρωμών του προϋπολογισμού ανήλθαν σε 1 158,67 εκατομμύρια EUR, με ποσοστό εκτέλεσης 97,54 % (1 130,20 εκατομμύρια EUR)·

166. σημειώνει ότι σημαντικό μέρος των δαπανών στο πλαίσιο των τομέων 4 και 5 του ΠΔΠ το 2022 αφορούσε την ολοκλήρωση έργων που απομένουν από το ΠΔΠ 2014-2020· σημειώνει ότι σημαντικά ποσά των εθνικών προγραμμάτων του ΤΑΜΕ και του ΤΕΑ για την περίοδο 2014-2020 παραμένουν μη εκταμιευθέντα (26 % για το ΤΑΜΕ και 33 % για το ΤΕΑ στο τέλος του 2022), ενώ η χρηματοδότηση για την περίοδο 2014-2020 πρέπει να δαπανηθεί έως τον Ιούνιο του 2024·

167. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εξέτασε δείγμα 23 πράξεων, το οποίο δεν είναι αρκετά αντιπροσωπευτικό των δαπανών στο πλαίσιο των τομέων 4 και 5 του ΠΔΠ και δεν μπορεί επομένως να παράσχει εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος· τονίζει με ανησυχία ότι τα αποτελέσματα του ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου δείχνουν ότι οι δαπάνες επηρεάζονται από ζητήματα επιλεξιμότητας και σύναψης συμβάσεων και ότι πρόκειται για τομέα υψηλού κινδύνου (11 από τις 23 πράξεις που ελέγχθηκαν, δηλαδή το 48 %, περιείχαν σφάλματα) και καλεί το Ελεγκτικό Συνέδριο να παράσχει σαφή εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος που ενέχεται στο κεφάλαιο αυτό· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο προσδιόρισε ποσοτικά εννέα σφάλματα που είχαν αντίκτυπο στα ποσά που καταλογίστηκαν στον προϋπολογισμό της Ένωσης και εντόπισε επίσης τέσσερις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις νομικές και δημοσιονομικές διατάξεις, οι οποίες δεν είχαν αντίκτυπο στον προϋπολογισμό της Ένωσης· σημειώνει ότι η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο κίνδυνος κατά την πληρωμή είναι κάτω του 2 % για τις δαπάνες για τη μετανάστευση και τη διαχείριση των συνόρων, καθώς και για την ασφάλεια και την άμυνα·

168. εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόοδο που διαπίστωσε το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά την επανεξέταση του έργου που επιτελούν οι ελεγκτικές αρχές έξι κρατών μελών στο πλαίσιο της προετοιμασίας για τους ετήσιους λογαριασμούς του ΤΑΜΕ για την περίοδο 2021-2027, του μέσου για τη διαχείριση των συνόρων και των θεωρήσεων (ΜΔΣΘ) και του ΤΕΑ· σημειώνει την παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι, κατά τον χρόνο των επισκέψεών του (μεταξύ Σεπτεμβρίου 2022 και Φεβρουαρίου 2023), οι στρατηγικές ελέγχου των έξι κρατών μελών δεν είχαν ακόμη εγκριθεί, κάτι που αποτελεί προϋπόθεση για την υποβολή «δέσμης διασφάλισης»· σημειώνει ότι, κατά τον χρόνο της επίσκεψης του Ελεγκτικού Συνεδρίου, είτε δεν είχε ολοκληρωθεί είτε δεν είχε ακόμη αρχίσει η ανάπτυξη των συστημάτων ΤΠ για την αποθήκευση πληροφοριών και εγγράφων που απαιτούνταν για τους ελέγχους των διαχειριστικών αρχών των έξι κρατών μελών·

169. σημειώνει ότι η στρατηγική της ΓΔ DEFIS για την καταπολέμηση της απάτης επικαιροποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2022 και η εφαρμογή της παρακολουθείται και αναφέρεται στη διοίκηση σε ετήσια βάση· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το 100 % των συστάσεων της OLAF σχετικά με τη ΓΔ DEFIS υλοποιήθηκαν και ότι δεν αναφέρθηκαν κρούσματα απάτης σε επίπεδο Επιτροπής ή από τους εταίρους της· σημειώνει ότι η τελευταία επικαιροποίηση της στρατηγικής της Γενικής Διεύθυνσης Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΓΔ HOME) για την καταπολέμηση της απάτης πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2021 και εφαρμόζεται αυτή τη στιγμή· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι έως το τέλος του 2022 το 72 % των δημοσιονομικών συστάσεων της OLAF από το προηγούμενο έτος είχαν υλοποιηθεί πλήρως και το 28 % βρίσκονταν στο στάδιο της υλοποίησης·

Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων

170. σημειώνει ότι το 2022 τα κονδύλια στο πλαίσιο του τομέα 4 του ΠΔΠ διαδραμάτισαν καθοριστικό ρόλο στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας· σημειώνει ότι θεσπίστηκε μεγαλύτερη ευελιξία στο πλαίσιο των ταμείων της περιόδου 2014-2020 για την ενίσχυση των δυνατοτήτων των κρατών μελών να διοχετεύουν χρηματοδότηση σε νέες ανάγκες, και ότι κινητοποιήθηκαν 400 εκατομμύρια EUR βοήθειας έκτακτης ανάγκης στο πλαίσιο των θεματικών μηχανισμών· σημειώνει ότι η έγκριση των προγραμμάτων των κρατών μελών για την περίοδο 2021-2027 τους επέτρεψε να έχουν πρόσβαση σε περισσότερα από 10 δισεκατομμύρια EUR στο πλαίσιο των νέων κονδυλίων για την περίοδο προγραμματισμού·

171. σημειώνει ότι πάνω από 16 εκατομμύρια άνθρωποι από την Ουκρανία και τη Μολδαβία έχουν καταγραφεί ότι έχουν εισέλθει στην Ένωση από την έναρξη του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, και έχουν λάβει προστασία στην Ένωση πάνω από 4 εκατομμύρια άτομα που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο· σημειώνει ότι η Επιτροπή διέθεσε χρηματοδοτική υποστήριξη στον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης για την υποστήριξη της διαδικασίας, στο πλαίσιο έργου ύψους 15 εκατομμυρίων EUR που διευκολύνει τις μεταφορές από τη Μολδαβία ευπαθών ανθρώπων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία· σημειώνει περαιτέρω ότι, στις 30 Νοεμβρίου 2022, η Επιτροπή ανακοίνωσε την απόφασή της να χορηγήσει χρηματοδοτική στήριξη ύψους 5,5 εκατομμυρίων EUR σε έργο που θα υλοποιηθεί από τη Διεθνή Ομοσπονδία των Εταιρειών του Ερυθρού Σταυρού και της Ημισελήνου (IFRC) για τη στήριξη των εκμισθωτών και όλων όσων εμπλέκονται στην παροχή ιδιωτικών καταλυμάτων σε εκτοπισθέντες, θέτοντας σε εφαρμογή ορθές πρακτικές για τις μελλοντικές ανάγκες· σημειώνει ότι το 2022 στο πλαίσιο της χρηματοδότησης της Ουκρανίας, η Επιτροπή ενέκρινε αποφάσεις που επιτρέπουν τη χρήση της χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες ύψους 248 εκατομμυρίων EUR (Μάιος 2022) και 137 εκατομμυρίων EUR (Αύγουστος 2022), καθώς και για μικρότερες επιχορηγήσεις, ασφαλή σπίτια και ψυχοκοινωνική στήριξη ύψους 15 εκατομμυρίων EUR·

172. σημειώνει ότι το 2022 η ΓΔ HOME χορήγησε 27 εκατομμύρια EUR για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την ασφάλεια και 25,5 εκατομμύρια EUR για την καταπολέμηση και την πρόληψη του εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας· σημειώνει περαιτέρω ότι τον Ιούλιο του 2022, μέσω του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας (ΤΕΑ), η Επιτροπή διέθεσε 15,7 εκατομμύρια EUR στα κράτη μέλη για την περαιτέρω στήριξη μακροπρόθεσμων έργων και δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολυκλαδικής Πλατφόρμας κατά των Εγκληματικών Απειλών (EMPACT) – ενός μέσου ασφάλειας «προωθούμενου» από τα κράτη μέλη, για τον εντοπισμό, την ιεράρχηση και την αντιμετώπιση των απειλών που προέρχονται από το οργανωμένο και το σοβαρό διεθνές έγκλημα·

Ασφάλεια και άμυνα

173. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η συμμετοχή των ΜΜΕ στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας-ΕΤΑ (ιδίως η διασυνοριακή συμμετοχή των ΜΜΕ σε βιομηχανικές κοινοπραξίες) διευκολύνεται μέσω στοχευμένων προσκλήσεων του ΕΤΑ, χρηματοδοτικών πριμοδοτήσεων, ειδικών κριτηρίων ανάθεσης και της χρήσης ΕΑΚ για τη μείωση του διοικητικού φόρτου· σημειώνει ότι στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων του ΕΤΑ του 2022, το 38,2 % των συμμετεχουσών οντοτήτων ήταν ΜΜΕ και το 20 % της συνολικής χρηματοδότησης που διατίθεται μέσω αυτών των προσκλήσεων θα αφορά ΜΜΕ (166 εκατομμύρια EUR)·

174. υπενθυμίζει ότι η προπαρασκευαστική ενέργεια για την έρευνα στον τομέα της άμυνας (PADR) ήταν πρόδρομο πρόγραμμα του ΕΤΑ με προϋπολογισμό 90 εκατομμυρίων EUR που χρηματοδότησε 18 ερευνητικά έργα τα οποία επιλέχθηκαν μετά από προσκλήσεις υποβολής προτάσεων κατά τα έτη 2017 έως 2019· σημειώνει με ανησυχία ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο, στην ειδική έκθεσή του αριθ. 10/2023 με τίτλο «Προπαρασκευαστική ενέργεια για την έρευνα στον τομέα της άμυνας», παρατηρεί ότι η Ένωση εξακολουθεί να μην διαθέτει μακροπρόθεσμη στρατηγική για τα έργα στο πλαίσιο του ΕΤΑ, ιδίως όσον αφορά τον αντίκτυπο, την πρόσθετη έρευνα, την ανάπτυξη, την κατασκευή, τις δημόσιες συμβάσεις και άλλες πτυχές· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Επιτροπή έχει αποδεχθεί όλες τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου·

175. σημειώνει τις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην ειδική έκθεσή του αριθ. 10/2023 σχετικά με την περιορισμένη διαθεσιμότητα ανθρώπινων πόρων στην Επιτροπή και τον επακόλουθο κίνδυνο για το ΕΤΑ· σημειώνει ότι, ως αποτέλεσμα των ζητημάτων ασφάλειας, ο αριθμός του προσωπικού που απαιτείται για τη διαχείριση αμυντικών έργων είναι υψηλότερος από ό,τι για άλλα έργα· σημειώνει ότι ο συνεχώς αυξανόμενος αριθμός προτάσεων αξιολόγησης και σχεδίων διαχείρισης ασκεί σημαντική πίεση στους ανθρώπινους πόρους και δημιουργεί προκλήσεις όσον αφορά την πρόσληψη ειδικευμένου και κατάλληλα έμπειρου προσωπικού·

Συστάσεις

176. καλεί την Επιτροπή:

i) να αναπτύξει πιο μακροπρόθεσμη στρατηγική για το ΕΤΑ με βάση την εμπειρία από την PADR και τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου·

ii) να εξασφαλίσει την παροχή επαρκούς προϋπολογισμού και ειδικευμένων ανθρώπινων πόρων για την ενίσχυση της αμυντικής συνεργασίας και των επενδύσεων και για την υλοποίηση του ΕΤΑ· και

iii) να εστιάσει τους ελέγχους της στις δαπάνες που σύμφωνα με το πόρισμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου επηρεάστηκαν σε μεγάλο βαθμό από ζητήματα επιλεξιμότητας και δημόσιων συμβάσεων το 2022 και ζητεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο να διευρύνει ένα δείγμα ελεγμένων συναλλαγών, ώστε να είναι σε θέση να παράσχει εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος·

iv) να παρακολουθεί την εφαρμογή των εκκρεμών δημοσιονομικών συστάσεων της OLAF·

Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος

177. σημειώνει ότι ο προϋπολογισμός για τα προγράμματα στο πλαίσιο του τομέα 6 του ΠΔΠ «Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος» ανήλθε σε 14,5 δισεκατομμύρια EUR (7,4 % του προϋπολογισμού της Ένωσης), κατανεμημένα ως εξής: 64,8 % για τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Η Ευρώπη στον κόσμο (NDICI-Global Europe), 16,8 % για την ανθρωπιστική βοήθεια (HUMA), 14,4 % για την προενταξιακή βοήθεια (ΜΠΒ ΙΙΙ) και 4 % για άλλες δράσεις και προγράμματα· σημειώνει ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2022 οι οριστικές εγκριθείσες πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων του προϋπολογισμού ανέρχονταν σε 17 670,49 εκατομμύρια EUR, με ποσοστό εκτέλεσης 99,79 % (17 632,52 εκατομμύρια EUR)· σημειώνει περαιτέρω ότι οι οριστικές εγκριθείσες πιστώσεις πληρωμών του προϋπολογισμού ανήλθαν σε 13 156,10 εκατομμύρια EUR, με ποσοστό εκτέλεσης 99,19 % (13 049,50 εκατομμύρια EUR)·

178. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εξέτασε δείγμα 72 πράξεων, το οποίο δεν είναι αρκετά αντιπροσωπευτικό των δαπανών στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τομέα του ΠΔΠ και δεν μπορεί επομένως να παράσχει εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα αποτελέσματα του ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου δείχνουν ότι πρόκειται για τομέα υψηλού κινδύνου (34 από τις 72 πράξεις που ελέγχθηκαν, δηλαδή το 47 %, περιείχαν σφάλματα), καλεί το Ελεγκτικό Συνέδριο να παράσχει σαφή εκτίμηση του ποσοστού σφάλματος που ενέχεται στο κεφάλαιο αυτό· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εντόπισε 25 σφάλματα με δημοσιονομικό αντίκτυπο στον προϋπολογισμό της Ένωσης, τα οποία αφορούσαν μη επιλέξιμες δαπάνες, απουσία δικαιολογητικών, δημόσιες συμβάσεις και μη πραγματοποιηθείσες δαπάνες, τομείς όπου ενδέχεται να εντοπίζονται κίνδυνοι κατά της αξιόπιστης λειτουργίας του μηχανισμού ελέγχου των εθνικών αρχών ή ακόμη και κίνδυνοι κατά της διοικητικής ή πολιτικής βούλησης για ορθή εφαρμογή των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ·

179. υπενθυμίζει ότι η Γενική Διεύθυνση Γειτονίας και Διαπραγματεύσεων για τη Διεύρυνση (ΓΔ NEAR) αναφέρει στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της, βάσει μελέτης που εκπονείται από εξωτερικό ανάδοχο, τον κίνδυνο κατά το κλείσιμο, γνωστό ως εναπομένον ποσοστό σφάλματος (ΥΠΣ), που χρησιμοποιείται για την εκτίμηση του ποσοστού σφαλμάτων που δεν εντοπίζονται από το σύστημα εσωτερικού ελέγχου και για την εξαγωγή συμπεράσματος σχετικά με το κατά πόσον είναι αποτελεσματικό ή όχι· σημειώνει τα αποτελέσματα της μελέτης του 2022 για το εναπομένον ποσοστό σφάλματος, σύμφωνα με τα οποία το εναπομένον ποσοστό σφάλματος το 2022 είναι 1 % και, συνεπώς, κάτω από το όριο σημαντικότητας του 2 %·

180. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εντόπισε περιορισμούς όσον αφορά τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για τον προσδιορισμό του εναπομένοντος ποσοστού σφάλματος, οι οποίοι ενδέχεται να συμβάλουν στην υποτίμησή του, ιδίως δε ότι ο ανάδοχος μπορεί να βασιστεί εξ ολοκλήρου στα αποτελέσματα προηγούμενων ελεγκτικών εργασιών σε ορισμένες περιπτώσεις και στο γεγονός ότι η εκτίμηση του εναπομένοντος ποσοστού σφάλματος για τις επιχορηγήσεις υπό άμεση διαχείριση δεν περιλαμβάνεται στον υπολογισμό του συνολικού εναπομένοντος ποσοστού σφάλματος της ΓΔ NEAR· σημειώνει ότι η Επιτροπή επιβεβαιώνει πως δεν υπόκειται σε τέτοιους περιορισμούς διότι i) η εξάρτηση από προηγούμενες ελεγκτικές εργασίες υπόκειται σε αυστηρούς όρους και ii) το συνολικό ποσοστό σφάλματος περιλαμβάνει τις επιχορηγήσεις υπό άμεση διαχείριση·

181. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Επιτροπή εφάρμοσε τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου για δημοσιοποίηση των περιορισμών της μελέτης για το ΥΠΣ στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της ΓΔ NEAR από το 2021, για την ενίσχυση των ελέγχων μέσω του εντοπισμού και της πρόληψης επαναλαμβανόμενων σφαλμάτων, και για τη θέσπιση από τη ΓΔ NEAR υποχρέωσης του αναδόχου της μελέτης για το ΥΠΣ να αναφέρει στην Επιτροπή κάθε εικαζόμενη απάτη εις βάρος του προϋπολογισμού της Ένωσης που εντοπίζει κατά τις εργασίες σχετικά με τη μελέτη για το ΥΠΣ·

182. σημειώνει με ανησυχία ότι οι ΕΕΔ της ΓΔ NEAR και της Γενικής Διεύθυνσης Διεθνών Εταιρικών Σχέσεων (ΓΔ INTPA) ανέφεραν δυσκολίες στην εφαρμογή του νέου επιχειρησιακού συστήματος πληροφοριών OPSYS, το οποίο ήταν ενίοτε ασταθές, δεν ανταποκρινόταν στις προσδοκίες και απαιτούσε συχνή παρέμβαση από τις ομάδες υποστήριξης της ΓΔ DIGIT, με αποτέλεσμα να χαρακτηριστεί κρίσιμος κίνδυνος στο πλαίσιο της αξιολόγησης κινδύνου της ΓΔ NEAR·

183. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο αξιολόγησε την ευαισθητοποίηση του προσωπικού των αντιπροσωπειών της Ένωσης στους τομείς της πρόληψης της απάτης, της δεοντολογίας και της ακεραιότητας· σημειώνει με ανησυχία ότι ορισμένα μέλη του προσωπικού που ερωτήθηκαν από το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν είχαν εκπαιδευτεί στην πρόληψη της απάτης τα τελευταία πέντε έτη· σημειώνει ότι η ΓΔ NEAR θέτει στη διάθεση του προσωπικού της μια σειρά εργαλείων και πόρων για την κάλυψη ζητημάτων που σχετίζονται με την απάτη, όπως κατάρτιση και ένα δίκτυο για την καταπολέμηση της απάτης με σημεία επαφής και καθοδήγηση· σημειώνει τα θετικά αποτελέσματα των ερευνών που διεξήγαγε η ΓΔ NEAR για την παρακολούθηση του επιπέδου ευαισθητοποίησης του προσωπικού της όσον αφορά την απάτη, καθώς και ότι εντοπίστηκαν ορισμένοι τομείς που επιδέχονται βελτίωση και στους οποίους εφαρμόζεται σχέδιο δράσης·

184. αναγνωρίζει πόσο σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι ΜΚΟ στην προσπάθεια να διασφαλιστεί ότι η Ένωση, ως ο μεγαλύτερος χορηγός αναπτυξιακής βοήθειας στον κόσμο, θα εξακολουθήσει να συμβάλλει στην προώθηση της σταθερότητας και της ειρήνης, στην αντιμετώπιση της φτώχειας και στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης· επαινεί, ειδικότερα, τη δραστηριότητα των ΜΚΟ σε περιοχές συγκρούσεων, η οποία έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι η ανθρωπιστική βοήθεια θα φτάνει στον άμαχο πληθυσμό με ταχύτητα και αποτελεσματικότητα· σημειώνει τις απαιτήσεις ελέγχου και λογιστικού ελέγχου, διαφάνειας και λογοδοσίας που ισχύουν για όλες τις χρηματοδοτήσεις της Ένωσης και τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη, θεωρώντας, ωστόσο, ότι υπάρχει πάντα περιθώριο βελτίωσης, ιδίως μέσω της μέγιστης αξιοποίησης της ψηφιοποίησης·

185. υπογραμμίζει τον ρόλο των τοπικών ΜΚΟ και εταίρων στην παροχή υπηρεσιών και υποστήριξης στις τοπικές κοινωνίες· υπογραμμίζει τη σημασία της ενίσχυσης της ικανότητάς τους να διαχειρίζονται και να υλοποιούν δράσεις που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, και καλεί την Επιτροπή να διευκολύνει την κατάλληλη κατάρτιση για την επίτευξη του στόχου αυτού· εκφράζει την ανησυχία του για τις συνεχιζόμενες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μικρές τοπικές οργανώσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε ενωσιακή χρηματοδότηση· ενθαρρύνει την Επιτροπή να βελτιώσει αυτές τις διαδικασίες χρηματοδότησης και να δίνει συστηματικά προτεραιότητα στις τοπικές οργανώσεις, προκειμένου να παρέχει καλύτερη επιτόπια ανάπτυξη ικανοτήτων· επισημαίνει την αποτελεσματικότητα του τοπικού ενστερνισμού της υλοποίησης έργων όσον αφορά την ιεράρχηση προτεραιοτήτων, την κατανομή των πόρων και την ανάπτυξη τοπικής τεχνογνωσίας·

186. υπογραμμίζει το γεγονός ότι η νομιμότητα και η αποτελεσματικότητα της αναπτυξιακής συνεργασίας της ΕΕ εξαρτάται από την ορθή υλοποίηση των δραστηριοτήτων και την κατάλληλη χρηματοδότησή τους· αναγνωρίζει το έργο της Επιτροπής όσον αφορά την εφαρμογή ελέγχων ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι πράξεις πραγματοποιούνται με νόμιμο τρόπο και ότι οι δραστηριότητες υλοποιούνται σύμφωνα με τις προτεραιότητες που έχει θέσει ο νομοθέτης· καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει περαιτέρω τους ελέγχους προκειμένου να μειωθεί ο αριθμός σφαλμάτων στις πράξεις, να δώσει συνέχεια στις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου που δεν έχουν εφαρμοστεί και να εντείνει τις προσπάθειες για την εξεύρεση επιλέξιμων έργων και για τη διασφάλιση επαρκούς ποσού πληρωμών κάτω από το τρέχον ανώτατο όριο δαπανών· επικροτεί το πόρισμα της έκθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τον προϋπολογισμό της Ένωσης για το 2022, σύμφωνα με το οποίο η ΓΔ ECHO εφάρμοσε τη σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου και θέσπισε διαδικασία που εξασφαλίζει ότι οι οργανώσεις-εταίροι βασίζουν την κατανομή των επιμερισμένων δαπανών τους στις δαπάνες που όντως πραγματοποιήθηκαν·

187. καλεί την Επιτροπή να στείλει σαφή μηνύματα στις υποψήφιες χώρες στις οποίες η εναντίωση στα πρότυπα του κράτους δικαίου – συμπεριλαμβανομένων των περιορισμών στην ελευθερία της έκφρασης, στην ελευθερία του Τύπου, στα δικαιώματα των γυναικών και των μειονοτήτων, και της παρενόχλησης των ΜΚΟ και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων – θέτει σε κίνδυνο ή καθυστερεί την προσχώρησή τους στην ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει την αποδοτικότητα των κονδυλίων που δαπανώνται για τη βελτίωση της κατάστασης του κράτους δικαίου στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες και να υποβάλει έκθεση στις επιτροπές AFET και CONT·

188. εκφράζει την ικανοποίησή του για την εφαρμογή από την Επιτροπή διαφόρων μηχανισμών για τον μετριασμό των κινδύνων και τη διασφάλιση της ορθής χρήσης των κονδυλίων της Ένωσης που δαπανώνται σε ασταθείς ζώνες ή ζώνες συγκρούσεων· σημειώνει ότι η Επιτροπή αξιολογεί συστηματικά τους κινδύνους διαφθοράς στις χώρες εταίρους και χρησιμοποιεί μια σειρά εργαλείων για τον μετριασμό τους, ενώ ταυτόχρονα εφαρμόζει όρους και δείκτες επιδόσεων για την προώθηση της δημοσιονομικής διαφάνειας και λογοδοσίας μέσω της δημοσιονομικής στήριξης· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι, σύμφωνα με στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας, οι χώρες που επωφελούνται από τη δημοσιονομική στήριξη της Ένωσης έχουν βελτιωθεί με την πάροδο του χρόνου όσον αφορά τον έλεγχο της διαφθοράς·

189. σημειώνει με ανησυχία ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο, στην ειδική έκθεσή του αριθ. 14/2023 με τίτλο «Προγραμματισμός του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Η Ευρώπη στον κόσμο», διαπίστωσε ότι, μολονότι η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ είχαν συγχωνεύσει τη χρηματοδότηση σε έναν ενιαίο μηχανισμό, τον μηχανισμό NDICI-Global Europe, ο οποίος καλύπτει πάνω από το 70 % της χρηματοδότησης της Ένωσης που διατέθηκε για εξωτερική δράση κατά την περίοδο χρηματοδότησης 2021-2027, ακολούθησαν δύο διαφορετικές μεθοδολογίες κατανομής κονδυλίων για τις γειτονικές και τις μη γειτονικές χώρες, και ότι τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα δεν διασφάλιζαν ότι οι επιλεγμένοι τομείς παρέμβασης ήταν εκείνοι στους οποίους η χρηματοδότηση της Ένωσης θα μπορούσε να έχει υψηλό αντίκτυπο·

190. τονίζει ότι είναι σημαντικό να επιτυγχάνονται όλοι οι στόχοι που σχετίζονται με τις δαπάνες και τα προγράμματα που περιγράφονται στον μηχανισμό NDICI-GE και ζητεί την παροχή ολοκληρωμένων πληροφοριών σχετικά με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί· εκφράζει τη λύπη του για τα σημαντικά ελλείμματα όσον αφορά την επίτευξη του στόχου του μηχανισμού για διάθεση του 30 % των δαπανών για το κλίμα, τη συμβολή στον στόχο του 10 % για τη βιοποικιλότητα στο πλαίσιο του ΠΔΠ για το 2026 και το 2027 και τη διασφάλιση της εκπλήρωσης των παγκόσμιων χρηματοδοτικών δεσμεύσεων της ΕΕ βάσει του πλαισίου του ΟΗΕ, ιδίως όσον αφορά τη συνεισφορά στο Ταμείο Απωλειών και Ζημιών· υπογραμμίζει την ολοένα και μεγαλύτερη πίεση που ασκεί η κλιματική αλλαγή στην παραγωγή τροφίμων και την πρόσβαση σε αυτά, ιδίως σε ευάλωτες περιοχές, και η οποία έχει αντίκτυπο στην επισιτιστική ασφάλεια και τη διατροφή· υπενθυμίζει ότι η βιοποικιλότητα έχει καθοριστική σημασία για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και ότι η απώλειά της υπονομεύει την πρόοδο όσον αφορά περίπου το 80 % των αξιολογούμενων επιμέρους στόχων για τους ΣΒΑ· ζητεί από την Επιτροπή ένα λεπτομερές σχέδιο στο οποίο θα περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο προτίθεται να επιτύχει τους στόχους που αφορούν τις δαπάνες και την ισότητα των φύλων έως τη λήξη του ΠΔΠ·

191. παροτρύνει την Επιτροπή να αυξήσει τη διαφάνεια και τη λογοδοσία στο πλαίσιο του προγραμματισμού και της εκτέλεσης των κονδυλίων των εσωτερικών υποθέσεων σε τρίτες χώρες, και τη χρηματοδότηση του NDICI, για παράδειγμα σε χώρες όπως η Τυνησία και η Λιβύη· καλεί την Επιτροπή να δημιουργήσει μια διαθέσιμη στο κοινό επισκόπηση όλων των δαπανών που σχετίζονται με τη μετανάστευση σε τρίτες χώρες, και ζητεί επιτακτικά τη διενέργεια εκ των προτέρων εκτιμήσεων επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα για τις δαπάνες που σχετίζονται με τη μετανάστευση σε τρίτες χώρες, και τη διαβίβαση των εκτιμήσεων αυτών στο Κοινοβούλιο όταν απαιτείται από τους κανόνες·

192. τονίζει ότι, μετά τις αποτρόπαιες τρομοκρατικές επιθέσεις της Χαμάς κατά του Ισραήλ στις 7 Οκτωβρίου 2023, η Επιτροπή ανακοίνωσε στις 9 Οκτωβρίου 2023 την απόφασή της να επανεξετάσει τη βοήθεια της Ένωσης προς την Παλαιστίνη· σημειώνει ότι η επανεξέταση, η οποία ολοκληρώθηκε στις 21 Νοεμβρίου 2023, κατέδειξε ότι η Επιτροπή εφαρμόζει επαρκείς προληπτικούς και κατασταλτικούς ελέγχους, ότι οι ισχύουσες διασφαλίσεις είναι αποτελεσματικές, και ότι δεν έχουν διαπιστωθεί μέχρι σήμερα στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι έχουν εκτραπεί χρήματα για μη προβλεπόμενους σκοπούς· επιμένει στην ανάγκη τα ευρωπαϊκά κονδύλια να διατίθενται μόνο σε δικαιούχους που συμμερίζονται τις αξίες της Ένωσης όσον αφορά το κράτος δικαίου, τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα· υπενθυμίζει εν προκειμένω την έκθεση 2023/2122(INI) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που εγκρίθηκε στις 17 Ιανουαρίου 2024 σχετικά με τη διαφάνεια και τη λογοδοσία των μη κυβερνητικών οργανώσεων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ζητώντας την ενίσχυση των μηχανισμών ελέγχου της Επιτροπής και την ανάπτυξη εναρμονισμένου συστήματος παρακολούθησης με στόχο την παρακολούθηση των κονδυλίων της Ένωσης μέχρι να φτάσουν στους τελικούς δικαιούχους·

193. υπογραμμίζει ότι ο προϋπολογισμός της Ένωσης πρέπει να συνεχίσει να παρέχει στήριξη για την οικοδόμηση της ειρήνης και της σταθερότητας στην περιοχή της Μέσης Ανατολής, την καταπολέμηση του μίσους και του φονταμενταλισμού και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· αναμένει την επανεξέταση που διενεργεί η Επιτροπή σχετικά με τη χρήση των κονδυλίων της Ένωσης· υπογραμμίζει τις διασυνδέσεις μεταξύ σταθερότητας και βιώσιμης ανάπτυξης, ιδίως σε ευάλωτες χώρες και περιφέρειες·

194. τονίζει ότι η Ένωση δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να χρηματοδοτεί –άμεσα ή έμμεσα– την τρομοκρατία και, επομένως, δεν θα πρέπει να υποστηρίζει καμία οντότητα που συνδέεται με τη Χαμάς ή οποιαδήποτε άλλη τρομοκρατική οργάνωση· τονίζει ότι η Ένωση θα πρέπει να βοηθήσει τον παλαιστινιακό άμαχο πληθυσμό και να προωθήσει την ειρήνη στην περιοχή· ζητά από την Επιτροπή να τηρεί ενήμερο το Κοινοβούλιο σχετικά με τις νέες εξελίξεις και τις προσπάθειες που καταβάλλονται για την παροχή άμεσης στήριξης στους Παλαιστίνιους αμάχους και πρόσφυγες και για την αποτροπή της εκτροπής κονδυλίων από τρομοκράτες·

195. εκφράζει ανησυχία για τις αξιόπιστες αναφορές ότι χρήματα φορολογουμένων της Ένωσης ή κονδύλια από άλλους δωρητές θα μπορούσαν εν μέρει να έχουν χρησιμοποιηθεί καταχρηστικά από την τρομοκρατική οργάνωση Χαμάς· τονίζει ότι τα σχετικά ενωσιακά κονδύλια θα πρέπει να ωφελούν τον άμαχο πληθυσμό της Παλαιστίνης και να παρέχουν τρόφιμα, ιατρικά εφόδια, στέγαση και βασικές υποδομές στον πληγέντα πληθυσμό και ιδίως στα παιδιά, τις γυναίκες, τους ηλικιωμένους και τα άτομα με αναπηρία· παροτρύνει την Επιτροπή, στο πλαίσιο της παροχής στήριξης και ανθρωπιστικής βοήθειας στον παλαιστινιακό πληθυσμό, να συνεργάζεται με διαφορετικούς αξιόπιστους εταίρους, όπως ο ΠΟΥ, η UNICEF ή διάφορες οργανώσεις της Ερυθράς Ημισελήνου· επιπλέον, εκφράζει την ανησυχία του για άλλες αξιόπιστες αναφορές σύμφωνα με τις οποίες ορισμένοι υπάλληλοι της UNWRA θα μπορούσαν να έχουν εμπλακεί ή να συνδέονται με τρομοκρατικές ενέργειες της τρομοκρατικής οργάνωσης Χαμάς· παροτρύνει την Επιτροπή να εγγυηθεί ανεξάρτητους ελέγχους της UNRWA από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και έμπειρους διεθνείς εταίρους, όπως, μεταξύ άλλων, την Global Affairs Canada ή την AusAid·

196. εκφράζει βαθιά ανησυχία για την πρόσφατη ανακοίνωση ορισμένων χωρών, σύμφωνα με την οποία θα αναστείλουν τη χρηματοδότηση του Γραφείου Αρωγής και Έργων των ΗΕ για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή (UNRWA) εν αναμονή του αποτελέσματος της έρευνας· ζητεί να χορηγηθεί περισσότερη και συνεχής χρηματοδότηση ως αναγνώριση του κρίσιμου ρόλου του Γραφείου στην ανθρωπιστική παρέμβαση στη Γάζα και να διασφαλιστεί η αδιάλειπτη παροχή ζωτικής σημασίας υπηρεσιών σε έναν ευάλωτο πληθυσμό στη Μέση Ανατολή· υπενθυμίζει τον ουσιαστικό ρόλο της ανθρωπιστικής βοήθειας που παρέχεται στους Παλαιστίνιους πρόσφυγες σε ολόκληρη τη Μέση Ανατολή·

197. τονίζει τη σημασία της εκπαίδευσης και την κρίσιμη ανάγκη να καταγγελθούν και να εξαλειφθούν όλες οι εκδηλώσεις ρητορικής μίσους και οι βίαιες ενέργειες και από τις δύο πλευρές· υπογραμμίζει ότι η αναστολή της χρηματοδότησης δεν θα πρέπει να πραγματοποιείται αυθαίρετα ή χωρίς διαφανή και ανεξάρτητα αποδεικτικά στοιχεία κατάχρησης·

198. υπενθυμίζει ότι τα ευρήματα της μελέτης που ανέθεσε η Επιτροπή στο Ινστιτούτο Georg Eckert σχετικά με τα σχολικά βιβλία της Παλαιστίνης αποκάλυψαν μια περίπλοκη εικόνα όπου τα σχολικά βιβλία i) συμμορφώνονται με τα πρότυπα της UNESCO και υιοθετούν κριτήρια που κατέχουν κυρίαρχη θέση στον διεθνή προβληματισμό για την παιδεία, συμπεριλαμβανομένης της ιδιαίτερης έμφασης στα ανθρώπινα δικαιώματα, ii) διατυπώνουν ένα αφήγημα αντίστασης στο πλαίσιο της ισραηλινο-παλαιστινιακής σύγκρουσης και iii) επιδεικνύουν ανταγωνισμό προς το Ισραήλ· σημειώνει ότι τα σχολικά βιβλία της Παλαιστίνης δεν χρηματοδοτούνται από την Ένωση και ούτε είναι ευθύνη του UNRWA, το οποίο εργάζεται για την παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης με έμφαση στην προώθηση μιας νοοτροπίας υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ακόμη και σε δύσκολους καιρούς· υπογραμμίζει την ουσιαστική σημασία της εκπαίδευσης και της πρόσβασης των μαθητών σε ειρηνικά και αμερόληπτα σχολικά εγχειρίδια· τονίζει την άποψη του Κοινοβουλίου ότι τα σχολικά βιβλία που συντάσσονται με κονδύλια της Ένωσης πρέπει να εξαρτώνται από την πλήρη συμμόρφωση με τα πρότυπα ειρήνης και ανοχής της UNESCO· όπως είχε ήδη αποφασίσει το ΕΚ στη σύστασή του το 2023 σχετικά με τις σχέσεις με την Παλαιστινιακή Αρχή, και όπως ζητήθηκε επανειλημμένα στα τελευταία εγκεκριμένα ψηφίσματά του σχετικά με τις προοπτικές για λύση δύο κρατών·

199. υπενθυμίζει τη στρατηγική της Ένωσης για την προώθηση και τη διασφάλιση ποιοτικής εκπαίδευσης για τα παιδιά σε όλο τον κόσμο, ιδίως όταν παρέχεται ειδική ενωσιακή χρηματοδοτική στήριξη· καταδικάζει το γεγονός ότι περιέχεται προβληματικό περιεχόμενο μίσους, που ενθαρρύνει τη βία, διαδίδει τον αντισημιτισμό και υποκινεί το μίσος, σε σχολικά βιβλία της Παλαιστίνης που έχουν συνταχθεί από δημοσίους υπαλλήλους οι οποίοι χρηματοδοτούνται από την Ένωση, καθώς και σε συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό που έχει αναπτυχθεί από το προσωπικό της UNRWA και διδάσκεται στα σχολεία της· επαναβεβαιώνει, στο πλαίσιο των αποτρόπαιων τρομοκρατικών επιθέσεων που πραγματοποίησε η Χαμάς στις 7 Οκτωβρίου 2023, ότι η εκπαίδευση στο μίσος έχει άμεσες και δραματικές συνέπειες στην ασφάλεια των Ισραηλινών, καθώς και στις προοπτικές ενός καλύτερου μέλλοντος για τους νέους Παλαιστινίους· για τον λόγο αυτό, ζητεί από την Επιτροπή να επαληθεύει, μετά από προσεκτικό έλεγχο, ότι δεν υπάρχουν κονδύλια που διατίθενται ή συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τη χρήση τέτοιου εκπαιδευτικού υλικού και ότι η Παλαιστινιακή Αρχή θα τροποποιήσει ταχέως το πλήρες πρόγραμμα σπουδών, όπως ζητήθηκε επανειλημμένα στις αποφάσεις απαλλαγής σχετικά με την εφαρμογή του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα οικονομικά έτη 2016, 2018, 2019, 2020 και 2021· τονίζει ότι η χρηματοδοτική στήριξη της Ένωσης προς την Παλαιστινιακή Αρχή στον τομέα της εκπαίδευσης πρέπει να παρέχεται υπό την προϋπόθεση ενός εθνικού παλαιστινιακού προγράμματος σπουδών, με σχολικά βιβλία αναφοράς και εκπαιδευτικό υλικό που δεν θα περιέχει αντισημιτικό περιεχόμενο ούτε στοιχεία υποκίνησης βίας και το οποίο θα συμμορφώνεται με την ποιοτική εκπαίδευση· καλεί, εν προκειμένω, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να παράσχουν εμπειρογνωσία, να μοιραστούν γνώσεις, κατευθυντήριες γραμμές και τεχνική υποστήριξη, προκειμένου να ενδυναμώσουν τους Παλαιστινίους εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές και εμπειρογνώμονες ώστε η παρεχόμενη εκπαίδευση να συμμορφώνεται πλήρως με τα πρότυπα της UNESCO·

200. επισημαίνει ότι, σύμφωνα με τις απαντήσεις του αρμόδιου Επιτρόπου για τη γειτονία και τη διεύρυνση, οι οποίες περιέχονται στην έκθεση απαλλαγής 2021, το χαρτοφυλάκιο συνεχούς ανάπτυξης για τους Παλαιστινίους, βάσει του κανονισμού για τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας (NDICI), ανέρχεται σε 681 εκατομμύρια EUR μεταξύ 2021 και 2023, για την Παλαιστινιακή Αρχή, το UNRWA και τα αναπτυξιακά έργα στη Δυτική Όχθη και τη Γάζα· σημειώνει ότι περίπου το ένα τρίτο της χρηματοδότησης διατέθηκε σε έργα στη Γάζα και τα δύο τρίτα στη Δυτική Όχθη· υπογραμμίζει ότι η Ένωση χορήγησε 271 εκατομμύρια EUR στο UNRWA για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών στους Παλαιστίνιους πρόσφυγες και, επιπλέον, η Ένωση παρείχε στήριξη για τις επαναλαμβανόμενες δαπάνες της Παλαιστινιακής Αρχής, κυρίως για τους μισθούς και τις συντάξεις των δημοσίων υπαλλήλων, για τα κοινωνικά επιδόματα που καταβάλλονται μέσω του προγράμματος μεταφοράς μετρητών και για μέρος των εξόδων παραπομπής στα νοσοκομεία της Ανατολικής Ιερουσαλήμ μέσω του μηχανισμού PEGASE·

201. εκφράζει τον αποτροπιασμό του για τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 7ης Οκτωβρίου 2023, κατά τις οποίες η Χαμάς προέβη σε πράξεις βίας, βιασμούς και άλλες μορφές σεξουαλικών βασανιστηρίων σε βάρος γυναικών, εφήβων και κοριτσιών ισραηλινών και άλλων εθνικοτήτων· τονίζει ότι αυτή η στοχευμένη μορφή σεξουαλικής βίας και βασανιστηρίων κατά των γυναικών χρησιμοποιείται συστηματικά ως έγκλημα πολέμου και τρομοκρατία· εκφράζει τη λύπη του για την έλλειψη εστίασης της ΕΥΕΔ και της Επιτροπής στον τομέα της σεξουαλικής βίας κατά των γυναικών στο πλαίσιο συγκρούσεων· ζητεί τη δημιουργία ενός μηχανισμού για τον εντοπισμό και την παροχή στήριξης στα θύματα, τη συλλογή μαρτυριών, τον εντοπισμό των δραστών και τη λήψη έγκαιρων μέτρων για να διασφαλιστεί ότι δεν θα προκύψουν παρόμοιες καταστάσεις στο μέλλον· ζητεί τη δημιουργία πλατφόρμας για να υπάρξει προβολή των θυμάτων και των δεινών τους· ζητεί αυξημένη στήριξη σε οντότητες όπως ο σύνδεσμος κέντρων υποστήριξης θυμάτων βιασμού στο Ισραήλ ή παρόμοιες οντότητες σε περιοχές συγκρούσεων· τονίζει ότι θα πρέπει να παρασχεθεί πρόσθετη ενωσιακή χρηματοδότηση στα θύματα σεξουαλικής βίας που σχετίζεται με συγκρούσεις, καθώς και σε συναφείς εκπαιδευτικές δραστηριότητες· σημειώνει την έλλειψη δεδομένων στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων σχετικά με το ποσό των ενωσιακών κονδυλίων που έχουν εγγραφεί στον προϋπολογισμό για τη στήριξη των εν λόγω θυμάτων και των σχετικών οντοτήτων· συνιστά στην Επιτροπή να παράσχει σαφέστερες εκθέσεις σχετικά με την ενωσιακή βοήθεια που παρέχεται στα εν λόγω θύματα και στις σχετικές οντότητες·

202. υπογραμμίζει ότι η ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου για το 2022 επισημαίνει ένα παράδειγμα μη επιλέξιμων δαπανών που συμπεριλήφθηκαν στην αίτηση επιστροφής δαπανών σχετικά με ένα έργο στην Παλαιστίνη που αφορούσε τη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων με σκοπό τη στήριξη της μετάβασης της Παλαιστίνης σε μια πράσινη οικονομία, το οποίο περιλάμβανε μια συνιστώσα παροχής κινήτρων για τη στήριξη των ΜΜΕ με τη μορφή επιχορηγήσεων για «πράσινα» έργα στους τομείς της ενεργειακής απόδοσης, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της μείωσης της ρύπανσης· υπογραμμίζει ότι είχαν εγκριθεί και καταβληθεί 190 500 EUR σε αναπτυξιακό φορέα ο οποίος ήταν επιφορτισμένος με την παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου από τον τελικό δικαιούχο, αλλά το έργο δεν υλοποιήθηκε ([17])·

203. εκφράζει την ανησυχία του για την καταστροφή και τη δήμευση έργων που είχαν χρηματοδοτηθεί από την Ένωση στη Δυτική Όχθη και σημειώνει ότι το 2022 κατεδαφίστηκαν ή κατασχέθηκαν από το Ισραήλ 101 κατασκευές αξίας 337 019 EUR, οι οποίες είχαν χρηματοδοτηθεί από την Ένωση ή από κράτη μέλη, γεγονός το οποίο αποτελεί την τρίτη υψηλότερη οικονομική ζημία από το 2016· υπενθυμίζει ότι εκπρόσωποι των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των ενδιαφερόμενων κρατών μελών και άλλων χορηγών έχουν ζητήσει επανειλημμένα την επιστροφή περιουσιακών στοιχείων που είχαν χρηματοδοτηθεί από την Ένωση και που κατεδαφίστηκαν, διαλύθηκαν ή κατασχέθηκαν ή την παροχή αποζημίωσης για αυτά· υπενθυμίζει τη θέση του Συμβουλίου που εκφράζει τη δέσμευσή του να μεριμνήσει ώστε όλες οι συμφωνίες μεταξύ Ισραήλ και Ένωσης να αναφέρουν ρητά και κατηγορηματικά ότι δεν ισχύουν για τα εδάφη που κατέλαβε το Ισραήλ το 1967, να συνεχίσει να εφαρμόζει αποτελεσματικά τις υφιστάμενες νομικές πράξεις της Ένωσης και τις διμερείς ρυθμίσεις που ισχύουν για τα προϊόντα που προέρχονται από τις ζώνες εποικισμού·

204. σημειώνει ότι το 2022 η ΓΔ NEAR κατέβαλε 910,8 εκατομμύρια EUR ως διμερή βοήθεια στην Ουκρανία, εκ των οποίων 698 εκατομμύρια EUR καταβλήθηκαν μέσω δημοσιονομικής στήριξης· σημειώνει ότι σχεδόν 200 εκατομμύρια EUR από τρέχοντα έργα ανακατανεμήθηκαν επιτυχώς για να φτάσουν στους δικαιούχους πριν οι εταίροι στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας μπορέσουν να κινητοποιήσουν τα προγράμματά τους βοήθειας· σημειώνει ότι οι περιορισμοί όσον αφορά την επαρκή παρακολούθηση των έργων στην Ουκρανία οδήγησαν σε επιφύλαξη στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ NEAR για το 2022 και ότι εφαρμόζονται διορθωτικά μέτρα, όπως η παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά την υλοποίηση των έργων μέσω ελέγχων βάσει εγγράφων, εξ αποστάσεως λύσεων και η χρήση παρόχου υπηρεσιών·

205. σημειώνει το μεταρρυθμιστικό σχέδιο ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια που προτάθηκε από την Επιτροπή για την περαιτέρω υποστήριξη των προσπαθειών σύγκλισης στην περιοχή· τονίζει την ανάγκη για περισσότερη σαφήνεια σχετικά με τη χρήση των διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων στην περιοχή, κυρίως μεταξύ του ΜΠΒ ΙΙΙ, του οικονομικού και επενδυτικού σχεδίου και του μεταρρυθμιστικού σχεδίου ανάπτυξης· προτρέπει την Επιτροπή να παράσχει στο υποεθνικό επίπεδο πιο άμεση πρόσβαση στα κονδύλια της ΕΕ·

206. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι στη διευκόλυνση για την Ουκρανία θεσπίζονται διατάξεις για τη διασφάλιση αποτελεσματικών ελέγχων· υπενθυμίζει ότι, στις 7 Απριλίου 2022, το Κοινοβούλιο ζήτησε τη δήμευση των ρωσικών περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε Ρώσους ιδιώτες και σε ρωσικές οντότητες και τα οποία δεσμεύτηκαν ως αποτέλεσμα των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης, προκειμένου να χρηματοδοτηθεί η ανοικοδόμηση της Ουκρανίας·

207. επικροτεί τη στρατηγική Global Gateway ως συντονισμένη απάντηση της Ένωσης στις παγκόσμιες προκλήσεις, η οποία συνδυάζει δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις· σημειώνει ότι το 2022 ήταν το πρώτο πλήρες έτος εφαρμογής της στρατηγικής Global Gateway· τονίζει την ανάγκη για περισσότερη διαφάνεια, λογοδοσία και τακτικές αξιολογήσεις της υλοποίησης της στρατηγικής Global Gateway, καθώς και για μεγαλύτερη συμμετοχή του Κοινοβουλίου στο πλαίσιο του ρόλου άσκησης δημοκρατικού ελέγχου που επιτελεί·

208. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η OLAF υπέγραψε ρυθμίσεις διοικητικής συνεργασίας τόσο με τη Γενική Εισαγγελία της Ουκρανίας στις 11 Φεβρουαρίου 2021 όσο και με την Κρατική Υπηρεσία Ελέγχου της Ουκρανίας τον Μάρτιο του 2023· σημειώνει ότι η Ουκρανία αναμένεται σύντομα να συνδεθεί με το πρόγραμμα της Ένωσης για την καταπολέμηση της απάτης (UAFP) και εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η OLAF υποστηρίζει τις ουκρανικές αρχές στις εθνικές τους προσπάθειες και στρατηγικές για την καταπολέμηση της απάτης· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία υπέγραψε συμφωνίες συνεργασίας με την Εθνική Υπηρεσία Καταπολέμησης της Διαφθοράς της Ουκρανίας, τον Ιούλιο του 2023, με στόχο τη διευκόλυνση της συνεργασίας στη διερεύνηση υποθέσεων διαφθοράς, και με τη Γενική Εισαγγελία της Ουκρανίας, τον Μάρτιο του 2022, με στόχο την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και της Ουκρανίας μέσω αποτελεσματικής έρευνας και δίωξης·

([17]) https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/AR-2022/AR-2022_EL.pdf.

Συστάσεις

209. καλεί την Επιτροπή:

i) όσον αφορά το σύστημα εφαρμογής OPSYS, να βελτιώσει την ποιότητα του νέου λογισμικού, να σταθεροποιήσει την εφαρμογή και να βελτιώσει τις διεπαφές μεταξύ των διαφόρων ενοτήτων του OPSYS, καθώς και την κατανομή των πόρων που απαιτούνται για την ενίσχυση της ωριμότητας/σταθερότητάς του.

ii) να συνεχίσει να διασφαλίζει ότι όλες οι συμβάσεις που αφορούν ενωσιακή χρηματοδότηση τηρούν πλήρως τις ισχύουσες αξίες και την ισχύουσα νομοθεσία της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων της λογοδοσίας, της διαφάνειας και της προστασίας των κονδυλίων της Ένωσης· να διασφαλίσει την ύπαρξη αυστηρών μηχανισμών παρακολούθησης και προληπτικών και κατασταλτικών ελέγχων που να εγγυώνται ότι όλα τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε δράσεις χρηματοδοτούμενες από την Ένωση θα επιδιώκουν αποκλειστικά τους στόχους και τις δραστηριότητες που έχουν εγκριθεί για χρηματοδότηση από την Ένωση και να ζητεί, κατά περίπτωση, την επιστροφή περιουσιακών στοιχείων που είχαν χρηματοδοτηθεί από την ΕΕ και που κατεδαφίστηκαν, διαλύθηκαν ή κατασχέθηκαν ή την παροχή αποζημίωσης για αυτά·

iii) να εντείνει την επικοινωνία της με διεθνείς οργανισμούς προκειμένου να παρέχει στο Ελεγκτικό Συνέδριο πλήρη, απεριόριστη και έγκαιρη πρόσβαση – και όχι απλώς σε μορφή μόνο για ανάγνωση – στα έγγραφα που είναι αναγκαία για την άσκηση των καθηκόντων του σύμφωνα με τη ΣΛΕΕ·

iv) να εφαρμόζει επαρκή μέτρα προληπτικού και κατασταλτικού ελέγχου σε ασταθείς ζώνες ή ζώνες συγκρούσεων, ώστε να διασφαλίζονται ο κατάλληλος έλεγχος της χρήσης των κονδυλίων της Ένωσης και η ύπαρξη τρόπων ανάκτησης των κονδυλίων της ΕΕ·

v) να διασφαλίζει τον κατάλληλο, έγκαιρο και ενδελεχή έλεγχο, μεταξύ άλλων με τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, όλων των κονδυλίων που παρέχονται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης για την Ουκρανία και της επερχόμενης διευκόλυνσης για τα Δυτικά Βαλκάνια·

Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση

Ανθρώπινο δυναμικό

210. σημειώνει ότι ο προϋπολογισμός για τα προγράμματα στο πλαίσιο του τομέα 7 του ΠΔΠ «Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση» ανήλθε σε 11,6 δισεκατομμύρια EUR (5,9 % του προϋπολογισμού της Ένωσης), ποσό που περιλαμβάνει τις δαπάνες των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης για ανθρώπινους πόρους και συντάξεις (περίπου 70 % του συνόλου), κτίρια, εξοπλισμό, ενέργεια, επικοινωνίες και πληροφορική· σημειώνει ότι από το συνολικό ποσό, το 58,6 % δαπανάται από την Επιτροπή (6,7 δισεκατομμύρια EUR)· σημειώνει ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2022 οι οριστικές εγκριθείσες πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων του προϋπολογισμού για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέρχονταν σε 6 298,13 εκατομμύρια EUR (εκτέλεση 99,84 %, ήτοι 6 288,14 εκατομμύρια EUR), καθώς και ότι οι οριστικές εγκριθείσες πιστώσεις πληρωμών του προϋπολογισμού ανέρχονταν σε 6 298,22 εκατομμύρια EUR (εκτέλεση 94,66 %, ήτοι 5 961,72 εκατομμύρια EUR)·

211. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εξέτασε δείγμα 60 πράξεων που κάλυπτε ολόκληρο το φάσμα των δαπανών του τομέα 7 του ΠΔΠ, στις οποίες συμμετείχαν όλα τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εξέτασε επίσης τις πληροφορίες σχετικά με την κανονικότητα, που περιέχονται στις ΕΕΔ όλων των θεσμικών οργάνων και οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων των ΕΕΔ των γενικών διευθύνσεων και των γραφείων της Επιτροπής που είναι πρωτίστως υπεύθυνα για τις διοικητικές δαπάνες, και στη συνέχεια τις συμπεριέλαβε στην ετήσια έκθεση της Επιτροπής για τη διαχείριση και τις επιδόσεις· σημειώνει με ικανοποίηση ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εκτιμά ότι το επίπεδο σφάλματος στον τομέα 7 του ΠΔΠ δεν ήταν σημαντικό και σημειώνει ότι δεν υπάρχουν νέες συστάσεις προς την Επιτροπή·

212. σημειώνει ότι η Επιτροπή ενέκρινε τη νέα στρατηγική της για τους ανθρώπινους πόρους («στρατηγική για τους ανθρώπινους πόρους») τον Απρίλιο του 2022, η οποία αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των αναδυόμενων αναγκών μετά την κρίση της COVID-19 και επικεντρώνεται στην επίτευξη ενός ελκυστικού χώρου εργασίας, ταχύτερης και πιο ευέλικτης επιλογής και πρόσληψης, καθώς και μιας ευέλικτης και ανταποδοτικής σταδιοδρομίας για όλο το προσωπικό· σημειώνει ότι το έγγραφο αποτελεί ένα σύνολο προθέσεων για αλλαγή και βελτίωση που θα πρέπει να υλοποιηθούν σταδιακά, και ότι μέρος του περιεχομένου του θα αποτελέσει για πρώτη φορά αντικείμενο διαπραγμάτευσης στο πλαίσιο κοινωνικού διαλόγου με τους εκπροσώπους του προσωπικού·

213. σημειώνει ότι η Επιτροπή προσλαμβάνει όλο και συχνότερα συμβασιούχους ή έκτακτους υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις για την εκτέλεση νέων καθηκόντων που απορρέουν από ταχέως εξελισσόμενες προτεραιότητες, ως απόκριση σε ειδικές ή επείγουσες καταστάσεις, ακόμη και για να αντισταθμιστούν οι γεωγραφικά μη ισόρροπες προσλήψεις· υπενθυμίζει τις ανησυχίες του σχετικά με την απώλεια γνώσης για τα θεσμικά όργανα, καθώς και τον αρνητικό αντίκτυπο στην προοπτική και την εργασιακή ασφάλεια των ενδιαφερόμενων μελών του προσωπικού· επισημαίνει ότι η πρόσληψη συμβασιούχων ή έκτακτων υπαλλήλων δεν αποτελεί βιώσιμη λύση για τις μειούμενες και γεωγραφικά μη ισορροπημένες αιτήσεις όσων υποβάλλουν υποψηφιότητα για διαγωνισμούς της Ένωσης και, κυρίως, για το από καιρό διαπιστωμένο και σύνθετο ζήτημα της μείωσης της ελκυστικότητας της Ένωσης ως εργοδότη·

214. σημειώνει με ικανοποίηση ότι το ποσοστό των γυναικών σε διευθυντικές θέσεις έχει αυξηθεί σημαντικά από την έναρξη της θητείας: τον Ιούλιο του 2023, το ποσοστό των γυναικών σε διευθυντικές θέσεις ήταν 45,2 % σε επίπεδο ανώτερων διοικητικών στελεχών (αύξηση σχεδόν 9 ποσοστιαίων μονάδων από την έναρξη της θητείας) και 47,5 % σε επίπεδο μεσαίων διοικητικών στελεχών (αύξηση κατά 6 ποσοστιαίες μονάδες)·

215. αναγνωρίζει ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι προσλήψεις θα γίνονται στην ευρύτερη δυνατή γεωγραφική βάση, είναι αναγκαίο να αντιμετωπιστούν τα αίτια της υποεκπροσώπησης από το σημείο της αρχικής πρόσληψης· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι, για να ενισχυθεί η γεωγραφική ισορροπία μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών προσωπικού της Επιτροπής, η Γενική Διεύθυνση Ανθρωπίνων Πόρων και Ασφάλειας (ΓΔ HR) συναντήθηκε με όλα τα κράτη μέλη για να συζητήσει την εκπροσώπησή τους και οριστικοποίησε όλα τα κοινά σχέδια δράσης λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε κράτους μέλους για την από κοινού αντιμετώπιση των πιθανών αιτίων της υποεκπροσώπησης·

216. σημειώνει την έγκριση και εφαρμογή ενός σχεδίου δράσης για την αύξηση της ελκυστικότητας της σταδιοδρομίας στο Λουξεμβούργο· σημειώνει το σκεπτικό της Επιτροπής κατά της καθιέρωσης διορθωτικού συντελεστή για το Λουξεμβούργο στο παρόν στάδιο, στην έκθεσή της για την αξιολόγηση της εξέλιξης της αγοραστικής δύναμης των αποδοχών και των συντάξεων των υπαλλήλων της Ένωσης (COM(2022)0180)· υπενθυμίζει τα επανειλημμένα αιτήματά του προς την Επιτροπή να βρει τρόπους μετριασμού του εντεινόμενου προβλήματος της διαφοράς στην αγοραστική δύναμη που αντιμετωπίζουν τα μέλη του προσωπικού τα οποία έχουν αποσπαστεί στο Λουξεμβούργο, η οποία οφείλεται κυρίως στο κόστος διαβίωσης·

217. υπενθυμίζει τον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου με αντικείμενο τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Επιλογής Προσωπικού (EPSO) και τις παρατηρήσεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητά της ([18])· σημειώνει ότι, κατά την περίοδο 2022-2023, η EPSO εισήγαγε δοκιμασίες με εξ αποστάσεως επιτήρηση και εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι το σύστημα αυτό επαναξιολογείται πλέον λόγω των πολυάριθμων τεχνικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν πολλοί υποψήφιοι· εκφράζει τη λύπη του για την ταλαιπωρία που προκαλείται στους υποψηφίους, για το άμεσο δημοσιονομικό κόστος της αναστολής των εξωτερικών διαγωνισμών, και για την πρόσθετη προσπάθεια που καταβάλλουν οι υπηρεσίες πρόσληψης της Επιτροπής για την εξεύρεση επαρκούς εναλλακτικής λύσης·

218. υπενθυμίζει το συμπέρασμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στην ειδική έκθεσή του αριθ. 13/2019, ότι οποιαδήποτε αντιδεοντολογική συμπεριφορά υπαλλήλου ή Μέλους των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ είναι απαράδεκτη και, ακόμη και αν είναι απλώς εικαζόμενη, κινεί σε μεγάλο βαθμό το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης και αποδυναμώνει την εμπιστοσύνη των πολιτών στην Ένωση.· εκφράζει τη λύπη του για τις δύο περιπτώσεις πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων στις οποίες εμπλέκονται υψηλόβαθμα στελέχη της ΓΔ MOVE σε θέματα αποστολών και της ΓΔ NEAR σε θέματα ιδιοκτησίας, που αναφέρθηκαν στον Τύπο το 2022· σημειώνει ότι η Επιτροπή εφαρμόζει αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου σε θέματα διαχείρισης της δεοντολογίας σύμφωνα με την έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου για το 2019 και την απόφαση της Ευρωπαίας Διαμεσολαβήτριας σχετικά με την έρευνα για τη μεταπήδηση από τον δημόσιο στον ιδιωτικό τομέα· επισημαίνει ότι η αντιδεοντολογική συμπεριφορά έχει επίσης δημοσιονομικό κόστος για το οικείο όργανο και επαναλαμβάνει τη θέση και τις προσδοκίες του όσον αφορά τον φορέα δεοντολογίας της Ένωσης·

219. σημειώνει τη θέσπιση και την επακόλουθη πρόσληψη απεσταλμένου της ΕΕ για τις ΜΜΕ, ο οποίος είναι έκτακτος υπάλληλος εκτός κατηγορίας στον βαθμό AD 15· εκφράζει αποδοκιμασία για το γεγονός ότι πολλά μέσα ενημέρωσης ανέφεραν ότι ο επιτυχών υποψήφιος διορίστηκε τελικά παρά το γεγονός ότι στις αξιολογήσεις πρόσληψης επέδειξε λιγότερα προσόντα από τις δύο άλλες γυναίκες υποψήφιες από υποεκπροσωπούμενα κράτη μέλη, γεγονός που θέτει το ερώτημα, κατά πόσον ελήφθησαν υπόψη οι αρχές της αξιοκρατίας, της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων και της γεωγραφικής ισορροπίας· σημειώνει με ανησυχία ότι ο επιτυχών υποψήφιος είναι απερχόμενος βουλευτής από το γερμανικό πολιτικό κόμμα της προέδρου φον ντερ Λάιεν· καλεί την Επιτροπή να διορθώσει την κατάσταση καταργώντας τον διορισμό και δρομολογώντας μια πραγματικά διαφανή και ανοικτή διαδικασία για την επιλογή του απεσταλμένου της ΕΕ για τις ΜΜΕ·

Κτίρια και διοίκηση

220. σημειώνει ότι το νέο κεντρικό εταιρικό χρηματοοικονομικό σύστημα της Επιτροπής, SUMMA, είχε προγραμματιστεί να τεθεί σε λειτουργία έως το τέλος του 2023 και είχε σημειώσει πρόοδο σύμφωνα με τον στόχο να τεθεί σε λειτουργία στις αρχές του 2024· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η προθεσμία για την εφαρμογή του νέου λογιστικού συστήματος παρατάθηκε κατά ένα έτος, διότι η ταυτόχρονη υλοποίηση των συνδέσεων των επιχειρησιακών προγραμμάτων (επιμερισμένη διαχείριση, ηλεκτρονικές επιχορηγήσεις, ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, πληρωμές προσωπικού) με το SUMMA έχει αποδειχθεί πιο περίπλοκη από ό,τι αναμενόταν· τονίζει με ανησυχία ότι το κόστος του προγράμματος SUMMA από την έναρξή του στις αρχές του 2018 έως το τέλος του 2022 ανήλθε σε περίπου 95 εκατομμύρια EUR και ότι η παράταση του χρονοδιαγράμματος του θα απαιτήσει πρόσθετους πόρους το 2024, οι οποίοι εκτιμώνται σε περίπου 7 εκατομμύρια EUR·

221. σημειώνει την έγκριση, στις 5 Απριλίου 2022, της ανακοίνωσης για τον οικολογικό προσανατολισμό της Επιτροπής, σκοπός της οποίας είναι η επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2030, συμπεριλαμβανομένου ενός σχεδίου δράσης για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου· σημειώνει ότι η Επιτροπή σκοπεύει να επιτύχει τους στόχους αυτούς με την απόκτηση κτιρίων αυξημένης ενεργειακής απόδοσης και ενισχυμένου πράσινου χαρακτήρα, με τη στροφή σε δυναμικούς συνεργατικούς χώρους εργασίας και με τη μείωση του αριθμού των γραφείων, και επαναλαμβάνει την προειδοποίησή του ότι η ευημερία και η ικανοποίηση του προσωπικού θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε όλες τις μελλοντικές αποφάσεις σχετικά με το θέμα αυτό·

222. σημειώνει τα δημοσιεύματα των μέσων ενημέρωσης σχετικά με τις διαπραγματεύσεις μεταξύ της βελγικής κυβέρνησης και της Επιτροπής για μια συναλλαγή επί ακινήτων αξίας σχεδόν ενός δισεκατομμυρίου EUR, και, ομοίως, τα σχέδια της Επιτροπής να μισθώσει χώρους γραφείων στη βόρεια περιοχή των Βρυξελλών, συμπεριλαμβανομένης της απροθυμίας του ενδιαφερόμενου προσωπικού· τονίζει ότι οποιαδήποτε εξέλιξη των πολιτικών της Επιτροπής για τα ακίνητα δεν θα πρέπει να υποβαθμίζει τις συνθήκες εργασίας του προσωπικού της·

([18]) Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 23/2020 «EPSO: Καιρός να προσαρμοστεί η διαδικασία επιλογής στις μεταβαλλόμενες ανάγκες πρόσληψης».

223. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι η Επιτροπή αρνήθηκε να παράσχει αρχεία των συζητήσεων με φαρμακευτική εταιρεία και εκφράζει τη λύπη του για την έλλειψη διαφάνειας όσον αφορά τα γραπτά μηνύματα μεταξύ της Προέδρου της Επιτροπής και των φαρμακευτικών εταιρειών σχετικά με την αγορά εμβολίων κατά της νόσου COVID-19· σημειώνει την απόφαση της Ευρωπαίας Διαμεσολαβήτριας για τη σχετική υπόθεση 1316/2021/MIG, σύμφωνα με την οποία η μη καταγραφή γραπτών μηνυμάτων στο μητρώο εγγράφων της συνιστά «κακοδιοίκηση» και εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν έδωσε συνέχεια στη σύσταση για τη διεξαγωγή νέας αναζήτησης των σχετικών γραπτών μηνυμάτων· σημειώνει ότι, μέχρι σήμερα, η Επιτροπή δεν έχει θέσει στη διάθεση των βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τις μη αναθεωρημένες εκδόσεις των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί· υπενθυμίζει το ψήφισμα του Κοινοβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2023, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού σε έγγραφα – ετήσια έκθεση για τα έτη 2019-2021,

Ευρωπαϊκά Σχολεία

224. σημειώνει με ικανοποίηση ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο, στην ετήσια έκθεσή του σχετικά με τους λογαριασμούς του για τα Ευρωπαϊκά Σχολεία για το οικονομικό έτος 2022, δεν εντόπισε ουσιώδη σφάλματα στους οριστικούς ενοποιημένους ετήσιους λογαριασμούς των Ευρωπαϊκών Σχολείων για το 2022· εκφράζει την ικανοποίησή του για τις περαιτέρω βελτιώσεις που επισήμανε το Ελεγκτικό Συνέδριο όσον αφορά την ποιότητα των τελικών ατομικών και ενοποιημένων λογαριασμών σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη·

225. σημειώνει με ανησυχία ότι τόσο το Ελεγκτικό Συνέδριο όσο και ο εξωτερικός ελεγκτής εντόπισαν επουσιώδη σφάλματα, τα οποία αφορούσαν κυρίως τον υπολογισμό των προβλέψεων για παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία και ότι οι ελεγκτικές γνώμες του εξωτερικού ελεγκτή δεν ήταν σύμφωνες με τη σύμβαση-πλαίσιο που συνήφθη με την Υπηρεσία του Γενικού Γραμματέα («κεντρική υπηρεσία»)·

226. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο, μολονότι επαινεί τις βελτιώσεις στις διαδικασίες πρόσληψης και σύναψης συμβάσεων στην κεντρική υπηρεσία, διαπίστωσε, για δύο από τα επτά σχολεία που εξέτασε (Φρανκφούρτη και Λουξεμβούργο Ι), ελλείψεις σε αυτές τις διαδικασίες· σημειώνει με ανησυχία ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο διαπίστωσε και πάλι αδυναμίες όσον αφορά τις διαδικασίες πληρωμών τόσο για την κεντρική υπηρεσία όσο και για τα δύο σχολεία που εξετάστηκαν·

227. υπενθυμίζει ότι το Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του της 12ης Σεπτεμβρίου 2023 σχετικά με το σύστημα των Ευρωπαϊκών Σχολείων: τρέχουσα κατάσταση, προκλήσεις και προοπτικές ([19]), τόνισε ότι το ισχύον σύστημα πρόσληψης εκπαιδευτικών στο σύστημα των Ευρωπαϊκών Σχολείων (ΕΣΑ) παρουσιάζει σοβαρές ελλείψεις, με αποτέλεσμα την αναντιστοιχία μεταξύ των επιτόπιων αναγκών και του πραγματικού προσωπικού που αποσπάται από τα κράτη μέλη, ζητήματα με ετήσια σχέδια προσλήψεων, δυσκολίες στην εξεύρεση ειδικευμένων εκπαιδευτικών και προσωπικού, επισφαλείς συνθήκες εργασίας για τους τοπικά προσλαμβανόμενους εκπαιδευτικούς και λοιπό εκπαιδευτικό προσωπικό και προβλήματα συνεχούς επαγγελματικής εξέλιξης·

Συστάσεις

228. καλεί την Επιτροπή:

i) να λαμβάνει υπόψη επί ίσοις όροις την αποδοτική χρήση των χώρων γραφείων και την υγεία και ευημερία του προσωπικού κατά την εφαρμογή της νέας στρατηγικής για τους ανθρώπινους πόρους, ιδίως όσον αφορά τα άτομα με αναπηρία, καθώς και τη δέουσα συμμετοχή εκπροσώπων του προσωπικού όταν μεταβάλλονται οι συνθήκες εργασίας·

ii) να επαγρυπνεί όσον αφορά την πρόληψη, τον εντοπισμό και την κατάλληλη διαχείριση των περιπτώσεων επαγγελματικής εξουθένωσης στο ευρύτερο πλαίσιο στελέχωσης, φόρτου εργασίας και ευεξίας του προσωπικού·

iii) να ενισχύσει τα μέτρα για τη στήριξη των γυναικών που ακολουθούν διευθυντική σταδιοδρομία, προκειμένου να αυξηθεί ο αριθμός των αιτήσεων από γυναίκες υψηλής ειδίκευσης σε θέσεις μεσαίων και ανώτερων διοικητικών στελεχών τόσο στην Επιτροπή όσο και στους οργανισμούς της Ένωσης·

iv) να συνεχίσει τις εργασίες της για να εξασφαλίσει δίκαιη γεωγραφική ισορροπία του προσωπικού της σε όλα τα επίπεδα, τηρώντας παράλληλα τις απαιτήσεις του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης σχετικά με τις ικανότητες και τα προσόντα των υποψηφίων·

v) να αντιμετωπίσει χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση και αποτελεσματικά τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα μέλη του προσωπικού τα οποία έχουν τοποθετηθεί και διαμένουν στο Λουξεμβούργο·

vi) να πραγματοποιήσει κατάλληλες επενδύσεις στην ανάπτυξη ικανοτήτων και πόρων ΤΠ ώστε η EPSO να είναι αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη και, ιδίως, να διασφαλίζει βέλτιστες συνθήκες δοκιμασιών στις μελλοντικές διαδικασίες επιλογής· και

vii) να διασφαλίσει καλύτερη και αυστηρότερη προσέγγιση διαχείρισης κινδύνου όσον αφορά την ετοιμότητα της εγκατάστασης του SUMMA και να αποφύγει τους σημαντικούς κινδύνους προσωρινής διακοπής έως ότου το νέο λογιστικό σύστημα καταστεί πλήρως λειτουργικό·

viii) να δώσει συνέχεια στη σύσταση της Διαμεσολαβήτριας στην υπόθεση 1316/2021/MIG, καθώς και να διασφαλίσει τη συμβατότητα των εσωτερικών κατευθυντήριων γραμμών της σχετικά με την καταχώριση εγγράφων με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([20])·

([19]) Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2023)0306.
([20]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145 της 31.5.2001, σ. 43).

229. επιπλέον, καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να υποστηρίζει τα Ευρωπαϊκά Σχολεία ώστε:

i) να εφαρμόσουν αμελλητί τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου που περιέχονται στην έκθεσή του σχετικά με τους λογαριασμούς των Ευρωπαϊκών Σχολείων για το οικονομικό έτος 2022 και να τηρούν ενήμερη την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με την πρόοδο·

ii) να καλύψουν επειγόντως τις συνεχιζόμενες ελλείψεις εκπαιδευτικών και να διασφαλίσουν σταθερές και δίκαιες συνθήκες απασχόλησης για όλους, διατηρώντας το προσωπικό και μειώνοντας την εναλλαγή του, ώστε να αποφευχθεί επίσης η φυγή επιστημονικού δυναμικού· και

iii) να διενεργήσει εμπεριστατωμένη επανεξέταση, υπό την εποπτεία ανεξάρτητου προέδρου, των δομών διακυβέρνησης και διαχείρισης σε ολόκληρο το σύστημα των ευρωπαϊκών σχολείων και να εξασφαλίσει τη συμμετοχή της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού της Επιτροπής·

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ)

Γενικές παρατηρήσεις

230. υπενθυμίζει ότι η έξαρση της πανδημίας της COVID-19 το 2020 άλλαξε απότομα τις οικονομικές και κοινωνικές προοπτικές της Ένωσης και οδήγησε σε μια ενιαία προσπάθεια για τη δρομολόγηση της δέσμης μέτρων ανάκαμψης για την Ευρώπη, η οποία αποτελείται από το ΠΔΠ 2021-2027 και το NGEU, ακρογωνιαίος λίθος των οποίων είναι ο ΜΑΑ· υπενθυμίζει ότι στόχος του ΜΑΑ είναι να παράσχει στα κράτη μέλη χρηματοδοτική στήριξη για τον μετριασμό των σοβαρών οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας της COVID-19 και να καταστήσει τις ευρωπαϊκές οικονομίες και κοινωνίες πιο βιώσιμες, ανθεκτικές, συμπεριληπτικές και καλύτερα προετοιμασμένες για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης· υπενθυμίζει ότι ο ΜΑΑ είναι ένα καινοτόμο, προσωρινό μέσο που βασίζεται στις επιδόσεις, γεγονός που σημαίνει ότι οι πληρωμές συνδέονται με την ικανοποιητική εκπλήρωση οροσήμων και στόχων που αντικατοπτρίζουν την πρόοδο όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις που περιλαμβάνονται στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), τα οποία καθορίζονται σε εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου·

231. σημειώνει ότι και τα 27 ΣΑΑ εγκρίθηκαν έως το τέλος του 2022, και διατέθηκαν 335,1 δισεκατομμύρια EUR σε επιχορηγήσεις και 165,3 δισεκατομμύρια EUR σε δάνεια, τα οποία θα καταβληθούν μετά την εκπλήρωση 2 557 μέτρων (εκ των οποίων περίπου το ένα τρίτο για μεταρρυθμίσεις και τα δύο τρίτα για επενδύσεις), και την επίτευξη των αντίστοιχων 6 237 ορόσημων και στόχων, έως το 2026· σημειώνει ότι το 2022 η Επιτροπή εκταμίευσε συνολικά, συμπεριλαμβανομένης της προχρηματοδότησης, 74,4 δισεκατομμύρια EUR (47,2 δισεκατομμύρια EUR σε επιχορηγήσεις και 27,2 δισεκατομμύρια EUR σε δάνεια)·

232. σημειώνει ότι το σχέδιο REPowerEU δρομολογήθηκε τον Μάιο του 2022 για να βοηθήσει την Ένωση να μειώσει την εξάρτησή της από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα με την εξοικονόμηση ενέργειας, την παραγωγή καθαρής ενέργειας και τη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού της, η οποία ευθυγραμμίζεται με την πράσινη μετάβαση· σημειώνει ότι οι τροποποιήσεις που εισήχθησαν στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([21]) για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (κανονισμός ΜΑΑ) με τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([22]) σχετικά με το REPower EU πρόσθεσαν πρόσθετη χρηματοδότηση και προτεραιότητες στον ΜΑΑ· σημειώνει ότι και τα 27 κράτη μέλη έχουν υποβάλει τροποποιημένα ΣΑΑ για να συμπεριλάβουν κεφάλαια για το REPowerEU, αλλά και για να ζητήσουν πρόσθετη δανειακή στήριξη, να προβούν σε προσαρμογές μετά την επικαιροποίηση της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς ή να επιφέρουν τροποποιήσεις λόγω αντικειμενικών περιστάσεων, όπως κατέστη δυνατό με τον κανονισμό ΜΑΑ· σημειώνει ότι η αναθεώρηση των ΣΑΑ υπόκειται στα ίδια κριτήρια αξιολόγησης με τα αρχικά σχέδια, σε συνδυασμό με ειδικές απαιτήσεις που ισχύουν για τα κεφάλαια για το REPowerEU·

233. υπενθυμίζει ότι, στο πλαίσιο του NGEU, η Επιτροπή μπορεί να συγκεντρώσει έως και 806,9 δισεκατομμύρια EUR από τα μέσα του 2021 έως το 2026 μέσω της έκδοσης ομολόγων της Ένωσης· σημειώνει ότι τον Ιούνιο του 2022 η Επιτροπή ανακοίνωσε σχέδιο χρηματοδότησης για την περίοδο από τον Ιούνιο έως το τέλος Δεκεμβρίου 2022 και συγκέντρωσε επιπλέον 50 δισεκατομμύρια EUR σε μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση για το NGEU, η οποία συμπληρώνεται από βραχυπρόθεσμες εκδόσεις ομολόγων της ΕΕ, ανεβάζοντας το συνολικό ανεξόφλητο ποσό των ομολόγων NGEU σε 171 δισεκατομμύρια EUR, εκ των οποίων 36,5 EUR συγκεντρώθηκαν με την έκδοση πράσινων ομολόγων· σημειώνει ότι το χρέος αυτό αποτελείται από δανειακά ποσά με διαφορετικές προθεσμίες λήξης, που κυμαίνονται μεταξύ 1 και περισσότερων από 25 έτη· παρατηρεί ότι η αποπληρωμή του χρέους που αφορά το NGEU δεν θα ξεκινήσει πριν από το 2028·

([21]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

([22]) Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 όσον αφορά τα κεφάλαια για το REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/1755 και της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (ΕΕ L 63 της 28.2.2023, σ. 1).

234. σημειώνει τις προσπάθειες της Επιτροπής να συγκεντρώσει κεφάλαια από τις χρηματοπιστωτικές αγορές για την παροχή των χρηματοδοτικών μέσων για τον ΜΑΑ· σημειώνει ότι το 2020 στο ΠΔΠ 2021-2027 είχε προγραμματιστεί ποσό 14,9 δισεκατομμυρίων EUR για την κάλυψη των πληρωμών τόκων για μη επιστρεπτέα στήριξη στο πλαίσιο του NGEU· εκφράζει την ανησυχία του για τον αντίκτυπο των υψηλότερων επιτοκίων στην αγοραστική δύναμη του προϋπολογισμού της Ένωσης, δεδομένου ότι τα επιτόκια των 10ετών ομολόγων της ΕΕ αυξήθηκαν από 0,09 % το 2021 σε 3,2 % το 2023· σημειώνει ότι το κόστος δανεισμού με αξιολόγηση ΑΑΑ της Επιτροπής είναι υψηλότερο από αυτό των κρατών μελών με χαμηλότερη αξιολόγηση· σημειώνει ότι τα δανειακά ποσά πρέπει να αποπληρωθούν και ότι εξακολουθούν να απαιτούνται δανειοληπτικές δραστηριότητες όχι μόνο για την άντληση νέων κονδυλίων, αλλά και για την αντικατάσταση του υφιστάμενου χρέους· εκφράζει την ανησυχία του για την αύξηση των επιτοκίων, ιδίως το 2022, και τα χρέη που προκύπτουν καθώς και για την αβέβαιη ικανότητα αποπληρωμής των δανείων, λαμβάνοντας υπόψη το μεγάλο χρηματικό ποσό που δανείζεται η Επιτροπή για τη χρηματοδότηση του ΜΑΑ· σημειώνει, ωστόσο, ότι το χρέος είναι επί του παρόντος κατά 90 δισεκατομμύρια EUR χαμηλότερο από ό, τι είχε αρχικά προβλεφθεί· σημειώνει το μακροπρόθεσμο σχέδιο της Επιτροπής για την αποπληρωμή του χρέους και καλεί την Επιτροπή να το επικαιροποιεί τακτικά και να ενημερώνει την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με τυχόν νέους κινδύνους που ενδέχεται να επηρεάσουν την εφαρμογή του· σημειώνει τη δήλωση της Επιτροπής ότι η Ένωση θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της έναντι των ομολογιούχων σε κάθε περίπτωση και την πρότασή της για τεχνική τροποποίηση του ΠΔΠ με σκοπό τη βελτιστοποίηση της δημοσιονομικής μεταχείρισης του κόστους δανεισμού του NGEU· σημειώνει ότι οι πληροφορίες σχετικά με το χρέος της ΕΕ και τις προγραμματισμένες αποπληρωμές αποτελούν μέρος της τακτικής υποβολής εκθέσεων στο πλαίσιο του διαλόγου για το NGEU· ζητεί από την Επιτροπή να συνεχίσει να παρέχει περισσότερες πληροφορίες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τον τρόπο αποπληρωμής και τα ιδρύματα από τα οποία δανείζεται τα κεφάλαια· τονίζει ότι το χρέος αυτό επιβαρύνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ·

235. επικροτεί την εκτίμηση της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία η πλήρης υλοποίηση, έως το τέλος του 2026, των ποσοτικώς προσδιορίσιμων οροσήμων και στόχων που χρηματοδοτούνται από πράσινα ομόλογα στο πλαίσιο του NGEU και αντιστοιχούν στο 57 % των επιλέξιμων δαπανών στο πλαίσιο αυτών των πράσινων ομολόγων NGEU μπορεί να μειώσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά 44 εκατομμύρια τόνους CO_2 ετησίως, ποσό που ισοδυναμεί με το 1,2 % των συνολικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της Ένωσης το 2022 –και επιμένει στην ορθή εφαρμογή· τονίζει, επιπλέον, ότι είναι σημαντικό οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις στο πλαίσιο των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας να επιτυγχάνουν τους κλιματικούς στόχους του κανονισμού και να τηρούν πλήρως την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»·

Παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου

236. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εξέδωσε γνώμη με επιφύλαξη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών του ΜΑΑ το 2022· εκφράζει την ανησυχία του διότι το Ελεγκτικό Συνέδριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι 11 από τις 13 πληρωμές του ΜΑΑ που πραγματοποιήθηκαν το 2022 επηρεάστηκαν από ποσοτικές διαπιστώσεις και ότι 6 από τις πληρωμές αυτές επηρεάστηκαν από ουσιώδες σφάλμα· σημειώνει ότι, κατά τη γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκτός από τα εν λόγω ζητήματα, οι δαπάνες του ΜΑΑ που εγκρίθηκαν στους λογαριασμούς για το οικονομικό έτος 2022 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές· σημειώνει ότι η φύση του μοντέλου δαπανών του ΜΑΑ βασίζεται στις εκτιμήσεις στις οποίες πρέπει να προβεί η Επιτροπή και, κατά συνέπεια, το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν παρέχει ποσοστό σφάλματος, αλλά εκτιμά ότι ο ελάχιστος δημοσιονομικός αντίκτυπος των πορισμάτων του είναι χαμηλότερος, αλλά κοντά στο όριο σημαντικότητας·

237. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο έλεγξε 244 από τα 274 ορόσημα και το σύνολο των 37 στόχων που περιλαμβάνονταν σε 2022 αιτήσεις πληρωμής για επιχορηγήσεις· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο θεωρεί ότι 15 από αυτούς επηρεάστηκαν από προβλήματα κανονικότητας (κάτω του 5 % του συνόλου)· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο θεωρεί ότι οι απαιτήσεις δεν είχαν εκπληρωθεί ικανοποιητικά για οκτώ ορόσημα και στόχους σε οκτώ πληρωμές και ότι η Επιτροπή είχε πραγματοποιήσει τις αντίστοιχες πληρωμές· σημειώνει ότι τα συμπεράσματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου βασίζονται σε εκτεταμένες ελεγκτικές εργασίες και ότι η Επιτροπή αμφισβητεί την ερμηνεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου όσον αφορά τις νομικές απαιτήσεις που ορίζονται από το Συμβούλιο ή σε ποιοτικές αποφάσεις άλλες από της Επιτροπής· σημειώνει ότι όλες οι πληρωμές του ΜΑΑ πρέπει να αξιολογούνται με βάση το πλαίσιο που κοινοποιείται και εφαρμόζεται από την Επιτροπή, η οποία πρέπει να λαμβάνει υπόψη για κάθε πληρωμή τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής και τον έλεγχο από εμπειρογνώμονες των κρατών μελών στο πλαίσιο της διαδικασίας επιτροπολογίας·

238. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο προσδιόρισε ποιες θεωρεί ότι είναι περιπτώσεις συνέχισης ενός προϋπάρχοντος έργου που ξεκίνησε πριν από την περίοδο επιλεξιμότητας και ποιοι στόχοι υποκατέστησαν τις επαναλαμβανόμενες εθνικές δημοσιονομικές δαπάνες· εκφράζει την ανησυχία του για τις καταστάσεις αυτές, μολονότι το συμπέρασμα αυτό δεν συνάδει με την εκτίμηση του ίδιου του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι οι επαναλαμβανόμενες ενέργειες αναφέρονται σε είδη δαπανών όπως το κόστος προσωπικού και λειτουργίας των κρατικών φορέων· υπενθυμίζει ότι ο ΜΑΑ δεν χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση επαναλαμβανόμενων δαπανών του προϋπολογισμού και ζητεί να ληφθούν κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των μερικών πληρωμών, όταν εντοπίζονται τέτοιες περιπτώσεις από την Επιτροπή·

239. υπενθυμίζει την παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην ειδική έκθεση αριθ. 21/2022 και στην ετήσια έκθεσή του για το 2021 ότι τα ορόσημα και οι στόχοι συχνά στερούνται σαφήνειας και δεν είναι επαρκώς καθορισμένα και ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο επαναλαμβάνει την ίδια παρατήρηση στην ετήσια έκθεσή του για το 2022· καλεί την Επιτροπή να επωφεληθεί από τα διδάγματα που αντλήθηκαν όταν θα σχεδιάζει τα μελλοντικά μέσα που βασίζονται στις επιδόσεις·

240. εκφράζει την ανησυχία του για τα πορίσματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην ειδική έκθεση αριθ. 26/2023, όπου αναφέρεται ότι τα ορόσημα και οι στόχοι ποικίλλουν ως προς τις φιλοδοξίες μεταξύ των κρατών μελών, και θεωρεί ότι αυτό είναι ένα ακόμη παράδειγμα άνισης μεταχείρισης των κρατών μελών από την Επιτροπή· σημειώνει ότι η Επιτροπή επιβεβαίωσε τις διαφορές και θα προσπαθήσει να ενισχύσει την ίση μεταχείριση κατά τη φάση υλοποίησης· θεωρεί ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει εξ ορισμού να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης και εκφράζει τη λύπη του διότι αυτό δε συνέβη κατά τη διαπραγμάτευση των ΣΑΑ· επιμένει ότι πρέπει να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση κατά την αξιολόγηση της ολοκλήρωσης των οροσήμων και των στόχων·

241. σημειώνει με ανησυχία ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο θεωρεί ότι το 2022 προέκυψε περίπτωση διπλής χρηματοδότησης, παρόλο που το εν λόγω μέτρο δεν συνεπάγεται δαπάνες στο πλαίσιο του ΜΑΑ· σημειώνει την παρατήρηση της Επιτροπής ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό ΜΑΑ, η «διπλή χρηματοδότηση» συνδέεται ρητά με το κόστος και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να υπάρξει «διπλή χρηματοδότηση» εάν το κράτος μέλος δεν έχει υποβάλει εκτίμηση κόστους στο πλαίσιο του εθνικού του σχεδίου· σημειώνει ότι η Επιτροπή υπογραμμίζει πως οι μεταρρυθμίσεις χωρίς κόστος δεν αυξάνει το χρηματοδοτικό κονδύλιο, όμως αποτελούν βασικά κριτήρια για τη θετική αξιολόγηση των ΣΑΑ από την Επιτροπή, καθώς και για την πλήρη εφαρμογή τους όσον αφορά τις σχετικές πληρωμές·

242. σημειώνει με ανησυχία ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο εντόπισε επίσης αρκετές περιπτώσεις ανεπαρκούς σχεδιασμού σε ορόσημα και στόχους και προβλήματα όσον αφορά την αξιοπιστία των πληροφοριών που συμπεριέλαβαν τα κράτη μέλη στις διαχειριστικές δηλώσεις τους και σημειώνει επίσης ότι η Επιτροπή συμφωνεί με την επανεξέταση των οροσήμων και στόχων, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει νομική αιτιολόγηση για την αλλαγή των στοιχείων μιας εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου, δηλαδή ότι ένα κράτος μέλος υποβάλλει τροποποιημένο σχέδιο και μια νομική βάση δικαιολογεί τις αλλαγές·

243. τονίζει ότι έως το τέλος του 2022 η Επιτροπή είχε αναφέρει έξι περιπτώσεις πιθανών παρατυπιών στην OLAF, οι οποίες εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια κατασταλτικών ελέγχων ή από ανοικτές πηγές και σχετίζονταν με δράσεις που υποστηρίζονται από τον ΜΑΑ· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το 2022 η OLAF διέδωσε ένα πλαίσιο κινδύνου για τον ΜΑΑ και παρείχε πάνω από 50 σεμινάρια κατάρτισης για την ευαισθητοποίηση σε θέματα απάτης σε υπηρεσίες της Επιτροπής, οργανισμούς και άλλους εξωτερικούς εταίρους, συμπεριλαμβανομένων των αρχών των κρατών μελών·

244. τονίζει ότι η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα και ότι η ακριβέστερη εφαρμογή και παρακολούθηση των επιδόσεων θα συμβάλει στην πρόληψη και τη μείωση της απάτης σε πρώιμο στάδιο· τονίζει ότι ιδίως τα ορόσημα και οι στόχοι που αφορούν το κράτος δικαίου και την καταπολέμηση της διαφθοράς είναι ουσιαστικής σημασίας για την παρεμπόδιση διεφθαρμένων ατόμων, οργανώσεων, κυβερνήσεων ή εγκληματικών συστημάτων· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί στενά την εκπλήρωση των οροσήμων και στόχων που αφορούν το κράτος δικαίου και την καταπολέμηση της διαφθοράς και να υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με πιθανές αντιστροφές·

245. εκφράζει την ανησυχία του για το πόρισμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι η υποβολή εκθέσεων για περιστατικά απάτης που αφορούν δαπάνες του ΜΑΑ στερείται τυποποιημένης προσέγγισης με ισχυρό συντονισμό και συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Επιτροπή έχει ήδη προσαρμόσει το σύστημα διαχείρισης παρατυπιών, έτσι να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον ΜΑΑ από τις εθνικές αρμόδιες αρχές· ενθαρρύνει την Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και άλλες σχετικές οντότητες σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο να συμμετάσχουν σε διαρθρωμένη συνεργασία για τον εντοπισμό και την αναφορά, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους, υποθέσεων και πιθανών μορφών απάτης και εγκλημάτων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης για την καλύτερη προστασία των χρημάτων των φορολογουμένων· ζητεί από τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τις ικανότητές τους για την αποκάλυψη εγκλημάτων σε αυτόν τον τομέα·

246. εκφράζει την ικανοποίησή του για τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο του συστηματικού και ολοκληρωμένου ελεγκτικού έργου του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τον ΜΑΑ, με έμφαση στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, το οποίο παρέχει διεξοδική ανάλυση των σχετικών πτυχών του Μηχανισμού και πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του· σημειώνει με ικανοποίηση ότι η Επιτροπή σε γενικές γραμμές αποδέχεται και εφαρμόζει τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και αναγνωρίζει ότι πολλά από τα ζητήματα που εντόπισε το Ελεγκτικό Συνέδριο σχετίζονται με τη νομική βάση του ΜΑΑ· θεωρεί ότι οι συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου που απορρέουν από τις ελεγκτικές εργασίες του σχετικά με τον ΜΑΑ είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τους συννομοθέτες για τα μελλοντικά χρηματοδοτικά μέσα της Ένωσης που βασίζονται στις επιδόσεις·

247. τονίζει το γεγονός ότι ο ΜΑΑ καθιερώθηκε ως το κοινό μέσο της Ένωσης για να μετριάσει τις σοβαρές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας της COVID-19 και να καταστήσει τις ευρωπαϊκές οικονομίες και κοινωνίες πιο βιώσιμες, ανθεκτικές, χωρίς αποκλεισμούς και καλύτερα προετοιμασμένες για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, με αποτέλεσμα τα χρηματοδοτικά μέσα του να μην μπορούν να θεωρηθούν ως ίδιοι πόροι του προϋπολογισμού των κρατών μελών· τονίζει τον κρίσιμο ρόλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της Επιτροπής στους προορατικούς προληπτικούς και κατασταλτικούς ελέγχους που διεξάγουν για να διασφαλίσουν ότι τα κονδύλια δαπανώνται αποτελεσματικά με ικανοποιητική εκπλήρωση των οροσήμων και στόχων·

Λογιστικός και άλλος έλεγχος

248. υπογραμμίζει ότι το πλαίσιο ελέγχου είναι προσαρμοσμένο στον μοναδικό χαρακτήρα του ΜΑΑ και βασίζεται σε δύο είδη ελέγχων, δηλαδή i) ελέγχους από την Επιτροπή για την παροχή εύλογης διασφάλισης σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των αναλήψεων υποχρεώσεων και των πληρωμών, με βάση την ικανοποιητική επίτευξη των οροσήμων και στόχων, όπως ορίζεται στις εκτελεστικές αποφάσεις του Συμβουλίου για την έγκριση των ΣΑΑ, και ii) ελέγχους από τα κράτη μέλη για τη διασφάλιση επαρκούς προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 22 του κανονισμού ΜΑΑ·

249. σημειώνει το γεγονός ότι, με βάση τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και την πείρα που αποκτήθηκε, η Επιτροπή παρουσίασε τις μεθοδολογίες της σχετικά με i) την αξιολόγηση της ικανοποιητικής εκπλήρωσης των οροσήμων και στόχων, ii) τον υπολογισμό των ποσών που αναστέλλονται σε περίπτωση μη εκπλήρωσης ενός ορόσημου ή στόχου, και iii) την αντιμετώπιση πιθανών καταστάσεων στις οποίες τα ορόσημα και οι στόχοι που είχαν αρχικά αξιολογηθεί ως ικανοποιητικά από την Επιτροπή αντιστράφηκαν στη συνέχεια από το κράτος μέλος·

250. σημειώνει ότι το πλαίσιο για την αξιολόγηση των οροσήμων και των στόχων στερείται επεξηγήσεων όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τις αιτίες για τις οποίες δεν θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στην αξιολόγηση ο μηχανισμός επαλήθευσης όπως περιγράφεται στην επιχειρησιακή ρύθμιση· σημειώνει ότι οι ορισμοί της «ικανοποιητικής εκπλήρωσης» των σχετικών των οροσήμων και στόχων ορίζονται με όρους που δεν έχουν σαφή ορισμό και περιέχουν στοιχεία διακριτικής ευχέρειας, όπως «ελάχιστη απόκλιση από απαίτηση» ή «αναλογικές καθυστερήσεις», και ότι η μεθοδολογία για τον καθορισμό της μερικής πληρωμής δεν παρέχει εξήγηση για τις τιμές που επιλέγονται ως συντελεστές· ζητεί να δοθούν περαιτέρω διευκρινίσεις·

251. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι η Επιτροπή εξαρτάται από τις πληροφορίες που παρέχονται από τα κράτη μέλη και συνιστά πιο ενεργή επικοινωνία για τον προορατικό εντοπισμό τυχόν αντιστροφής των οροσήμων και των στόχων· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση να προβεί σε αναθεώρηση των διαδικασιών κατασταλτικού ελέγχου της για την επαλήθευση της πιθανής αντιστροφής των οροσήμων και των στόχων μετά την πληρωμή, εκφράζει όμως τη λύπη του για το γεγονός ότι δεν προβλέπει καμία εκ των υστέρων παρακολούθηση πιθανών περιπτώσεων αντιστροφής μετά το 2026· εκφράζει ιδιαίτερη ανησυχία για το γεγονός ότι δεν υπάρχει καμία νομική διάταξη στον κανονισμό ΜΑΑ που να αντιμετωπίζει την αντιστροφή των οροσήμων και των στόχων μετά την τελευταία ημερομηνία πληρωμών από τον ΜΑΑ και ότι, κατά συνέπεια, η μεθοδολογία της Επιτροπής δεν παρέχει νομική σαφήνεια σε περίπτωση που αντιστραφεί ένα οροσήμου ή στόχου μετά την περίοδο εφαρμογής του ΜΑΑ και αφού έχουν πραγματοποιηθεί όλες οι πληρωμές, ιδίως δεδομένου ότι ορισμένα σημαντικά ορόσημα και στόχοι που περιλαμβάνονται στα ΣΑΑ προβλέπεται πιθανότατα να εκπληρωθούν κατά τη διάρκεια του τελευταίου μέρους της διάρκειας ζωής του ΜΑΑ·

252. σημειώνει ότι 12 εθνικά ΣΑΑ περιλαμβάνουν μεταρρυθμίσεις για το κράτος δικαίου ή την καταπολέμηση της διαφθοράς στα ορόσημα και τους στόχους τους· σημειώνει την πρόσφατη περίπτωση πιθανής αντιστροφής δύο οροσήμων που αφορούν το κράτος δικαίου σε ένα κράτος μέλος· τονίζει την ανάγκη να δώσει η Επιτροπή μεγαλύτερη προσοχή στην πιθανή αντιστροφή των οροσήμων και των στόχων στον τομέα του κράτους δικαίου, δεδομένης της ιδιαίτερης ευαλωτότητάς τους έναντι αυθαίρετων κυβερνητικών αποφάσεων·

253. σημειώνει ότι η Επιτροπή επαλήθευσε την επάρκεια των συστημάτων ελέγχου των κρατών μελών ως προϋπόθεση για τη θετική αξιολόγηση των ΣΑΑ· σημειώνει ότι προστέθηκαν στη συνέχεια πρόσθετα ειδικά «ορόσημα ελέγχου», ως προϋπόθεση για τις πρώτες πληρωμές στα ΣΑΑ 16 κρατών μελών, όπου κενά ή ελλείψεις απαιτούσαν πρόσθετα μέτρα για τη διασφάλιση της πλήρους επάρκειας των συστημάτων για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο παρατήρησε ότι εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στα συστήματα ελέγχου των κρατών μελών, οι οποίες θέτουν σε κίνδυνο τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση του ΜΑΑ και προτρέπει την Επιτροπή και τις εθνικές αρχές να τις αντιμετωπίσουν ταχέως· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν έθεσε κανένα ζήτημα σχετικά με την ικανοποιητική εκπλήρωσή τους που αξιολογήθηκε κατά τη διάρκεια του 2022· σημειώνει τα προβλήματα με την αξιοπιστία των πληροφοριών που παρέχονται στις διαχειριστικές δηλώσεις από τα κράτη μέλη, γεγονός το οποίο γεννά αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα χρήσης τους ως βάσης κατά την αξιολόγηση των οροσήμων και των στόχων· σημειώνει ότι η Επιτροπή διενήργησε 16 ελέγχους συστημάτων το 2022 και 14 το 2023, εξακριβώνοντας μεταξύ άλλων αν ελέγχεται η συμμόρφωση με τους κανόνες της Ένωσης και τους εθνικούς κανόνες, με αποτέλεσμα όλα τα συστήματα ελέγχου των κρατών μελών να έχουν ελεγχθεί τουλάχιστον μία φορά έως το τέλος του 2023· αντιλαμβάνεται ότι ο κανονισμός ΜΑΑ ορίζει ότι τα κράτη μέλη φέρουν την κύρια ευθύνη για την εξασφάλιση του σεβασμού του εθνικού και του ενωσιακού δικαίου, αλλά εκφράζει την ανησυχία του για την παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι υπάρχουν ελλείψεις στη διασφάλιση και τη λογοδοσία όσον αφορά τη συμμόρφωση εξαιτίας της απουσίας ελέγχων συμμόρφωσης από την Επιτροπή σε επενδυτικά έργα που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ· ζητεί την κατάλληλη και ισότιμη εφαρμογή του άρθρου 22 του κανονισμού ΜΑΑ για όλα τα κράτη μέλη και υπενθυμίζει ότι η μη εκπλήρωση των οροσήμων και των στόχων που σχετίζονται με το σύστημα ελέγχου ενός κράτους μέλους μπορεί να οδηγήσει στην αναστολή της πλήρους δόσης και όλων των μελλοντικών δόσεων·

254. υπενθυμίζει ότι ο κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου ([23]) («κανονισμός για την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία») προβλέπει ότι η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία είναι αρμόδια για τις αξιόποινες πράξεις που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης και προβλέπονται στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([24]) σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται στον κανονισμό για την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και ειδικότερα στο κεφάλαιο IV αυτού·

255. εκφράζει την ανησυχία του για τις υποθέσεις που αναφέρθηκαν στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία μετά το πρώτο έτος εφαρμογής του ΜΑΑ και, συγκεκριμένα για τις 15 ενεργές υποθέσεις που αναφέρονται στην ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας για το 2022· καλεί την Επιτροπή να συνεργαστεί με την OLAF και την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία για τον εντοπισμό μορφών απάτης, διαφθοράς και νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες που σχετίζονται με τον ΜΑΑ και καλεί την Επιτροπή να αναλαμβάνει δράση σε τέτοιες καταστάσεις· καλεί την Επιτροπή να μεριμνήσει ώστε να υπάρχουν συνέπειες για κράτη μέλη με υπερβολικά πολλές περιπτώσεις απάτης·

256. σημειώνει με ανησυχία ότι η ευθύνη της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας για τη διερεύνηση εγκλημάτων που αφορούν κονδύλια του ΜΑΑ τίθεται υπό αμφισβήτηση σε 9 περιπτώσεις σε ένα κράτος μέλος· σημειώνει ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο κλήθηκε μέσω προδικαστικού ερωτήματος να γνωμοδοτήσει σε μία από τις περιπτώσεις αυτές·

([23]) Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

([24]) Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29).

Υλοποίηση και αντίκτυπος

257. σημειώνει ότι το 2022 η Επιτροπή πραγματοποίησε 13 πληρωμές σε 11 κράτη μέλη συνολικού ύψους 72,2 δισεκατομμυρίων EUR, μετά την ικανοποιητική εκπλήρωση 366 οροσήμων και στόχων (328 ορόσημα και 38 στόχοι)· σημειώνει ότι, κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της δεύτερης έκθεσης εφαρμογής τον Σεπτέμβριο του 2023, η Επιτροπή έχει λάβει 32 αιτήσεις πληρωμών από 20 κράτη μέλη και έχει εκταμιεύσει συνολικό ποσό 153,4 δισεκατομμυρίων EUR (106,3 δισεκατομμύρια EUR σε επιχορηγήσεις και 47,1 δισεκατομμύρια EUR σε δάνεια)·

258. σημειώνει ότι η Επιτροπή αναφέρει πως η επίτευξη των οροσήμων και στόχων βρίσκεται σε γενικές γραμμές σε καλό δρόμο, και μετά το πρώτο έτος λειτουργίας του ΜΑΑ επικεντρώθηκε περισσότερο στις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις για την οικοδόμηση του πλαισίου ώστε τα επακόλουθα επενδυτικά έργα να έχουν μεγαλύτερο αντίκτυπο· σημειώνει ότι η Επιτροπή αναφέρει καθυστερήσεις σε σύγκριση με το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα πληρωμών, λόγω της διαδικασίας αναθεώρησης των ΣΑΑ στο πλαίσιο του σχεδίου REPowerEU και των προκλήσεων υλοποίησης που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη, όπως ζητήματα διοικητικής ικανότητας, επενδυτικά σημεία συμφόρησης και συνέπειες του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, συμπεριλαμβανομένων της ενεργειακής κρίσης, των απροσδόκητων κλυδωνισμών στις τιμές, των ελλείψεων ορισμένων υλικών και του υψηλού πληθωρισμού·

259. σημειώνει ότι τα κράτη μέλη ενδέχεται να δυσκολευτούν να αντεπεξέλθουν στον διοικητικό φόρτο που συνεπάγεται η μεταφορά μεγάλων κονδυλίων του ΜΑΑ και των ταμείων συνοχής ταυτόχρονα, με αποτέλεσμα να καθυστερήσει η υλοποίηση και να απειληθεί ενδεχομένως η διαφάνεια· σημειώνει τον κίνδυνο διπλής χρηματοδότησης μεταξύ του ΜΑΑ και των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων και ενθαρρύνει την Επιτροπή να διενεργήσει ενεργούς ελέγχους, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών βάσεων δεδομένων, και να επικοινωνήσει με τα κράτη μέλη σχετικά με τις διοικητικές τους ικανότητες ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν θα υπάρξει διπλή χρηματοδότηση·

260. σημειώνει ότι αρκετά κράτη μέλη έχουν προτείνει τη χρήση των κονδυλίων του ΜΑΑ μέσω χρηματοδοτικών μέσων που εφαρμόζονται από την ΕΤΕπ και άλλες εθνικές επενδυτικές τράπεζες για την παροχή κινήτρων για ιδιωτικές επενδύσεις υπό ορισμένες προϋποθέσεις· εκφράζει την ανησυχία του για την πιθανή χρήση αυτών των μέσων με στόχο την επέκταση της χρήσης των κονδυλίων του ΜΑΑ πέραν του 2026· υπενθυμίζει ότι ο ΜΑΑ αποτελεί μέσο αντιμετώπισης κρίσεων και ότι η χρηματοδότηση θα πρέπει να υλοποιείται κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του·

261. σημειώνει ότι η Επιτροπή στηρίζει όλα τα κράτη μέλη στην επιτάχυνση της εφαρμογής και της αναθεώρησης των σχεδίων τους, μεταξύ άλλων αξιοποιώντας το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης· τονίζει τη σημασία του προορατικού ρόλου της Επιτροπής στη στήριξη των κρατών μελών για να αποφεύγουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις καθυστερήσεις και το πρόβλημα της υστέρησης στην εκτέλεση, καθώς και για να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη θα προστατεύουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης και ότι τα χρήματα των φορολογουμένων της ΕΕ θα δαπανώνται με τον δέοντα τρόπο· επισημαίνει ότι, ειδικότερα, για την καταπολέμηση της σοβαρών παρατυπιών και της διπλής χρηματοδότησης θα πρέπει να δίνονται επαρκείς πόροι και προσοχή· σημειώνει τις ανησυχίες που τέθηκαν υπόψη της αρμόδιας για την απαλλαγή αρχής σχετικά με τη διοικητική ικανότητα των κρατών μελών να απορροφούν τα κονδύλια και την υλοποίηση έργων υψηλής ποιότητας, ιδίως προς το τέλος της περιόδου του ΜΑΑ·

262. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι, σύμφωνα με τον πίνακα αποτελεσμάτων του ΜΑΑ της Επιτροπής, τρία κράτη μέλη δεν έχουν υποβάλει αίτηση πληρωμής στην Επιτροπή έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2023· ζητεί την ταχεία υλοποίηση των ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένης αξιολόγησης από την Επιτροπή όσον αφορά τα εμπόδια και τα αποτελέσματα· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι η ανεπαρκής εκτέλεση, εάν δεν μετριαστεί σύντομα, ενδέχεται να οδηγήσει σε κρίση πληρωμών·

263. επικρίνει το γεγονός ότι, σε αντίθεση με τους κύριους στόχους του μηχανισμού, ο ορισμός της «ανθεκτικότητας» δεν επαρκεί για να βελτιωθεί η ετοιμότητα σε μελλοντικές καταστάσεις κρίσης· σημειώνει ότι αποδίδεται ελάχιστη έμφαση στην ανθεκτικότητα ή στην προστιθέμενη αξία της συμβολής στην ανθεκτικότητα όταν επισημαίνονται τα ορόσημα και οι στόχοι· προτρέπει την Επιτροπή να δημιουργήσει έναν δείκτη «συμβολής στην ανθεκτικότητα» για τον πίνακα αποτελεσμάτων του ΜΑΑ και να παρουσιάσει σε πίνακα τον αντίκτυπο στον τομέα της ανθεκτικότητας· προτρέπει περαιτέρω την Επιτροπή να εξετάσει τη συμβολή στην ανθεκτικότητα όταν εξετάζει νέα ορόσημα και στόχους που εισάγονται στα αναθεωρημένα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας· ενθαρρύνει το Ελεγκτικό Συνέδριο να εξετάσει σε μελλοντική μελέτη πιο προσεκτικά τον αντίκτυπο του ΜΑΑ όσον αφορά την ανθεκτικότητα σε όλους τους πυλώνες·

264. τονίζει ότι κατά την επανεξέταση των αναθεωρημένων εθνικών σχεδίων ανάκαμψης, η Επιτροπή θα πρέπει να εξακολουθεί να εφαρμόζει επιμελώς τις «κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης για τον μηχανισμό», όπως περιγράφονται στο παράρτημα V του κανονισμού του κανονισμού ΜΑΑ, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, όπου αναφέρεται ότι η Επιτροπή αξιολογεί και βαθμολογεί τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας με βάση τα κριτήρια της συνάφειας, της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της συνοχής (άρθρο 19 παράγραφος 3), καθώς και την κάλυψη των έξι πυλώνων, και συγκεκριμένα α) την πράσινη μετάβαση, β) τον ψηφιακό μετασχηματισμό, γ) την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, δ) την κοινωνική και εδαφική συνοχή, ε) την υγεία και την οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα, στ) τις πολιτικές για την επόμενη γενιά (άρθρο 3)· υποστηρίζει ότι πρόκειται για μια σημαντική διαδικασία προς αποφυγή αναθεωρημένων εθνικών σχεδίων ανάκαμψης που θα είναι πολύ πιο αδύναμα από τα αρχικά σχέδια ή δεν θα πληρούν πλέον τα κριτήρια·

265. σημειώνει ότι ο ΜΑΑ θα πρέπει να δημιουργήσει συνέργειες και τα μέτρα που θα εφαρμοστούν να οδηγήσουν σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θα έχουν προστιθέμενη αξία· εκφράζει την ανησυχία ότι ορισμένες χώρες έχουν αναμορφώσει και εισαγάγει παλιές εθνικές μεταρρυθμίσεις στα εθνικά ΣΑΑ·

266. τονίζει ότι θα πρέπει να υπάρχει καλύτερη προσέγγιση συνδιακυβέρνησης σε όλα τα κράτη μέλη ούτως ώστε οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, οι κοινωνικοί εταίροι, η ακαδημαϊκή κοινότητα ή άλλοι σχετικοί φορείς να εμπλέκονται επαρκώς στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των εθνικών ΣΑΑ· ζητεί να συμμετέχουν στον μέγιστο δυνατό βαθμό με βάση σαφείς, δίκαιες, διαφανείς και μη πολιτικοποιημένες αρχές στην εφαρμογή των εθνικών ΣΑΑ στο πλαίσιο του εθνικού νομοθετικού πλαισίου·

267. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν μια προσέγγιση μηδενικής ανοχής στη διαφθορά και την απάτη, συμπεριλαμβανομένης της υπεξαίρεσης, χωρίς καμία εξαίρεση·

268. εκφράζει την ικανοποίησή του για την κρίσιμη συμβολή του ΜΑΑ στην πρόληψη σοβαρής οικονομικής ύφεσης και κοινωνικής κρίσης μετά την πανδημία της COVID-19, καθώς και για το γεγονός ότι επέτρεψε ένα άνευ προηγουμένου κύμα μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων σε ολόκληρη την Ένωση, το οποίο θα έχει σημαντικό μακροχρόνιο αντίκτυπο στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ)· επισημαίνει ότι η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία του ΜΑΑ έχει αποδειχθεί εδώ και καιρό από το γεγονός ότι ο καινοτόμος και ευέλικτος χαρακτήρας του επιτρέπει στα κράτη μέλη να επιτύχουν κοινούς στόχους πολιτικής της Ένωσης· σημειώνει ότι, ταυτόχρονα, ο ΜΑΑ επιτρέπει στα κράτη μέλη να αντιμετωπίζουν τις ειδικές ανά χώρα προκλήσεις μέσω του σχεδιασμού των ΣΑΑ, ενώ ένα ενιαίο πλαίσιο αξιολόγησης εφαρμόζεται εξίσου για όλα τα κράτη μέλη και για όλα τα αιτήματα πληρωμών·

269. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που προτείνονται από τα κράτη μέλη για τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης έχουν υπερβεί τους στόχους που ορίζονται στον κανονισμό ΜΑΑ, καθώς οι εκτιμώμενες δαπάνες για το κλίμα ανέρχονται σε περίπου 40 % και οι ψηφιακές δαπάνες στο 26 %, ενώ οι στόχοι ορίστηκαν σε χαμηλότερα ποσοστά 37 % και 20 % αντίστοιχα·

270. σημειώνει την πρόοδο που αναφέρθηκε σχετικά με τους έξι πυλώνες του ΜΑΑ και, ιδίως, σχετικά με την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων (ΣΑΧ), με τουλάχιστον κάποια πρόοδο να έχει σημειωθεί για το 68 % και σημαντική πρόοδος στο 12 % των ΣΑΧ για την περίοδο 2019-2020, γεγονός που καταδεικνύει τα κίνητρα που παρέχονται από τον ΜΑΑ· σημειώνει ότι η πρόοδος στην εφαρμογή των ΣΑΧ του 2022 υπήρξε επίσης σημαντική, με τουλάχιστον κάποια πρόοδο στο 52 % σχεδόν των συστάσεων που απευθύνθηκαν στα κράτη μέλη τον Ιούλιο του 2022·

271. υπενθυμίζει ότι η πανδημία της COVID-19 αποκάλυψε διαρθρωτικές αδυναμίες στα συστήματα υγείας σε ολόκληρη την Ένωση, όπως έλλειψη ανθεκτικότητας και ικανότητας αντιμετώπισης κρίσεων· επισημαίνει ότι η υγεία αποτελεί τομέα πολιτικής εντός ενός από τους έξι πυλώνες του ΜΑΑ, οι οποίοι καθιστούν δυνατή την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων για την ενίσχυση της ικανότητας, της ποιότητας και της ανθεκτικότητάς τους· σημειώνει ότι 531 ορόσημα και στόχοι και 223 μέτρα, καθώς και το 48 % της εκτιμώμενης συνεισφοράς σε αυτόν τον πυλώνα σχετίζονται με την υγειονομική περίθαλψη, αλλά εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι ορισμένα εθνικά ΣΑΑ έχουν ορόσημα ή στόχους που σχετίζονται με την υγεία και δεν συμβάλλουν στην ενίσχυση του εθνικού συστήματος υγείας· σημειώνει ότι περίπου 45 εκατομμύρια άνθρωποι μπορούν να χρησιμοποιούν ή να εξυπηρετούνται από νέες ή εκσυγχρονισμένες εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης χάρη στον ΜΑΑ· προτρέπει την Επιτροπή να ενισχύσει τα ορόσημα και τους στόχους που σχετίζονται με την ετοιμότητα και την ανθεκτικότητα στον τομέα της υγείας, εφόσον είναι δυνατόν, κατά την αναθεώρηση των εθνικών ΣΑΑ και να υποβάλει έκθεση στην αρμόδια για την απαλλαγή αρχή·

272. σημειώνει, με βάση την ειδική έκθεση αριθ. 26/2023, ότι, παρά τον μικρό χρόνο που διατίθεται για τον σχεδιασμό του μοντέλου επιδόσεων του ΜΑΑ, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη κατόρθωσαν να δημιουργήσουν ένα σύστημα παρακολούθησης, συμπεριλαμβανομένου ενός συστήματος ΤΠ, το οποίο επιτρέπει τη μέτρηση της προόδου εφαρμογής· χαιρετίζει τη δέσμευση της Επιτροπής να ασχοληθεί με τα ζητήματα που εντοπίστηκαν και να εφαρμόσει τις σχετικές συστάσεις·

273. τονίζει ότι η ολοκλήρωση των έργων που χρηματοδοτούνται από τα κονδύλια του ΜΑΑ δεν εγγυάται από μόνη της ούτε θετικό οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο ούτε την ποιότητα και τη βιωσιμότητα· σημειώνει τις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τις οποίες επισημαίνονται ορισμένα από τα μειονεκτήματα της χρήσης ενός πλαισίου που βασίζεται στις επιδόσεις και, συγκεκριμένα, της προσπάθειας ποσοτικοποίησης των αποτελεσμάτων, δεδομένου ότι τα ορόσημα και οι στόχοι μετρούν μάλλον τις εκροές· παροτρύνει την Επιτροπή να εφαρμόσει τα διδάγματα που αντλήθηκαν και τις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να διασφαλίσει ότι ο σχεδιασμός των μελλοντικών μέσων που βασίζονται στις επιδόσεις θα μετρά επίσης τα αποτελέσματα και όχι μόνο τις εκροές·

274. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη σημαντική πρόοδο που κατέδειξαν οι κοινοί δείκτες και σε όλους τους πυλώνες πολιτικής έως τον Δεκέμβριο του 2022, όπως η επίτευξη εξοικονόμησης 22 εκατομμυρίων Megawatt («MWh») στην ετήσια κατανάλωση ενέργειας, η ενίσχυση σε 1,43 εκατομμύρια επιχειρήσεις είτε μέσω χρηματικής στήριξης είτε μέσω στήριξης σε είδος, η παροχή κατάρτισης σε τέσσερα εκατομμύρια ανθρώπους και η παροχή στήριξης σε 4 115 196 νέους ηλικίας 15-29 ετών·

275. υπενθυμίζει ότι, στις 15 Δεκεμβρίου 2022, το Συμβούλιο εξέδωσε εκτελεστική απόφαση σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του ΣΑΑ για την Ουγγαρία με βάση τη θετική αξιολόγηση της Επιτροπής· υπενθυμίζει ότι στο εθνικό ΣΑΑ προστέθηκαν 27 «κορυφαία ορόσημα» με διορθωτικά μέτρα και μέτρα λογιστικού και άλλου ελέγχου· σημειώνει ότι, στις 7 Δεκεμβρίου 2023, το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση για την έγκριση του τροποποιημένου ΣΑΑ της Ουγγαρίας, συμπεριλαμβανομένου ενός κεφαλαίου για το REPowerEU, το οποίο επιτρέπει στην Ουγγαρία να λάβει 0,9 δισεκατομμύρια EUR, ως προχρηματοδότηση, από τα κονδύλια του REPowerEU· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η προαναφερθείσα προχρηματοδότηση δεν υπόκειται στην εν εξελίξει διαδικασία στο πλαίσιο του μηχανισμού αιρεσιμότητας για το κράτος δικαίου·

276. σημειώνει ότι ο πίνακας αποτελεσμάτων του ΜΑΑ παρέχει πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο σχετικά με τις εκταμιεύσεις και την πρόοδο που σημειώνουν τα κράτη μέλη, καθώς και πρόσθετα δεδομένα, δείκτες και θεματική ανάλυση και εκφράζει την ικανοποίησή του για τη δρομολόγηση του διαδραστικού χάρτη σε ολόκληρη την Ένωση που εμφανίζει τα έργα του ΜΑΑ ανά γεωγραφική τοποθεσία και παρέχει πληροφορίες σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση· εκφράζει, ωστόσο, την ανησυχία του για το γεγονός ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι επιδόσεις που παρουσιάστηκαν στερούνται διαφάνειας όσον αφορά την ενσωμάτωση εκτιμήσεων και ότι οι συγκεντρωτικές πληροφορίες δεν είναι συγκρίσιμες, καθώς και ότι οι πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο στο πλαίσιο των έξι πυλώνων είναι παραπλανητικές, πράγμα που σημαίνει ότι όταν ένα μέτρο αποδίδεται σε έναν πρωταρχικό και έναν δευτερεύοντα τομέα πολιτικής που ανήκει στον ίδιο πυλώνα, η συνεισφορά κάθε μέτρου υπολογίζεται δύο φορές· επισημαίνει ότι η διαφάνεια όσον αφορά τους περιορισμούς είναι εξαιρετικά σημαντική, δεδομένου ότι επηρεάζει την (αντιληπτή) αξιοπιστία όλων των πληροφοριών που παρουσιάζονται· καλεί την Επιτροπή να διορθώσει αμέσως τις ελλείψεις που εντοπίστηκαν και να ενημερώσει προορατικά σχετικά με τους περιορισμούς των δεδομένων που παρουσιάζονται στον πίνακα αποτελεσμάτων του ΜΑΑ·

277. σημειώνει ότι πολλά αμιγώς εθνικά έργα αναφέρονται ως διασυνοριακά μόλις αποκτήσουν συνιστώσες εξοικονόμησης ή μείωσης της ενέργειας· επικρίνει την υπερεκτίμηση του δημοσιευμένου αριθμού διασυνοριακών έργων ως παραπλανητική·

278. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο διαπίστωσε ότι, όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τους κοινούς δείκτες, η ποιότητα και οι υποκείμενες μεθοδολογίες δεν ελέγχονται από τις εθνικές ελεγκτικές αρχές σε κανένα κράτος μέλος στο οποίο πραγματοποιήθηκε επίσκεψη· εκφράζει την έκπληξή του για το γεγονός ότι, όσον αφορά τις δαπάνες στον τομέα 3 του ΠΔΠ, σε ένα κράτος μέλος δεν υπήρχε φύτευση δέντρων, όπως είχε υποδειχθεί, όταν το Ελεγκτικό Συνέδριο διενήργησε επιτόπιο έλεγχο· σημειώνει ότι η Επιτροπή δεν απαιτεί αποδεικτικά στοιχεία ή εξηγήσεις για τα αναφερόμενα δεδομένα, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες αναφέρονται εκτιμήσεις· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι αυτό ενέχει κίνδυνο για την αξιοπιστία και τη συγκρισιμότητα των δεδομένων των κρατών μελών· συμπεραίνει ότι η αξιοπιστία των δεδομένων, όταν υπάρχει απουσία ελέγχων, ενδέχεται να επηρεάσει τα στοιχεία των επιδόσεων που δείχνουν οι κοινοί δείκτες, σε μεγαλύτερο βαθμό από όσο οι πληροφορίες που βασίζονται σε ορόσημα και στόχους· θεωρεί ότι η κατάσταση αυτή, δεδομένων των θεμάτων που εντόπισε το Ελεγκτικό Συνέδριο στα ορόσημα και τους στόχους, είναι ανησυχητική και καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει τη διασφάλισή της όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τους κοινούς δείκτες· σημειώνει τις διαφορετικές πρακτικές μεταξύ των ελεγκτικών αρχών όσον αφορά τη χρονική στιγμή των ελέγχων που εξετάζουν την εκπλήρωση των στόχων και των μεταρρυθμίσεων· πιστεύει ότι οι έλεγχοι αυτοί θα πρέπει να εναρμονιστούν καλύτερα και θα πρέπει να περιλαμβάνουν υποχρεωτικό έλεγχο της αξιοπιστίας και της ακρίβειας των δεδομένων για τα ορόσημα και τους στόχους, πριν τα ορόσημα και οι στόχοι αυτοί συμπεριληφθούν σε αίτηση πληρωμής· επισημαίνει τους κινδύνους της προσέγγισης όπου χρησιμοποιούνται κυρίως εκ των υστέρων έλεγχοι και καλεί τα κράτη μέλη να αποφεύγουν τέτοιες πρακτικές·

Διαφάνεια

279. σημειώνει ότι η Διαμεσολαβήτρια αναγνωρίζει ότι έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά την προορατική διαφάνεια, ιδίως μέσω του πίνακα αποτελεσμάτων του ΜΑΑ και της δημοσίευσης των 100 μεγαλύτερων αποδεκτών· σημειώνει, ωστόσο, τα σημεία βελτίωσης που ανέφερε η Διαμεσολαβήτρια και υποστηρίζει τις συστάσεις της για τη διασφάλιση μεγαλύτερης διαφάνειας και λογοδοσίας όσον αφορά τον ΜΑΑ·

280. σημειώνει ότι, κατόπιν ρητού αιτήματος του Κοινοβουλίου, ο τροποποιημένος κανονισμός ΜΑΑ απαιτεί από τα κράτη μέλη να δημοσιεύουν πληροφορίες σχετικά με τους 100 τελικούς αποδέκτες που λαμβάνουν το υψηλότερο ποσό χρηματοδότησης στο πλαίσιο του ΜΑΑ· εκφράζει τη λύπη του για την καθυστερημένη δημοσίευση των καταλόγων από τα κράτη μέλη και σημειώνει ότι όλα τα κράτη μέλη είχαν δημοσιεύσει τον απαιτούμενο κατάλογο στον πίνακα αποτελεσμάτων του ΜΑΑ έως τον Δεκέμβριο του 2023· παρατηρεί μεγάλη ποικιλία του μεγέθους των πληρωμών τόσο μεταξύ των κρατών μελών όσο και εντός κάθε χώρας, γεγονός που εξηγείται από την ανομοιογένεια των ΣΑΑ· εκφράζει την ανησυχία του για την ερμηνεία της Επιτροπής όσον αφορά την έννοια του «τελικού αποδέκτη» στο πλαίσιο του ΜΑΑ, καθώς συχνά απαριθμούνται μόνο σε επίπεδο υπουργείου, και για το γεγονός ότι οι περιγραφές είναι εξαιρετικά ασαφείς, με πολλά παραδείγματα να είναι διαθέσιμα σε όλους σχεδόν τους καταλόγους που παρέχονται από τα κράτη μέλη· επαναλαμβάνει το αίτημά του να γίνεται αναφορά, εντός του καταλόγου των 100 μεγαλύτερων τελικών αποδεκτών, στο πραγματικό φυσικό πρόσωπο ή στην οντότητα που είναι ο τελευταίος κρίκος σε μια αλυσίδα μεταφοράς χρημάτων· εκφράζει την ανησυχία του διότι, στην αντίθετη περίπτωση, θα είναι δύσκολο να μετρηθεί ο αντίκτυπος και να διασφαλιστεί η ορατότητα των κονδυλίων του ΜΑΑ για τους πολίτες·

281. υπενθυμίζει ότι η διαφάνεια και η λογοδοσία κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης είναι ζωτικής σημασίας και τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη για καταβολή περαιτέρω προσπαθειών τόσο από την Επιτροπή όσο και από τα κράτη μέλη· εκφράζει την ικανοποίησή του για τις άλλες πρωτοβουλίες που ανέλαβε η Επιτροπή για την αύξηση της διαφάνειας όσον αφορά την εφαρμογή του ΜΑΑ· σημειώνει ότι τα βασικά έγγραφα που διέπουν την εφαρμογή, όπως τα ΣΑΑ, οι επιχειρησιακές ρυθμίσεις, οι μεθοδολογίες αξιολόγησης και τα έγγραφα που υποστηρίζουν ή περιέχουν βασικές αποφάσεις σχετικά με την εφαρμογή από τα κράτη μέλη είναι διαθέσιμα στο κοινό και εύκολα προσβάσιμα·

282. εκφράζει την ανησυχία του για τις αναφορές του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τις δυσκολίες πρόσβασης σε δεδομένα του ΜΑΑ για την άσκηση των καθηκόντων του· προτρέπει την Επιτροπή να διασφαλίσει την πλήρη πρόσβαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σχετικές βάσεις δεδομένων των κρατών μελών και της Ένωσης· προτρέπει την Επιτροπή να εγγυηθεί την έγκαιρη επικαιροποίηση των δεδομένων που περιλαμβάνονται στη βάση δεδομένων FENIX για σκοπούς λογιστικού και άλλου ελέγχου· υπογραμμίζει ότι τα δεδομένα θα πρέπει να είναι ακριβή και να διαβιβάζονται σε τυποποιημένη μορφή·

283. συνιστά, όταν εφαρμόζονται στο μέλλον μέσα που βασίζονται στις επιδόσεις, τα ορόσημα και οι στόχοι να καθορίζονται με σαφήνεια και να συνδέονται έγκαιρα, ώστε να αποφεύγονται κενά λογοδοσίας και να είναι δυνατή η μέτρηση των εκροών και των αποτελεσμάτων· συνιστά, ως προς τα μέσα που βασίζονται στις επιδόσεις, να συσταθεί εξαρχής σαφής και ακριβής μηχανισμός επαλήθευσης· επισημαίνει ότι αυτό είναι ζωτικής σημασίας στο πλαίσιο της διαφάνειας και της λογοδοσίας έναντι των φορολογουμένων της Ένωσης·

284. εκφράζει την ανησυχία του για τη διαφάνεια και τη λογοδοσία έναντι του κοινού· προτρέπει την Επιτροπή να επικοινωνεί με τα κράτη μέλη σχετικά με την κατάλληλη επισήμανση των έργων, συμπεριλαμβανομένης της αναφοράς ότι ένα έργο έλαβε κονδύλια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας· εκφράζει τη λύπη του, μετά την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου για το 2022, διότι ακόμη και σε επίπεδο Επιτροπής δεν υπάρχει σαφής εποπτεία ως προς το ποια συγκεκριμένα έργα υποστηρίζονται με κονδύλια του ΜΑΑ· υπογραμμίζει ότι οι Ευρωπαίοι φορολογούμενοι έχουν το δικαίωμα να βλέπουν ποια έργα υποστηρίζονται με κονδύλια της ΕΕ, πού πραγματοποιούνται τα έργα και ποια είναι η προστιθέμενη αξία τους· καλεί την Επιτροπή να αυξήσει την προβολή και να επιμείνει στη σαφή επισήμανση των έργων είτε με τη μορφή πινακίδων για φυσικά κτίρια ή ανακαινίσεις, με κοινοποιήσεις σε ιστοτόπους και με ανακοινώσεις σε συνέδρια ή σεμινάρια κατάρτισης, είτε με επισημάνσεις σε έντυπα έγγραφα·

Συστάσεις

285. υποστηρίζει τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου που περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεσή του, καθώς και στις σχετικές ειδικές εκθέσεις, και εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Επιτροπή αποδέχεται την πλειονότητα των συστάσεων αυτών· καλεί την Επιτροπή να τις εφαρμόσει χωρίς καθυστέρηση και να τηρεί ενήμερη την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με την πρόοδο της εφαρμογής·

286. επιπλέον, καλεί την Επιτροπή:

i) να βελτιώσει την εκ των υστέρων παρακολούθηση της συνεχιζόμενης ικανοποιητικής εκπλήρωσης των ορόσημων και των στόχων, μεταξύ άλλων στον τομέα του κράτους δικαίου, και να εφαρμόζει αυστηρά τις διατάξεις του ΜΑΑ και τις εγκριθείσες κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων περιπτώσεων αντιστροφής, καταφεύγοντας σε σαφή οικονομικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων της αναστολής πληρωμών και της ανάκτησης κονδυλίων όταν υφίσταται αντιστροφή των ορόσημων και των στόχων σύμφωνα με τον κανονισμό ΜΑΑ και τις μεθοδολογίες·

ii) να συνεργαστεί στενά με την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή για τη χαρτογράφηση των διαφόρων επιλογών και της σχετικής νομικής βάσης, για την αντιμετώπιση της αντιστροφής των οροσήμων μετά τη λήξη της περιόδου υλοποίησης του ΜΑΑ·

iii) να συνεχίσει να βελτιώνει τη σαφήνεια των μέτρων και των σχετικών οροσήμων και στόχων, καθώς και να διασφαλίσει ότι σέβονται πλήρως τις οριζόντιες αρχές του κανονισμού, όταν το κράτος μέλος υποβάλλει αναθεώρηση του εθνικού ΣΑΑ·

iv) να συμπεριλάβει σαφείς μηχανισμούς επαλήθευσης στην επιχειρησιακή ρύθμιση για τα ορόσημα και τους στόχους, ώστε να καταστεί δυνατή η αδιαμφισβήτητη αξιολόγηση της εκπλήρωσής τους και να σκιαγραφεί καλύτερα τον σκοπό της σε μελλοντικά μέσα που βασίζονται στις επιδόσεις, καθώς και να λαμβάνει υπόψη τον μηχανισμό επαλήθευσης κατά την ανάλυση της ικανοποιητικής εκπλήρωσης των οροσήμων και των στόχων ώστε να συμβάλλει στην ακρίβεια των μετρήσεων·

v) να συνεχίσει να διενεργεί ελέγχους στα συστήματα των κρατών μελών προκειμένου να ελέγξει την επάρκειά τους και να αποκτήσει εύλογη βεβαιότητα σχετικά με τη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και τους εθνικούς κανόνες, ιδίως τις δημόσιες συμβάσεις, και να συνεργαστεί στενά με το Ελεγκτικό Συνέδριο για την εξεύρεση τρόπων εξάλειψης των ανησυχιών σχετικά με τις ελλείψεις στη διασφάλιση·

vi) να εξετάσει όχι μόνο την επάρκεια της δομής, αλλά και την πραγματική λειτουργία των συστημάτων λογιστικού και άλλου ελέγχου των κρατών μελών για τα μελλοντικά μέσα που βασίζονται στις επιδόσεις·

vii) να βοηθήσει τα κράτη μέλη να υλοποιήσουν τα έργα του ΜΑΑ εντός του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος και να αλλάξουν τη μεθοδολογία κατηγοριοποίησης των διασυνοριακών έργων, ώστε να λαμβάνεται υπόψη μόνο μια πραγματική γεωγραφική διασυνοριακή συνιστώσα·

viii) να στηρίξει περαιτέρω τα κράτη μέλη ώστε να αυξήσουν τη διοικητική τους ικανότητα για τη διαχείριση της ταυτόχρονης εκτέλεσης των κονδυλίων και να τα βοηθήσει να μειώσουν τον περιττό διοικητικό φόρτο, ιδίως για τις ΜΜΕ, να απλουστεύσουν τους διαγωνισμούς και να παρέχουν πιο στοχευμένες πληροφορίες·

ix) να δώσει ιδιαίτερη προσοχή και να βρίσκεται σε συνεχή διάλογο με τα κράτη μέλη, ώστε οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις να είναι συμβατές με τους κλιματικούς στόχους του κανονισμού ΜΑΑ και να τηρούν πλήρως την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»·

x) να αντιμετωπίσει τις αναφερθείσες καθυστερήσεις σε αρχικό στάδιο, παρέχοντας, μεταξύ άλλων, τεχνική βοήθεια στα κράτη μέλη·

xi) να συνεχίσει να συνεργάζεται με το Ελεγκτικό Συνέδριο προκειμένου επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή προσέγγιση όσον αφορά την ερμηνεία των οροσήμων και στόχων·

xii) να βελτιώσει τη διαφάνεια και την παρουσίαση του πίνακα αποτελεσμάτων του ΜΑΑ, εξαλείφοντας κάθε πιθανότητα παρερμηνείας των αριθμητικών στοιχείων και να μετρήσει ακριβέστερα τη συμβολή στην ανθεκτικότητα στο πλαίσιο της εκ των υστέρων αξιολόγησης του ΜΑΑ·

xiii) να εφαρμόζει με συνέπεια και ακρίβεια τις διατάξεις που σχετίζονται με τους «τελικούς αποδέκτες» του κανονισμού ΜΑΑ και να επικοινωνεί με τα κράτη μέλη σχετικά με την ορθή εφαρμογή του ορισμού των «τελικών αποδεκτών»·

xiv) να παράσχει στο Ελεγκτικό Συνέδριο, στην OLAF και στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία πρόσβαση στα δεδομένα που σχετίζονται με τον ΜΑΑ, συμπεριλαμβανομένου του FENIX, στο πλαίσιο της άσκησης των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους·

xv) να επικοινωνεί ενεργά με τα κράτη μέλη σχετικά με την αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας για ποινικές υποθέσεις που σχετίζονται με τα κονδύλια του ΜΑΑ, δεδομένου ότι η διαφθορά ή η απάτη με κονδύλια του ΜΑΑ συνιστά έγκλημα κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

xvi) να επικοινωνεί πιο ενεργά με τα κράτη μέλη σχετικά με την πρόληψη της απάτης και να τα ενθαρρύνει να ευθυγραμμίσουν τις εκθέσεις που υποβάλλουν για περιστατικά απάτης με ψηφιακό τυποποιημένο τρόπο και να κάνει χρήση του συστήματος διαχείρισης παρατυπιών·

xvii) να υποβάλει έκθεση στην OLAF σε συγκεντρωτικό επίπεδο σχετικά με τις περιπτώσεις εικαζόμενης απάτης, διαφθοράς και σύγκρουσης συμφερόντων που εντοπίστηκαν στους δικούς της ελέγχους και στους ελέγχους που έγιναν από τα κράτη μέλη, όπως αναφέρονται στις διαχειριστικές δηλώσεις και να αξιολογήσει τις πληροφορίες που έλαβε για να παράσχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη εάν χρειάζεται·

xviii) να εξετάσει την αλληλεπίδραση μεταξύ των ταμείων συνοχής και του ΜΑΑ και, ειδικότερα, τις απαιτήσεις που μπορούν να διευκολύνουν τη χρήση του ενός ταμείου αντί του άλλου, καθώς και να συνεργάζεται με τα κράτη μέλη και να τα καθοδηγεί ώστε να επιλέγουν τα ταμεία ανάλογα με το ποιο είναι το πιο κατάλληλο και αποδοτικό για το εκάστοτε έργο· να πραγματοποιεί ενεργά διασταυρώσεις στις βάσεις δεδομένων, προκειμένου να διασφαλίσει ότι δεν θα υπάρξει διπλή χρηματοδότηση·

xix) να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να δώσουν μεγαλύτερη έμφαση στη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών ζητώντας από τα κράτη μέλη να εργαστούν πιο ενεργά στο πλαίσιο μιας προσέγγισης συνδιακυβέρνησης·

xx) να έχει κατά νου τον στόχο της ανθεκτικότητας και της ανάκαμψης, ιδίως όσον αφορά τους τομείς που έχουν καθοριστική σημασία σε περίπτωση κρίσης, όπως οι τομείς της υγείας και των αγαθών·

xxi) να αξιοποιήσει τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου από τις εργασίες του σχετικά με τον ΜΑΑ και την πείρα που αποκτήθηκε από την εφαρμογή για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή μελλοντικών μέσων της Ένωσης που βασίζονται στις επιδόσεις, κατά περίπτωση·

xxii) να διασφαλίσει συγκρίσιμο και αναλογικό επίπεδο ακρίβειας κατά την αξιολόγηση των οροσήμων και των στόχων και να συνεχίσει να διασφαλίζει την ίση μεταχείριση των κρατών μελών κατά την αξιολόγηση της ικανοποιητικής εκπλήρωσης των οροσήμων και των στόχων·

xxiii) να επιδείξει μεγαλύτερη προορατικότητα κατά τη δημοσίευση εγγράφων και στατιστικών σχετικά με τον τρόπο χειρισμού των αιτημάτων πρόσβασης σε έγγραφα, καθώς οι πληροφορίες αυτές θα μπορούσαν να αποδειχθούν χρήσιμες για την αξιολόγηση της προορατικής προσέγγισης των θεσμικών οργάνων όσον αφορά την πρόσβαση σε έγγραφα· ζητεί την άμεση διεκπεραίωση της αίτησης πρόσβασης σε ένα έγγραφο.